

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

Feria IV. Hebdomadæ sanctæ: Homilia Qvadragesimaqvarta. De conuersione boni Latronis. Dicebat ad Iesum: Domine, memento mei &c. Hodie mecum eris in paradiso. Luc. 23.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53092)

dicendo: quod Iob per se solus, sibi que in acie deceat: non vero suis successoribus, & cum illo proelium eius sumebatur: unde non necesse erat illi quidquam dicere, quibus de successibus rediretur securior, nec mundo, dicendo, quod Deus in se susciperet, ne Iob à diabolo superaretur: verum Apostoli, nominatione autem Petrus, fidei acceperant sibi atque essent eius in mundo doctores ac Magistri, atque in D. Petro fundarentur Cathedra perpetua & secunda, quæ ad finem usque firma perseveraret & ut omnes effluerent securi, & in hoc omnis à nobis oporteret mali suspicio, voluit ut omnes eius promissionem audirent, illique constanter fidei eius, quibus utique cognita esset orationis Salvatoris efficacia, quæ in eo non deficeret, quod ipse postulasset. *Ego rogaui pro te, ut non deficiat fides tua.* E. si Petrum eundem videamus ex infirmitate, nobis persuademus, quod conuersus atque à calidissima resurgens virtute, constans adeo futurus sit & immobilis, ut confirmare possit firmosque sustentare omnes fratres suos fideles, sine aliquo

erroris lapsusque periculo. Notasti in hoc facti infirmitatis humane magnitudinem, quam non dicere tuis sit fidendum viribus, animo & promptis. Attendisti diuinæ misericordiæ multitudinem, efficaciam & dignitatem gratiæ eius, quæ confortatus S. hic Apostolus veram cepit operis penitentiam. Ab illo discimus eam qui diuina suo didicit, quam necessarium sit diuinæ gratiæ subsidium, & quam debilia sint eam sedata, proposita nostra nostraque promissa, & quam tempes & infames lapsus in quos corruimus illa deficienti, Deoque ad momentum manus saluarente misericordia. Cognoscimus in illorum efficacibus sine oculi Domini, eorumque certis intuitibus eumque supplices deprecemur, ut se pro nobis intercessor, vires eius auxilii nobis effluentes impetras, manus suæ potentissimæ habeat auxilio, nos diuinorum suorum oculorum flexione muniat, cor nostrum corroboret, et confortet desideria, proposita bona promoueat, luce denique diuinæ suæ gratiæ nos illumina, quæ gloriam assequamur æternam. Amen.

SUMMARIUM

HOMILIÆ QUADRAG. QUARTÆ SEQUENTIS.

AGITUR de conversione boni Latronis, in qua se Christus Dominum omnium ostendit adeo absolutum, ut iniquas etiam peccatorum assumat negationes, & vesipellas ac maximè peruersæ eorum sententiæ machinationes. *a.* Tria Iudæi sibi proponebant cum eo latronem crucifigendo: Primum: honorem maculare Salvatoris. *b.* Secundum: eorum in mundo iustificare ipsum quod illi supplicium inferebant. *c.* Tercium: illum acerbius, quàm hactenus, excruciare. *d.* Idem illis vitæ cogitationibus commouit Iudæos, de illis & diabolo triumphum agens, propriè illos lancè à confodiens. *e.* boni latronem eripiens, eumque sibi discipulum eligens, cum se ipse illi eundem discipulum suum eripuisset, & latronem effecisset. *f.* Hoc agens, ut enim latro committeretur, dicit eum supplicium quem Petrus ter illum abnegando commiserat. *g.* & efficit, ut illud ageret quod D. Petro commendauerat, *h.* discerneret, & discrimen experiret, quod erat inter Christi crucem & suam, sique collatronis. *i.* Ad sui salutem Latro primum omnium penitentiam agit efficacissimam. *k.* pariter actus elicit eminentissimæ fidei, sp. i. securissimæ, & feruentissimæ charitatis, quibus suam exposuit petitionem, & libellum obtulit supplicem Christo Salvatori. *l.* Respondit illi Christus, ostendens e verum Deum, & gloriæ Domini, quæ beneficium illi conferens vix vili comparandum. *m.* quod in momento temporis in vltima vitæ suæ petitione est consecutus; porro eius tibi non valeat exemplum, quo penitentiam differas, quæ in vitæ tuæ terminum: hic enim vnus fuit, nec secundum inuenies, ut notat D. Bernardus. *n.*

- § 1. Ostendit se Christum in hoc actu, Dominum esse scientiarum: quia propriis inimicorum machinis ipso superat.
- § 2. Primum intenderunt Iudaei Christi nominis ignominiam: ut inter latrones crucifixum, & ipsi latro conseretur.
- § 3. Secundo sum in Christum iustificare conati sunt facinus coram oculis totius universi.
- § 4. Tertio: nisi sunt Christum scemnatibus & opprobriis affligeret, post tot illata vulnera: sicut Iob contigit & Tobia.
- § 5. Vnus autem de his, qui pendeabant latronibus. Superavit Christus diabolum propriis illius Lancea, sicut Banatus Egyptium virtutem suam ostendens diuinam.
- § 6. Vnus autem. Promittet Dominus vnicuique eorum cui si diabolus Iudam eripuerit, ipse diabolo latronem eripit.
- § 7. Vnus autem de his. Substituit Christus hunc latronem in locum Petri majori veritate, quam dicit locustam in locum prime sedis qua repta fuerat.
- § 8. Latro fungitur officio D. Petri, fratrem suum confirmans, illi proponens quod vates Abihas Edom.
- § 9. Discernit latro in paritate poena, dispa-

- ritatem cause, ad excimiam Christi gloriam.
- § 10. Hic vero nihil mali gessit. Modò Deus educit de tenebris lucem, sicut in principio mundi, ut cum illuminet.
- § 11. Memento mei, Domine, dum veneris. Magna est huius Latronis penitentia, docet que nos talem agere, nostras poenas facientes esse equimas.
- § 12. Memento mei Domine. Tam excellens est huius Latronis fides, ut in aliquo vincat Patriarcharum imò & Abrahæ fidem.
- § 13. Spes eius perfecta est, quæ promissam meretur multò nobilium, quævis quod Dominus spondit Phinices.
- § 14. Tam ardens fuit eius charitas, ut velut Phoenix exarserit, suisque humilitas eius profunda.
- § 15. Amen dico tibi: Hodie mecum eris in paradiso. Ostendit se Christus Deum ex eo quo probat solem non esse Deum & verbum Isaiæ abbreviatum, & ab Apostolo prædicatum.
- § 16. Hodie mecum eris in paradiso. Hoc præstat Dominus latroni beneficium quod Dauid Borzilai: non illud attendas velim, quo penitentiam in ultimam vitæ diem procastinet.

HOMILIA XLIV.
DE CONVERSIONE
BONI LATRONIS.

Feria quarta Hebdomadæ Sanctæ.

Dicebat ad Iesum: Domine memento mei dum veneris in regnum tuum: & dixit illi Iesus: Amen dico tibi: hodie mecum eris in paradiso Luca. 23.

LATRONEM nobis proponit D. Lucas Evangelista, in suo munere adeo bene instructum & in eo perseverantem, ut in eo feliciter moriatur, quam illi de quibus ais, quod in suo quisque moritur of-

ficio: cum enim iam cum extremo spiritu luctaretur moribundus, futurum commisit quò nullum cogitari potuit nunquam eminentius. Officium, inquit D. Aug. non intermisit, sed melius reddidit: *Immunitate generi.* In ipso latronis officio, quò vixit, mortuus est, sed probiori eum enim iam animam exhalaret, linguam suam in aduncam clavem mutavit, quæ subtiliter, ingeniose, & sua-

Q. 9. a. & sua-

Colof. 2.
3.
Joan. 1. 3.
D. GREG.
Nyssen.
Orat. 2.
de Quat.
drag.
D. CHR.
Ser. de
Larone.
Tom. 3.

& suavitatis cistas omnium Dei diuitiarum aperuit, peccatus nempe Saluatoris: In quo sunt omnes thesauri, sapientia & scientia Dei abscondita: & manum iniecit, non vni vel alteri gazæ, sed omnibus, omnes ad vnum diuitiis; quibus diues effectus est in æternum: quia vero inter alios huius cistæ thesauros, quos notant D. Ioannes, huic inclulolos, vita fuit (in ipso vita erat) illam sibi rapuit Natus occasione (ait D. Greg. Nyssen.) vitam rapuit, ita vt per furtum illud vitam obtinuerit æternam. Larro, ait D. Chryl. longè alius ab his quos mundus exhorruit. Alii namque per furtum, quod committunt, vitam, quam habent iacturam patiuntur, hic autem, vitam, quam iam furti reus amittebat, adeptus est in caelo sempiternam: Alij latrocinio vitam perdunt, hic latrocinio vitam rapuit sempiternam: Et bene quidem: etiam alij vilia exercent latrocinia, terrena prædantur & corruptibilia, & abieci hæc autem maximas imo Dei diuitias & regna deprecantur.

L. 1.
D. CHR.
Hom. de
cruce &
Larone
in. 1. 1.
Hoc.
Tom. 3.

Abscudit iste suus colorum regina rapina.
Cant. Chittianus Poeta Sedulius. D. Chryl. Fugatus hic lauro caeleste imperium. Hæc itaque rapina optima est, omnium Regnorum, Imperiorum, Deiq; diuitiarum. Cessit hoc opus ad summam redemptoris gloriam, inimicorum eius maximam confusione, diaboli stuporem extaticum, gaudium Angelorum ineffabile, latram peccatorum fiduciam, singulare vero Deiparæ lenimentum.

L. Medit.
vni. Christi
1. 1. 1.
Ioan. 19.
25.

Assistit colorum Regina huic actui adeo memorabili. D. Bonaventura credit eam inter Christi & latronis cruces adstisse: & suadet hoc mihi quod eam D. Ioan. Euangelista describat in hac occasione stantem, & cruci filii sui proximam: Stabat autem iuxta crucem Iesu Mater ejus. Erat cor Maria peccatorum dolerumque pelagus, & in anima sua cruciatus illos, quos filius in corpore patiebatur. Potissimum autem eam discrucabant horrendæ nimis quas audiebat, blasphemias, quas impia illa hostium turba prociaci in ipsum lingua enormi bat: erant etenim eorum singulae velut præcæta lanceæ, quæ materna illa & purissima ejus viscera transfodiebantur. Dolor illi vehemens agebatur vt audiuit vnum ex his, qui pendebant, latronibus, comitia in filium suum non toleranda conijcere, & cum esset illi proximas, vulnere matrem feriebat atrociori. Hæc quilibet potest dolor, quæ poena, quæ cruciatus huic æquari: Inexpectatè percipit, prodece latronem sorte meliori, conuersum filii sui causam acriter defendentem, qui illius ictus repetenti, & clariori voce confessionem emittit.

tens pro Christo stat in acie propugnator, militatis illius factus annuntiator, innotuit præco, mortis illius causam ita subtiliter indicans, vt paucis verbis totum comprehenderet Redemptionis nostræ mysterium, quò totum pudore perdidit Pharisæismum. Imo & ipse Princeps infornales. Fuit autè sacratissima virgini pia hæc latronis confessio inter adeo terribandas blasphemias, quas audiebat, summe consolationis velut lux quædam inter obscurissimas noctis tenebras apparens splendidissima & de la profari licet: Lux in tenebris Lucet. O beate latronem, tibi namque fors illa obrogii felicissima, vt ille fueris, quem Deus seruauit & angelare statuit in hac acerbissima molesta lesantia ejus, quæ est ipsa mater omnium consolationum.

Attentus arripiebat aures eius verbis vix purissima, & audita confessione celebrantissima à latrone in filii sui honorem non vulgare. Nos quidem iuste. Et Hic autem nihil mali iactantur audire libellum ab eo supplicem Christo propositum: Memento mei Domine, cum ueris in regnum tuum. Quis dubitat quin conuersus ad alteram partem latronis, aspectu blando potius illi retulerit pro tam eminenti confusione tali tempore emissa, & denum ad filium conuersa tacita sua intercessione, illum adiuuaret, vt breui felix fauillumque ab illo responsum percipere: D. Gregor. Nyssen. in Tractatu quodam uersibus compositi de sacratissima Christi Domini passione perpendit, quòd Christo in crucis dolores mortis acerrimos patiente: Per eius accorretit totus effusus in lacrymas, suspensa imo trahens de pectore aliosissima, quodque ipsa Mater misericordis à filio suo pro ipso postularet indulgentiam, & triuæ negationis resolutionem, cuius intercessione ab ipsa cruce conuenio percipit plenariam: Quid minus considerat: postquam matrem hanc misericordis fecisse pro latrone illo supplicando, qui tam præclarè & filium coficebatur, & ipsam solabatur: Optatum instigantem audire debuit responsum eius petenti rogni caelestis, & nos diuine gratiæ res potissimum obtinemus, si virginis & Matris eam postulatimus intercessione, dicentes: Aue Maria.

S. r. Ostendit se Christus in hoc actu, Dominum esse scientiarum: quia propriis inimicorum malis hinc ipsos superat.

Ensiuit D. Gregor. optimè Dei naturam amico quodam Job. explicatam, dicens à Deo

Deo derisus illos & expulso, qui in illum in-
surgant idque summā indultū: nam ipsam
medijs, quibus illam conantur impugnare, ip-
sos cunctis proprio mucrone iugulatos: Quis
appropinquat sapienter in astutia eorum, & con-
spiciat periculum diffidat. Recipit demonstrat, si cal-
ida sit vulpes, quod callidior est qui illam ap-
prehendit. Rei veritatem perpendamus in ce-
lebrantibus illis Patriarchis fratribus Ioseph. In-
venit hic & dicit in somnis, quod Deus fieri
debet, ut nimirum Rex & Dominus ex-
tolleretur, ab ipsiis fratribus adorandus: audi-
uit hoc illi, & hinc divinus conatur sese op-
ponere consilio. Hoc autem medio sibi prava-
lent: ut cum in exteras regionis fetaum di-
stulerent, ubi eum amplius non essent visuri.
Hic ipso medio prevaluit Deus, ut finem præ-
vidiam assequeretur: hinc etenim elicit, ut Iose-
ph velut Rex eorum esset ac Dominus, &
non semel sed sepe ab ipsiis adoraretur. Verba
proteo D. Gregorij: Pensamus res gesta ord. nem:
interea quomodo sapientes in sua astutia sui divi-
ni casu perierunt. Ite ab eis venditus fuerat Iose-
ph, ut adoraretur: sed idea est adoratus quia ven-
ditus, unde ex hoc signi Dei voluntatem peragere,
vnde multi sua hanc astutē commutare. Publi-
cè Christus Dei verbum disseminabat in medio
sollemnitate pasche festivissime tantaque do-
ctrina, & verbi lepore cunctis ardebat, ut om-
nibus longe superior, auditores suos ita à ver-
bis suis suspenderet, ut non esset, qui debitam
illi rogaret obedientiam, qui non cognosceret
eum ut Dominum suum, quem totā deberent
colere reverentia. Scribæ verò & Pharisæi li-
more tabescebant, nec ferebant honorem pa-
trici, quo Christus ab omnibus colebatur, &
adorabatur sua, viribusque nisi, id est ministris
reipublice & iustitiæ satellitibus illo decrevis-
sent medio tantam Christi gloriam obnubilare.
Quocirca precipiunt ut illum eo in loco ubi
verba faciebat, vinculum apprehendant, & pu-
blice rapum infamia trahant ad consistorium,
in quod conoenerant decreturi quid contra
Christum molerent, qui sic in faciem, eorum
admonet, doctrinam & prædicationem sugilla-
bat, populum autem videns eum sic publice vin-
culum & trahit tanquam mali fidorem, vere-
tem bonamque de iplo conceptam deponeret
opinionem. Arbitrati sunt quod Christum suæ
virescenti subicerent, viribus confisi ministra-
tum, quos ipso captivos miserant, & eor-
um vi facta opera, ut tanto magis eius honori
derogarent.

Illis ipsiis autem ipsidem ministris, quibus
ipsi omnino fidebant, usus est Deus, ut gloriam
Christi conciliaret: quia eisdem ab ipsiis mis-
sos sola verbi sui vi cohibuit, ne mandatum exe-
querentur sibi à supremo concilio impositum:
nec enim vires illis tantum modo non fuerunt,
quibus eum caperent, sed illi ipsi à doctrina
illius capti sunt, & ad Christi redacti obedien-
tiam, de ministris Pharisæorum facti sunt dis-
cipuli Redemptoris: illique fuerunt, qui p
clarissimum de superioritate & præminentia
doctrinæ Christi dedere testimonium dicentes,
Numquam sic locutus est homo, quia iuxta senten-
tiam D. Augustini clarè ac liquido testati sunt,
quod quid amplius de iplo quam de puro ho-
mine crederent. Verba profecto D. Augustini,
qui missi fuerant, ut eum tenerent, redierunt im-
munes a vitimine, & pleni admiratione: nam testi-
monium perhibuerunt divina doctrina, eum dicentes,
qui eos miserant, Cur non adducistis eum? Re-
sponderunt enim, nunquam se adducisse hominem ita
loquentem non enim quisquam sic loquitur ille au-
tem sic locutus est, quia Deus erat & homo. Ita-
que illos ipsos ministros, quos destinaverant ut
Christi nomen denigrarent, fideque tollerent,
& quibus eum capiendum mandarunt, Redemp-
tor noster assumpsit & conuertit, ut declararet in
eo aliquid præter hominem esse consistendum,
quos ipsos, ad eorum mittit Consistorium mi-
nist os & prædicatores divina veritatis, quam
in ipso experti fuerant, & verborum quorum
senserant efficaciam.
Idem argumentum prosequitur D. Gregor-
alij S. Paginae adductis historijs, potro ceteris
hoc patet inquit liquidius, in conversione la-
tronis. Intenderunt inimici Christum crucia-
tibus extorquere, & honori eius maculam as-
pergere, utque passim ob omnibus latro & per-
versus haberetur. Eo sine latronem assument,
eumque ut instrumentum ipse Saluator assu-
mit, ad sui nominis, gloriæ, & consolationis
incrementum. Optimè dixit Sanctissima Anna
Mater Samuelis, cogitationes quibus iniqui la-
bentem conantur injicere, sumi à Deo in victo-
riarum suarum eximiarum fundamentum, Deus
sistentem Dominus est, & ipsi præparantur cog-
itationes. Quod si homines multa scient, ex-
modica scientiarum participatione, tanta novit
Deus, ut sit omnium eorum Dominus, ita effi-
caciter, ut ex acutissimis hostium suorum cogita-
tionibus, quibus ei malum intendunt, sternat
solidem operibus suis fundamentum eminenti-
oribus, Iudæi in morte Saluatoris, ut lucent
illius

D. Av.
Ser. 97.
de ver-
bi Do-
minis a vitimine, & pleni admiratione: nam testi-
monium perhibuerunt divina doctrina, eum dicentes,
12, 10.

Reg. 2.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

illius offusis tenebris obfuscaent, ipsique iusti censeantur, arte nituntur altitiori, qua medium illum inter duos latrones crucifigunt: ut quicumque illum medium binis latronibus suspensum cerneret eo solo ipsam ceteris iudicaret esse nequiores. Sed ex eodem medio suum elicit Christus honorem, innocentia suae testimonium, & aperitissimam hostium suorum confusionem. Hoc praenidet in spiritu David, & psallit: *Gladum euaginauerunt peccatores, intenderunt arcum suum & gladus eorum intret in cordas eorum, & necem eorum confingatur.* Et iterum: *Delictum oris eorum, sermonem laborum ipsorum & comprehenduntur.* (legit D. Hilarius) *comprehenduntur in superbia sua.* Primo confiterentur inimicorum in Christum altitiam, & postmodum videbimus qualiter ipsos per eandem hanc comprehendat.

Ps. 36. 14.
Ps. 58. 13.

§. 2. *Primo intenderunt Iudaei Christinominis ignominiam: ut inter latrones crucifixus, & ipse lauro censeretur,*

Dicuntur autem & alij duo quoque (inquit D. Luc.) ut interficerentur. Alij Evangelistae declarant eos fuisse latrones. D. Lucas eos inscribit *duos Noquam*, id est, duos peruersos latrones, & latrocinii infames. Omnium pessimus, qui vincti Hierosolymis tenebantur, erat Barabbas: etenim erat homo flagitiosissimus, insuper & homicida, tantaque scelerum enormitate execrabilis, ut Pilatus Christi desiderans liberationem, hac usus fuerit occasione Paschatis (quam ut festinam redderet, donare debebat libertate malefactorum, ad Iudaeorum electionem) ut ex una parte Christum proposuerit, ex altera Barabbam opponeret, hominem tot sceleribus hominibus exorsum ut impossibile censeret, quantumvis Christo damnatum optarent, & quantumvis peruersi de illo sentirent quin pelorem de Barabba haberent opinionem. Hoc Evangelista Matthaeus & Lucas verbis admirandis exposuerunt: *Habebat autem tunc vinctum insipientem, qui dicebatur Barabbas. Erat autem Barabbas lauro, qui erat propter seditionem quandam factam in ciuitate.* (a) *Et homicidium inuictum in cor. e. v. m.* Non praeteritamus hoc verbum: *inuictum* in signum: malicia & sceleribus insignem, ceteris flagitiosus, & Nasorum amputatoribus (si ipse flagitiosior: era: etenim lauro passim notissimus, communis, praedonum amesignatus, & seditionis in vire

Matt. 27. 16.
Luc. 22. 29.
Desuella carui.
D. CHR. Epist. 1. ad Olym. Tom. 5.

concitata reus, imo & homicida: illi D. Chrysof. inquit: *Latronem ac facinorosum esse, immo etiam eadem cooperatum.* Christus igitur oppositus eam esset, intulentes Iudaeis rebus magnis postularunt, ut viveret, Christus autem non cretut, quo mundo perlatu e conuabatur, Ca. illum esse Barabba multo Romano publico perniciosiore: *Etiam enim, ut dicit D. Chrysof. se illud probare posse: facinorosus quid latrans, quoque scelerator esset, tantisq. flagitijs dignum, ut nec in se uordia, nec seipsum saluitem ipsi adferre possit.* Erit autem haec tanta contumelia, ut eam D. Chrysof. apparet: *horrendam nefandamque sceleris, ut intulit D. Pe. rus: Vos autem in suum, & iam non negat, & per se uerum homicidam aliarum uoluntatum uero uis interfecit.*

Non h. e. delictum eorum malitia, sed ut non Gardin. Baconius, & prius figurat D. Chrysof. hunc expeperunt inter se agitare consilia, ut Christum crucis infami patibulo conderentur. Huc usque de eo nec semel cogitauerunt, culpa etenim quam Christo imponebat, illa eam quod blasphemiam dixisset, cui iuxta legis uincula decretum, non eius, sed lapidatio iudicabatur. Crucis uero supplicium doctus tantum malefactorum generibus infligebatur. Inter Romanos insignis erat tantum latronum pro mulcitalantur, quos idcirco, ut patet ex Luciano, littera T praenotabant, quae figuram exprimit crucis. Apud Iudaeos, teste Philone, uis homicidii imponebatur: unde secundum legem crucis supplicium Barabbas debebatur, & ut legem ponebat illum Pilatus, uelut uinum crucis perna magis congruebat, quam uis eorum qui illo tempore uincti tenebantur: reuocantamen impiis illis non sufficere uidebatur: si Barabbam a latrocinii suis & homicidijs abolerent indempnem, sed insuper uocibus magis infligebatur, ut crucis infame supplicium tanto debitum lauro saluati nostro imponebatur, quod licet ab illa hora postularunt, ut Christus crucis supplicio afficeretur, quasi lauro fuisse & homicida, & ab omnibus fuisse ralis habere.

Conformiter huic doctrinae declarat D. Chrysof. a & D. Cyril. & quod aduertit D. Ioan. Euang. cum grauitate uirgetur Iudaei apud Pilatum, quatenus Christum ut mortis reum pledejer, ipse uero responderet nullam se ab hoc causam inuenire, ipsi autem obijecerunt: *Nos legem habemus, & secundum legem debet uos esse: quia filium Dei se fecit: Pilatus autem iuratum illis diceret, fiat, uos ipsum ad uictum praetere*

ellum, & si in vestram peccavit senem, vix
eis decreta congruam in eum vos ferre senten-
tiam respondendum. Nobis non licet interficere
quoniam. Quo ratione precor dixerunt illud,
si certo constet, quod licitum erat illis blasphemias
interficeret, et clare hinc confirmatur, quia
quod si ita non fuisset, non illis diceret Pilatus,
ut eum ipse condemnarent. Addit Evangelista,
si factus esset mortuus, quem dixit significans
qua morte esset mortuus: dixit enim amicum Do-
minum quod in crucis periculo esset mortuus;
hinc ipse in lege non poterant iuxta legem
blasphemo, cui decreta erat statutaque lapida-
tio. Vehementer optabant illi crucis supplicium
imponere, eoque sine eum, ut latronem cap-
tum habere, illum Barabbæ latronem antepon-
endo secleriores.

4 In hoc autem mundo persuaderent, quam pri-
mum ea in Pilatus condemnant, cum iam mor-
tuum decem exactioni procederet, duos latro-
nes apprehenderant, qui post Barabbæ sapiens
& homicidius erant infames, ut inter illos
quibus crederetur talis ab ipsis inuentus, i-
mo illis nulli nequie. De illis latronibus ait
Evangelista, quod essent duo nequam, infames
& homicidii iustitiam tales. Huius sunt in Ro-
mæ publica, ait D. Cyrillus, multi latrones hono-
rati, qui furta committunt ira palliata sub titulo
beneficiorum, imo beneficiorum, honorumque erga pau-
peres operum, ut per hoc se iudicent, quod
eorum necessitati beneficii subueniant, unde ex-
teris sibi honorem nomenque conciliant, simi-
les sanguisugæ, quæ suavitè sanguinem exsu-
gunt. Illos iudices necum suspendunt, aut per-
sequuntur, aut dedecore afficiunt, aut carceri-
bus insciunt, sed insuper ab omnibus honore
cumulantur, sicutque illi qui frequenter Rem-
publicam moderantur & dignitates in illa obri-
nent eminentiores, cum ita sit, quod crucis de-
bent multari supplicio, imo membratim di-
vidi, ut potest lues illius, & pauperulorum ti-
moris sceleratum. Ita se res habebat in Hierusa-
lem, cuius prædæ erant latrones, & pallium
imponum, qua de causa ab Ihsa reprehenduntur
socii latronum: *Propter in infidelis, socii furum.*
Quibus optime quædã hoc nomen, inquit D.
Chrysostr. cum videmus illos se copulantes Ba-
rabbe latroni primario, utique iustitiam libe-
rationi, licet vix impendio nostri Salvatoris.
Porro sunt & alii latrones effrontes, detracta
læna, impudentes, infames, ut tales ab omnibus
excoli palam, & inuerecondè latrocinantès, vix
procurantes, quos omnis mundus infelatur vt

publicos & communes inimicos. Ex eorum
numero erant, quos Christo crucifixerunt col-
laterales, ipsi quoque medium quasi tantorum
seclerum participem, & impiæ turbæ confortem
imo capitaneum.

In hoc actu tria inimici Christo inuere con-
tenderunt. Primum (vt notat D. Thom. & ex-
penderat D. Chrysostr.) famam eius lacerare, &
eius catalogo latronum maxime infamem in-
scribere, Christus autem primario proprio stu-
dium honori & auctoritati, utque omnes verum
eum esse Messiam crederent, illumque Dei fa-
terentur. In eum finem sua dixit miracula,
doctrinam, & operas quocirca nihil ita graui-
ter accipiebatur, quam quod sine derogabat aucto-
ritati, atque inter hoc, vt quid quo nihil est ig-
nominiosius quædã cum vi latronem haberent, &
talem exiperent exteriis. Hinc dolor ille
gravior oriebatur, quo non leuiter cruciabat ut
quando tanto cum strepitu venerunt capturi,
catenis, funibus, armisque instructi, illis
ecce iam hanc gemitudam obrebit queritiam
Tanquam ad latronem existi cum gladiis & susti-
bus comprehendere me. An ergo latro sum ego?
Atque tali conuolenti apparatu, quali litro com-
prehenditur: Hinc rabie Iudei contendebant in-
imici qualiter famam eius nomenque lacerarent
Hæc omnis actiones suas referunt sic habeo ex
D. Chrysostr. ut istius significationem. Et forisiam
traducerent. Et huius intentionis memores
mucos loquuntur, Hic nihil ita referat ac no-
mum sui dignitatem, & hoc capit acerbissime,
vt latro diffametur: hoc agamus, vt omnium
oculis vt talis exponatur, passimque habeatur,
Ea mente duobus cum peruersissimis adfociant
latronibus, & cum illis trahunt ad supplicium
iisdem notatum insignibus.

Quo grauiori, dicit mihi, te possent
inimici notare contumelia, qui nihil ita tibi
arrogas, quam Christianum te esse, & Catholi-
cum, atque vt talem reputari, si hoc efficerent,
vt ad Actum Inquisitionis traherentur medius
inter duos Apostatas Iudaizantes, iisdem
cum illis insignibus notisque praesignatus,
eadem mitra flammis igneis depicta, & capi-
ti imposta (vt moris est) præconite præco-
ne & clamante, te duobus his hoc in se-
lere esse principalem? Quale censere-
tur hoc opprobrium, quanta Dominæ pri-
marie ignominia, cui nihil ita cordi est,
quam se palam ostendere quavis alia honesti-
orem, si publice tanta traheretur infamia,
vt virgis per plaias cederetur duabus sociata
micro-

6

In tribus
student
Iudei no-
cere
Christo.

Matt. 27

D. Chr.

Epist. ad
Olym. &
Hom. 2. de
cruce etc.

ad finem,
Tom. 3.

meretricibus, quas iuenerunt & probarunt omnis impudicitiae in civitate, & libidinis auctores esse primarias? Hoc Christus suis in contumelijs zgruis accepit, quod duobus medijs latronibus in cruce suspenderetur, eorum numero vero ut omnium primicerius adscriptus. Hoc est quod ipse tam graviter appendit, quando iam horum post coenam ingressus praedicans Apostolis passionem suam, ait, quod eo usque opprobrium suum cresceret & ignominia: *Dico vobis, quoniam adhuc hoc quod scriptum est, oportet impleri in me: Et cum iniquus deusatus est.* Haec verba de Christo praedixit Isaias. Quid hoc Domine: an forsitan alia tormenta transiisti & iniurias, ut tantum proponas, & dicas hoc esse tibi adhuc tolerandum? Nondum opprobrium ingressus est pelagus, de quibus ait Propheta: *Saturabitur opprobrijs:* & quasi iam omnia pertulisses ais: *Adhuc hoc quod scriptum est, restat implendum, ut inter latrones suspensus medius, ut latro sum estimandus?* An forte dicere possumus hoc solum de te Prophetas scripsisse, a te tolerandum? Optime dixit hoc etenim ultimum est, ad quod ascendit eius ignominia, nulla gravior, nulla mollior, quam morti inter latrones, & latronem haberi, nec simpliciter latronem, sed eorum antesignanum ducemque flagitiosissimum.

§. 3. Secundo suum in Christum iustificare conati sunt facinus coram oculis totius universi.

Serm. de Passio.

Secundam profero Iudaeorum in hoc intentionem, suam nimirum huius facinoris coram populo totoque mundo iustificationem. Hoc omni studio Iudaei semper curarunt, ne merita causa Christi agerentur: nouerant enim quod si illa ad trutinam probe reuocarentur, nedum nihil inueniretur, ratione cuius reus esset mortis sed insuper nullia, pro quibus summam ab omnibus mereretur laudem, honorem & obsequium, ut auctor vitae primarius, quinimo illi ipsi in concilio suo, quando eum mortedamnare constituerant diligenter inquirentes, quid in medium producerent illi ut malum aut peccatum imponendum, nihil inuenerunt aliud praeter diuina quaedam signa, quibus in eum totus mundus credere, eumque sequi tenebatur.

Ioan. 11. #7.

Hic homo multa signa facit etc. Hinc cum eum tota nocte in suo tribunali victum tenuissent, pluresque testes suppositiuos in eum produxissent, illi ipsi repererunt, quod Christo nec in vno quidem verbo se defendente, ipsi teli credentes esse probarentur, atque adeo iustificantes, ut nemine eorum respondente testimonio, sibi ipsi manifeste contradicerent. *Quo modo falsi testes accessissent: non erant tam veritate ipsi memora eorum.* Duo nec in vno sibi concordabant, sed quod vnus testabatur sic esse, negabat alter, diuina sic cuncta disponente sapientia, ut contra Christum processum sequenti institueret iudicium, sed nec cum testibus falsis corruptis, & suppositis, sicut alia, ut possent superbi illi Gigantes caelum versus turrim erigere, quod praetendebant. Dum linguas eorum confudit, qui summo studiatu nauaque opus illud moliebantur at detraxerunt, vna non conueniret alteri sic ut nihil solent, nihil constans in opere suo & fabrica potest erigere.

Idcirco (inquit D. Leo) cum illi iam facti mo mane Christum Salvatorem ad tribunal te perent Pilati Praefidis, tanto eum strepitu produxerunt, tot vinculis constrictum, tot uerbis contusum, tot spurijs sodatum, ut uox ex solo conspectu sibi iudicaret factis & mendacibus, tamquam peruersis, hominem tali modo exceptum, tanto tumultu, tot ignominia, sicut defectum, esse non posse nisi mortalium omnium nequissimum & omnigena mortis reum quem nulla alia, facta criminum inquisitione mortem damnet. Porro sicut ad causam diuinae iudicationem, hanc expediebat examini, desuper diuina eius sapientia, ut Iudex ad illius famam inquireret: *Quam acris faciem asserit uerfus hominem hunc?* Ex qua Praefidis investigatione tantam sibi iniuri censuerunt tantam, ut exandescerent respondente: *Si non esset hic malefactor, non tibi tradidissent eum.* & Valsumus scientia, & conscientia Spectabiles, nec eam habemus ita vilem & caueatam, ut de nobis praesumi possit, alique a nobis offendam ad condemnationem, nisi multorum reum flagitiorum, quem sua ad necem postula iniquitas, licet autem hoc dixerint, tunc hoc grauissimè acceperunt, quod instrua de Christi vita inquisitione, nihil ex parte Christi morte dignum inueniretur. Eadem non cogitatione postquam a Pilato Christi condemnationem extorsiant, ipso licet expresse ac publico protestante nullam in eo se mortis inuenire rationem, quem ad hoc eorum Caesaris ad regnum accedere iudicant dare satisfactionem tantae multitudinum, quae ea tempore esset in

rosilem innoxerit: cor fluxerat ad Pascha
solemnitatem, qui omnes mortis Christi in-
stam inquirere rationem, de quam hono-
rica percipiant, quam si vellent investigare,
non toleranda eorum cunctis malis innoxerit:
et autem hæc non fuerit inquisitio, de-
creverunt eum medium ducere ad mortem in-
ter duos sceleratissimos latrones: quatenus ta-
libus eum videntes socijs medium rapumque
ad eum, non esset, qui non crederet, eisdem
morte dignissimum. *Ducebantur eum eo duo a-
lii nequissimi: quasi tertius eorum, scelerumque
particeps, imo dux & antesignanus.*

Qui talium conatur numerum distrahere, non
illum solum proponit, alioquin in particulari
adventuratur, & ad eorum inspicere, vel la-
psum inspicere, quo sonus exploraretur, sed
alij veris inter miscet ut illis pectus oculus, fal-
sum ut illis comparem accipiat. Ita Redemp-
torem nostrum duobus medium interponunt
latronibus, ut qualibet parte oculi consiciantur
semper obiectum recurrat latronum, & eum
inspicere in eorum medio & eodem schemate no-
strum ad eum de illo ac socijs eius ferant iudici-
um, *In medio eorum* (inquit D. Chry.) *ut suspi-
ciantur eorum fuerit particeps.* Si duos Francos vi-
deris, qui alium medium ducant, eodem fran-
cos. *Si cito habito iudicium, ut indubium erit tibi, me-
dium extremis esse æqualem.* Si duos videris
Clericos ut tales agnitos transientes, quos a-
liis medijs comitatur simili vestimento deco-
ratus clericali, quem honore videntur officere,
non aliud tibi occurrit, quam & ipsum esse
clericum, imo vtiquire digniorem.

§. 4. Tercio: nisi sunt Christum scomatibus
& opprobrijs affligere, post tot illas vulne-
ras: sicut Iob contigit & Tobia.

7. Ceterum tertio, & quod amplius intende-
re Ministri Satanæ ab eo instigari, ut
notat D. Thom. citans D. Chrylof. hoc
erat, ut Christum irrisoribus torquerent & di-
derunt, credo D. Chrylof. tristioribus afflictum e-
re, aut gravi deiectione infirmitate, vel
ad eum in perna cruciatum, quam eum conuictis & op-
probrijs exulcerari. Cum quis se bene habet,
vix sunt toleranda, quanto minus dum aduer-
sa premunt valentine. Ita (inquit) perspi-
cuum est, quod quis leuiter preiudicium infirmitate.
[Hieron. Bapt. de Lanna 19.]

etiam amicorum verbis licet consolatoris, læ-
datur & frangitur. Similitudinem adduco ex
D. Chrylof. *Quia maximam acerba vulnera, Dialectica
nec leuem quidem motum conuictum ferunt, sic & vix tol-
erantibus perturbatis ad omnia iniquitate, quous sunt tole-
que verbo & mo detur & offenditur.* Hinc elicit rati,
inter alia hoc seuius Davidem (scandisse, quod
profusus a facie filii sui refractis, Abilons,
& Hierosolymis coactus excedere, obuium
habuerit abiectissimum scutram Semei, à quo
non tolerandis impetebatur opprobrijs, hu-
mani sanguinis argitur effusus, vir diabolo con-
federatus, iniustus regni possessor, & inua-
sor alieni: quous eum semper molesta sint
audire conuicta: porro quando ea imprope-
rantur occasione, qua quis abiecto languet a-
nimo, sui præ more vix compos, vulnere
cor transfodiunt acerbilimo quocirca Dau-
dis quidem lenientia tali casu integram seruire
participiam, opus foret maxime heroicum &
idoneum, quo diuinam per hoc impetraret ef-
ficaciter misericordiam. Censet autem D.
Chrylof. Davidem maiori dignum admira-
tione, dum tali casu infractus sustinet oppro-
brium, quam dum Saulem, & proprium fi-
lium patitur sibi refractos, & cetera perficit,
quæ de ipso narrantur insignia.

Hoc igitur modo conatus est diabolus Chri-
stum affligere: si vulneribus inficulis, penisque
conuicta superadderet & opprobria: vnde post-
quam eum iam crucifixerat, ut sic nihil iam
amplius quidquam illi molestiæ inferri posse
videretur, ad hoc Iudæos acutus excitauit, ut
scomatibus illum impeterent & irrisoribus,
ea quæ fecerat bona opera exhibilantes: *Alios Psal. 68
saluos fecit, scriptum non potest saluum fieri: 27.*

quod Christum quam maxime exercebatur, &
idecirco in particulari de illo per D. vii pijs de-
ponit querimonias: cum enim dixisset: *De-
derunt in escam meam s. i. & in siccum potauerunt
me acetum.* adiungit: *Et super dolorem vulne-
rum meorum addiderunt.* Inhumanæ eorum
non suffiebat siccitas: vulneribus ne confige-
re, dolentibus penisque exulcerare, insuper
& lingua maledica, & irrisoria cor meum ir-
sitarunt, quod idem erat, ac si vulnerati pla-
gæ sale & aceto perficarentur. Cum autem
diabolus non ignoraret per hoc Christo vehe-
mentissimum se allaturum tormentum toto stu-
dium conamini & præoccare aliquem, qui hoc
officio conuictandi summa susgeretur efficacia
sibi persuadens quod Christus iam in cruce ex-
altatus blasphemias non audiret eorum qui de-
olium

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ofam erant, accitit sibi duos latrones, vt pariter cum illo crucifigerentur, & quidem collationes, vt supremis illi dicit angustij, hoc insuper vt omnium acerbillimum subierit, quod illi proximi blasphemis eum linguaque sua venenata confecerunt.

11. Hec fuit omnium vexatio acerbillima, ex Substantiationes patientia speculum, & hanc vt vltimam referunt fuerunt Job mollella.

Job 2.9. Hic meo iudicio impletur illa Zachariae visio: vidit enim summum Sacerdotem Iherosolymum Iosedech vellibus sudoribus, & maculatis, praeterea, inquit, adhaere illi bellum illaturus atrocissimum. Iesus vero summus est Sacerdos, cuius vestis erat ipsa humanitas: *Habitu innocens vt homo*. Tunc tibi conspexit macula a summo vsque ad inferos, sanguine, spuis, nec pars erat vlla a doloribus: praeter haec adfuit & Satan bello illi miseris, quod excorsus est ab ea hora quae restas illi concessa est, & adiuit: *Haec tibi vestra, & potestas tentationum*, & per hoc illud nomen inposuit, quod bellum fuit omnium atrocissimum, quo Christum in passione sua, quoque exulceravit. In finem latrones aduersus eum conuulserunt ei: & hoc mihi conuulserunt, quod Iudaeos vt hoc illi facerent tanto obprobrio, excitavit, vt ipsos irritaret, & in Christum acriter accenderent, illis adhaerens quod ipse causa esset, cur ipsi tunc temporis perirentur: nec enim tempus tunc esse tam horribilissimum supplicii, cum seculum praeterisset, iucundissimum: sed cum otellitas reperiret, vt hic in malam eorum adigeretur, qui mortem accelerarent, quo sine dubio aduersus Christum graniter mouerentur.

8 Eodem modo aggressus est Tobiam quem cum excoecasset, qua de causa ita affligebatur vt pro morte contabesceret, velut maxillae mortis immeritus tenebris: vxorem indignavit & amicos vt praeter hanc oculorum coecitatem, ex illa ipsa conuulserunt caperet argumentum iulloque exprobrare: *Manifeste vana est spes tua, & elemosina tua modo apparuerunt*. Nunc manifeste constat omnibus inanes tuas esse praetensiones & spem delusam, qua honorum operum tuorum mercedem tibi reddendam esse contidebas: hoc etenim est quod optimum Tobiam, cum tanta praestaret patientia in tristis illos genitos in caelum vsque compulit maestaque suspitia; hoc lacrymas excitavit ex eis oculis, vt fontes essent vberiores; Hoc vltimum potentiae fuit, quod diabolus in Christum tentauit, quo cruciatu illum examinaret, cum ad latius illi conuulserit, qui super acerbillimas corporis poenas, illi petulantius insultat & fiduciam de regno grauitur exprobrat, nec non Saluatoris nomen exhibet, qui utique seipsum saluare non potest.

Hic meo iudicio impletur illa Zachariae visio: vidit enim summum Sacerdotem Iherosolymum Iosedech vellibus sudoribus, & maculatis, praeterea, inquit, adhaere illi bellum illaturus atrocissimum. Iesus vero summus est Sacerdos, cuius vestis erat ipsa humanitas: Tunc tibi conspexit macula a summo vsque ad inferos, sanguine, spuis, nec pars erat vlla a doloribus: praeter haec adfuit & Satan bello illi miseris, quod excorsus est ab ea hora quae restas illi concessa est, & adiuit: Haec tibi vestra, & potestas tentationum, & per hoc illud nomen inposuit, quod bellum fuit omnium atrocissimum, quo Christum in passione sua, quoque exulceravit. In finem latrones aduersus eum conuulserunt ei: & hoc mihi conuulserunt, quod Iudaeos vt hoc illi facerent tanto obprobrio, excitavit, vt ipsos irritaret, & in Christum acriter accenderent, illis adhaerens quod ipse causa esset, cur ipsi tunc temporis perirentur: nec enim tempus tunc esse tam horribilissimum supplicii, cum seculum praeterisset, iucundissimum: sed cum otellitas reperiret, vt hic in malam eorum adigeretur, qui mortem accelerarent, quo sine dubio aduersus Christum graniter mouerentur.

Nec hoc contentus diabolus quod a Iudaeis Christum dicerent famisque impugnerent: insuper & alium statuere voluit illi proximum, qui e vicino conuulserit eum tentaret: vt enim lancea certum in illis vulnus non eripedit tibi abesse procul, sed propius est accedendum. Velinguae lancea certum Christo tantus illi infligant, intendit, vt adhaeret propius imo fiat collaterales, qui velut duo mallei trapei vnus ex hac, alter ex altera eum parte discurrunt. Heu Domine, tibi modo hoc dicere. Dolores inferni circumdederunt me quia et omni parte te circumcingunt, ita vt omnes tibi vix praeceludantur consolationis. Si caelum aspicias, obscuratur: si ad Patrem te conuertas, se tibi subtrahit: si terram inspicias, interitum certis conspirationem, tibi acclamant: si matrem intuearis charissimam, ipsa est tibi grauioris doloris incrementum si ad laetum te conuertas, illud Satan tibi circumuallat: illi qui linguarum inuatum lanceis cor tibi transuediant, & augeant cruciatum, ea namque de causa talia tibi ad vtrumque latus fulera supplicii. Quid ages? Eia Domine ter maxime, modo tempus est, quo tuam prodas potestatem, & Satanam eiusque ministros suis applicabis: quia

11. Similiter & Tobie. Job 2.23

quid sit: Oportet enim scire: ac non de tantum quidem eorum omnium, ut si noscitur illi multa, tu tanto plura noueris; efficit etenim ut ipse cogitationes eorum fundamentum sint, cui laus tua & honor fixus innitatur, sique medium ac honoris tui & gloriæ minister fidelissimus quem illi ministrum crexerunt: doloris tui pernoxque peruersissimum.

§. 5. Vnus autem de his qui pendebant latronibus. *Suprauit Christus diabolum propria illius lancea, sicut Banaias Ægypti, uirtutem suam ostendens diuinam.*

Hac occasione triumphum Christi retulit de diabolo eiusque ministris illo eodem facinore, quo generosus ille forsque miles & nobilis Banaias, ut talis ab ipso Spiritu S. commendatus, non semel sed iterato. Intrauit in illam Ægyptius homo proceritate corpore gigante conferendus imo turri, quaque cubitorum altitudinis paulo minor ipso Golath, robustus, audax, intrepidus, nemini secundus, viribus suis armisque fidens, cum illi aliquos aerogantem insultasset, tandem statum est illum bello adorti monomachia, lancea quam manibus vibrabat, tanta ut pinum arborem esse dixisset. Accedit illa serox, minax lanceaque petens ducit Banaias. Occurrit illi Banaias animosus sola virga tutus, ut magis videretur plateas obambulare, quam proelio decedere, gigantei appropinquat, & antequam illi suam posset torquere lanceam, dextero Marte illam manu sua manibus eius exorsit, suaque reddidit arma, in eum conuertitur, & ea ipsa giganteum percussit. latera transfodit, in terram prostravit, clumbum viribus, vitæque spoliatum: *Et est sicut hastam de manu Ægyptij interfecit eum hasta sua.*

Ægyptum plane facinus, & quod Spiritus S. non scripsit (inquit D. Hieron.) nisi ut nobis in illo viro Christum describeret, in nomine factoque delineatum; Banaias enim, vel Banas significat, inquit, *Edificator domus*, nomen Saluatori proprium, a edificator Ecclesie militantis & triumphantis, de quo ea de causa canit Psalmista, *Edificans Hierusalem Dominus: item laias asserit ad eum à Patre missum in orbem: Ego suscitabo eum ad iustitiam, & omnes oculos eius dirigam: ipse adstruet civitatem meam imo magis adhuc proprie hoc alia declarat significatio: Banaias id est *plani hominis*. Tu iudi-*

ca in nona hoc Christo Domino conueniat, do quo toties coelestis Pater intonuit; *Hic est filius meus dilectus*. In hunc militem, fortissimum &obilem Dei filium insurrexit diabolus Gigas superbia tumidus, audax, temerarius, impudens, armis suis viribusque fidens, bellumque mouit illi crudelissimum. Quæ non in eum audebat molitus est: quos carceres non protulit, fustes, catenas, alapas, sputa, coronam, purpuram, arundinem, sicut instrumenta malitiæ! Porro tandem præsumpsit terribilem & potentem arripere lanceam, qua propius illi viscera transfodiat.

D. Hieron. vel potius Beda illud quod ait *In t. 16. Job. Circumderunt mi lancee*, de linguis intelligit dissolutis, quas contra illum diabolus excitabat uxoris & amicorum eius, qui virum indignis irriabant opprobriis, & familiariter *Eccl. 27. S. paginæ lanceas* vocare linguas petulantes & incompotas, non tantum quia lingua similitudinem præfert lanceæ, sed etiam quia cordia peruidet intima ut ait Spiritus S. *Flagelli plaga linguam facit, plaga autem lingua commouet ossa.*

O quam librat gigas ille lanceam, ferro potentissimo præcipit illi, linguam latronis subtile nequissimam, impudentissimam, indolentissimam, quæ contra Redemptorem tanto mouebatur acris, quanto & torquebatur acerbis, & credebatur firmis, mortem sibi ex causa Saluatoris accelerari. Descendit eximius hic Banaias in campum in monte Caluarie illi aduersarius, sola Crucis virga armatus, talem etenim nobis eum proponit D. Ioan. *Banaias sibi crucem exciuit in eum qui dicitur Caluarie locum.* Hic fixæ sicut, nec faciem auertit alio. Ea hora qua gigas infernalis suam in eum dirigit, coarctat lanceam, cumque sua conatur lingua translucere, hanc illi de manibus euellit lanceam, diuinis suis manibus ipse longe potentior, eamque in eum torquet & retorquet, nec non itruentis ea ipsa diabolum cædit vulneribus, etenim cor latronis apprehendens, linguam illi mouit, quæ profert contra blasphemos defensor responderet. Christi prædicaret innocentiam, testaretur vitæ sanctimoniam, exponeret quoniam ille esset, qui in Cruce moriebatur, & tantæ mortis rationem, ipse potestatis illius & regni magnitudinem præconantaret.

Hoc inter alia, teste D. Athan. elatus confudit diabolum, stupescit, eiusque præcidit brachia, dum inuitus stidentis, cerit eum, quem Christo statuerat aduersariū fieri illius encomiaster, confessorum cælestem sanctitatis irrefragabilem. *R. 2.*

In t. 16. Job. 16. Eccl. 27.

Eccl. 27. S. paginæ lanceas

Flagelli plaga linguam facit, plaga autem lingua commouet ossa.

Ioan. 19. eum qui dicitur Caluarie locum.

Hic fixæ sicut, nec faciem auertit alio. Ea hora qua gigas infernalis suam in eum dirigit, coarctat lanceam, cumque sua conatur lingua translucere, hanc illi de manibus euellit lanceam, diuinis suis manibus ipse longe potentior, eamque in eum torquet & retorquet, nec non itruentis ea ipsa diabolum cædit vulneribus, etenim cor latronis apprehendens, linguam illi mouit, quæ profert contra blasphemos defensor responderet. Christi prædicaret innocentiam, testaretur vitæ sanctimoniam, exponeret quoniam ille esset, qui in Cruce moriebatur, & tantæ mortis rationem, ipse potestatis illius & regni magnitudinem præconantaret.

Hoc inter alia, teste D. Athan. elatus confudit diabolum, stupescit, eiusque præcidit brachia, dum inuitus stidentis, cerit eum, quem Christo statuerat aduersariū fieri illius encomiaster, confessorum cælestem sanctitatis irrefragabilem. R. 2.

ista viri obstupuit diabolus & magna anxietate, hystericusque tenebatur, quem enim contumaciter blasphemias dicit, ille ipsam videbat iam Dominum adire, aliterumque suum pare latronem. Efficit hoc divina potens manu: etenim hoc verba significant: *Vi extorsit hastam de manu Aegyptij.* Quibus primò signficatur, Decem nostrum invictum locum non de ille Giganti, ut hasta percueret, qua læderetur, sed antequam hoc

I. Vnus tan agere potuisset, lanceam illi de manibus victor tum latro eripuit. Nonnulli S.S. PP. opinantur ambos latrones quam primam crucifixi sunt, suas in flum Christum evomuisse blasphemias, & è vicino lanceis linguæ maledicæ vulnerasse, multaque Matt. 27. reprobrasse convitia, quæ alij inferius de longinquo objiciebant. Hoc videtur indicasse Evangelistæ: postquam enim opprobria scripserunt quibus Saluator ab impia Iudæorum turba vapulabat, adiungunt: *Ipsam autem & lanceam qui crucifixi erant cum eo, imperabant Matt. 27. ei. Et contumaciter ei.* Sic opinati sunt D. Hieron. a D. Hilar. & D. Chrysol. & Theod. ad Marc. phisac & Euthym. & his omnibus anterior. Opost. mss. tigen. nec disscit D. Ambros. Porro Epiph. b. C. mon. phau. d. & D. Aug. s. quos sequuntur multi, arbitratur quod alceretur tantum Christum i. Matthe. 27. miserit: & hoc signanter exprimit D. Luc. Vnus e. 22. *autem ex his qui pendebant latronibus blasphemat Luc. eum, cui se confestim alter opposuit, dicens: d. Hares. Neque tu times Deum? &c.* quod non videtur dicere pot. ille. si p. ius sacrilega in Christum e. L. 3. de ora laxasset: alij Evangelistæ si loquuntur in censu. plurale, sumendum est in singulari, formula Euang. c. loquendum in S. eloquio valde vicitate. De Elia 26. Luc. scribitur: *Facis Prophetas successores post te, cum tamen non nisi vnus fuerit.* Eliseus ne ipse, cu. Eccl. 48. s. ius gratia hoc dicitur. Similiter dicunt Euang. Matt. 26. liliæ, dum Magdalena pretioso illo vnguento s. Dominum inunxit, quod murmurarent discipuli vehementer commoti, & in eam excandescerent: *Videntes discipuli indignati sunt &c.* Joan. 12. *strebant in eam.* Et Iohannes Iudas in eam murmurator infremuit, ut nominatim illum significet s. p. q. 46. D. Iohannes. Hoc ut video magis placet D. a. 17. ad 3. Thomæ Doctori Angelico, licet contrarium non referat. Itaque conatus diabolus hanc in Christi torqueret lanceam, non hoc, ut fieret, ipse Saluator passus est, sed manum illi adijciens, eam de manibus illius enleas, omnipotentia, deo in ipsum retorserit diabolum.

Ser. 139. Secundo: declarat per hoc eximias vires suas ipsi Gigantis longe superiores: cum eum Tract. 101. diabolus hanc ita sumit lanceam in cen pre-

henderet, eam nihilominus illi eripuit: *Ita- roste hastam de manu Aegyptij.* Nam in illu- cinoce præclarissimo, ut dixerunt D. Aug. & D. Athanas. suam Christus diuinam man- suavit potentiam, quæ corda possit comprehendere, eaque de manibus eripere diaboli, atque illius arma in ipsum retorqueret: cuiusque hanc ipsam irretire doceptorem. Hoc, ut D. Chry- lostomo credimus non minimum fuit argu- mentum quo liquido: Christus suam testatur diuinitatem in cruce suspensus, manibus, pedibusque confixus, sanguine fluenti, totaque corpore vulneribus pænisque contritus, opus efficere diuinæ omnipotentia: maxime paruum, nempe efficaciter operari in cordo liberi viri, illudque momento temporis mutare in diabolo per malitiam in Angelum per gratiam, & rationem pullumque inferni coelestem redere, re Seraphinum. Excellens opus, & ita di- uina omnipotentia propria, prout alia probauimus, & singulari factum prae-rogatiua.

Primo: si statum expendamus personæ Christi: erat etenim manibus pedibusque confixus, irritus, laniis exceptus, plagis laeuis, toto corpore laete, viribus ita debilis, ut non nisi extremum dare spiritum debere videretur eo tempore, quod arioribus eum inimici sanguine opprobrijs, potentiam illius irridescent: *Alius saluus fecit, seipsum non potest saluum facere.* Secundo: si consideremus opus quod agens quod omnium est supremum omnipotentia Dei, ad quam tota non potest accedere creata potentia, licet omnis adiungatur potentia Seraphinorum, scilicet cor transmutare liberum, quod ut ante declarauimus, maiorem redoler potentiam & magnitudinem quam caelos terramque creaturæ de nihilo. Christus igitur mundi totius oculis expositus, ad extrema potentia redactus cum manus pedesque clavis pareretur reserata, exanguis, & morti proximus, opus tale proficit, ad cuius executionem maxima Dei potentia postulatur. Evidens ostendit Sancti virium suarum argumentum, quæ tantis naturæ vires antecurrerent, & quæ ille enim eaderent, quandoquidem fortissimi eiusdem ligatus vinculis, verus & feruissimissimis, quando iam fortissime constringebatur, nullo negotio, eundem velut telas distripie aranearum. Evidentiùs multo suam Christus diuinam patefecit potentiam: quandoquidem iam fortius constructus: imò manibus pedibusque clavis confixus, vita iam terrena-

nares & consumptis natura viribus, eas tamen
divine suæ potentie inicit cordi contumaci,
ipsaque petri duriori: & opus perficit adeo
præclarus, quale est illud transmutare, multo
præclarus: quoniam de luto in solem fulgentissi-
mum, de filio diaboli in filium Dei, & regno-
rum suorum heredem ex asse legitimum.

¶ **¶** Et mirum hoc erat, quod in cruce pendulus
petrus rapisque comminuit: porro superat
omni comparationem cor latronis enollue-
ritas dicitur omnem creatam repellebat po-
tentiam, & hoc de illo ferunt iudicium quod
illa, quam ostendebat infirmos curando, mor-
tuos suscitando, vel ficta esset & illusoria, vel
jam omnino esset exhausta: quocirca mouens
na capta sua, exprobrabant ei committit. *Alto
sicut fuit, sicut non potest saluum facere.* Eia
apud pendulus, ipsius etenim potentia vera
fuit, non secundum apparentiam aliquam, sed ex
veritate: cum enim talis sit, qualem esse modo
confutatis, prodigia operator modo stupenda,
manuque habet ita robusta, ut illis solem ob-
scuret, caelos tenebris involuat, terram moveat,
petri diffingat, quid plura agat ipsius De, soli
referentem omnipotentem & quod illud: quod
in cruce perficit obdurato & libero. Ne verba
D. Chrysostrami, vixit præclara silentio tegas-
mus: *Genes suspensus Christus, clavis affixus,
omnibus subiugatus in iuris, sicut de decore succum
hæc infans, in substantiam deifione de iusto, latro-
nis aduersam mentem in valens commutare, ut ex
omni parte eius divinitas sentiat, & tenent vniuer-
sum terris creaturam, & petrus saxaque disrupit,
& amovens lapidum in infirmitate animam duo-
rum ad se traxit, & ad molitoria conuertit, & hu-
mone summo decoravit.*

¶ **¶** Item isdem asserit D. Aug. licet ei ceciderim,
quod sermo ille, in quo hoc ait idem sit: cum
illis D. Chrysostrami: aliquis enim illum tran-
sistit, & D. Augustini sermonibus inseruit. Ad
holidem hic canit, quod de potentia Dei testa-
tur Job: *Ad silicem extendit manum suam, sub-
vertit à radice montes.* Montes durissimis pe-
nis innotuit ut fundamento, illas Deus al-
quando manibus comprehendit, atque per hoc
momentum summam ex erit ali: tudinem O quan-
tas fundavit machinas diabolus eiusque mini-
stra super petram Latronis: sibi persuaserunt
quod super silicem hunc summum erigerent
veritatem tormentorum pernarumque Salvato-
ris. Chedus sacem diuine potentie silici ma-
nus iniecit, eum apprehendit, illoque funditus

hollium suorum astutissimas evertit machina-
tiones. Audiamus hic D. Aug. *In cruce hoc D. Aug.
miraculum operatus est, unde maxime omnipoten-
tiam suam declarat omnipotens, uti notum sus-
titans, non mari & vultu imperans, non demones
ejiciens, sed equitatem & consuetudinem in facie, cla-
visque crucifixus, cum in iuris, & maledicta sus-
ciperet, de ius & contempnus, malignum illum,
atque longo seclerum usu obduratum Latronis men-
tem immutare prevoluit.* Eia nefandissimi p odi-
tores Christum in pugnate, vicium illi talem
appendit, qui committet ei: hoc ipso etenim
iple vobis oculos vitæ que perforabit. Eia agite
vulpes, vulpines vestras applicate fraudes: cum
eo namque vobis negotium est, qui Samfone
major est: si hic etenim vno die trecentas com-
prehendit, earumque caudis ignem alligavit,
hæc trecenta capite millia, & perverfos vestros
combures fures vastabitque intentiones.

¶ **¶** *Providet Demus unum contra unum:
cui si diabolus ludam eripuerit, ipse abolo
latroem eripit.*

¶ **¶** *V*nus autem de his qui pendebant latronibus. **12**
Pe pende nunc, quam vobis sit, horum
peruetorum cogitationes, eas esse, in qui-
bus Dei fundantur intentiones: *Deo preparantur
cogitationes.* Quid intenditis o ludæi, dum Chri-
stum inter latrones binos medium crucifixi-
tis. Christi nomini labem adspicere immun-
dissimam: causam nostram justificare, non per-
mittentes ut vilius examini subiciatur: deni-
que con matibus illum, injuriis, & blasphemis
irritare, & hæc illi à latronibus à vicino in fa-
ciem obiciantur. Attende qualiter ex hoc ipso
& inde honorem sibi conciliet & gloriam: cau-
saque mortis Christi propalam manifestetur:
atque per hoc abbi ut vllum sentiat cruciatum,
imo & maximam percipit consolationem: *Vnus
autem de his etc.* At sit ut hoc Deus pateretur,
sapientiam suam à Satanica superari ne, nitia
jam enim à nullis sæculis statuta firmaque sunt
hæc proposito: *Sapientiam non vincit malitia.* Et
aliis explicamus: quam, cum excellens sit, bis
repetit: & trutinat D. August per quod declarat
divinæ suæ providentiæ dignitatem, quæ tanta
est, ut nequaquam sinat malum in hoc mundo
prævalere, atque ad hoc cuilibet malo orituro,
contrarium statim bonum, ut se illi opponat, &
refrenet malitiam. Oriturus erat in mundo
calor ignis adeo potens, quem si videri patiatu,
R. 3. ou nem

D. Aug. Ser. 120. de temp. Tom. 10. ejiciens, sed equitatem & consuetudinem in facie, clavisque crucifixus, cum in iuris, & maledicta susciperet, de ius & contempnus, malignum illum, atque longo seclerum usu obduratum Latronis mentem immutare prevoluit. Eia nefandissimi p oditores Christum in pugnate, vicium illi talem appendit, qui committet ei: hoc ipso etenim ipse vobis oculos vitæ que perforabit. Eia agite vulpes, vulpines vestras applicate fraudes: cum eo namque vobis negotium est, qui Samfone major est: si hic etenim vno die trecentas comprehendit, earumque caudis ignem alligavit, hæc trecenta capite millia, & perverfos vestros combures fures vastabitque intentiones.

¶ **¶** *V*nus autem de his qui pendebant latronibus. **12**
Pe pende nunc, quam vobis sit, horum peruetorum cogitationes, eas esse, in quibus Dei fundantur intentiones: *Deo preparantur cogitationes.* Quid intenditis o ludæi, dum Christum inter latrones binos medium crucifixi- tis. Christi nomini labem adspicere immundissimam: causam nostram justificare, non per- mittentes ut vilius examini subiciatur: deni- que con matibus illum, injuriis, & blasphemis irritare, & hæc illi à latronibus à vicino in fa- ciem obiciantur. Attende qualiter ex hoc ipso & inde honorem sibi conciliet & gloriam: cau- saque mortis Christi propalam manifestetur: atque per hoc abbi ut vllum sentiat cruciatum, imo & maximam percipit consolationem: *Vnus autem de his etc.* At sit ut hoc Deus pateretur, sapientiam suam à Satanica superari ne, nitia jam enim à nullis sæculis statuta firmaque sunt hæc proposito: *Sapientiam non vincit malitia.* Et aliis explicamus: quam, cum excellens sit, bis repetit: & trutinat D. August per quod declarat divinæ suæ providentiæ dignitatem, quæ tanta est, ut nequaquam sinat malum in hoc mundo prævalere, atque ad hoc cuilibet malo orituro, contrarium statim bonum, ut se illi opponat, & refrenet malitiam. Oriturus erat in mundo calor ignis adeo potens, quem si videri patiatu,

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ier. 33. omnem absument creaturam; prævenit igitur
33. & 42. aërem producendo, aquasque frigidas, quæ
35. vim eius coercant, & contineant. Futura e-
L. 11. de rant animalia venenata, quæ vitam possunt au-
Civ. 6. 18. ferre vinentium: his prospicit herbas produ-
 cens medicinales, quæ sint huius veneni anti-
 dotum, ut præsens sic mundo remedium. Ori-
 turi erant morbi, quibus homines ad extremas
 redigerentur angustias: huic malo occurrit cre-
 ans medicamenta, prout prosequitur Spiritus S.
 de quibus fusè disputavimus: *Contra malum ho-*
minis est, & contra mortem vitam, & sic vivere in
omnia opera Altissimi, vitam contra vitium, & duo
contra duo. Quis non sapientem Dei itapeat pro-
 videntiam, quæ mundum gubernat in ordine na-
 turali, & non minorem in ordine supernatura-
 li, & ad optimam Ecclesie suæ gubernationem.
 Eodem instanti æternitatis suæ, in quo supre-
 mum vidit Angelum ex malitia sua conuersum
 in demonem, & abyssum omnis iniquitatis, quæ
 motus hominem conatur spiritualiter occide-
 re, totamque eius polleritatem, vitam illi de-
 trahens gratiæ, & gloriæ jus cælestis, præ-
 paravit & prædestinavit Iesum Christum filium
 suum, ut factus homo & pelagus immensum
 gratiarum, veniret vitam hominis reparaturus,
 nova cæli jura traditurus, omnem victurus
 & eversurus diaboli malitiam, viresque retro-
 naturus.

II.
Secunda.
Ier. 34. Hoc D. Hieron. & Rupert. credunt à Deo
26. prædictum ex ore vatis Ieremie: *Ego creavi sab um,*
insipientem in igne primum &c. & ego creavi inter-
fectorem ad disperdendum. Verba hæc divinis tes-
 tent omnia mysteriis: ita in illo quod diabo-
 lum vocet fabum ferrarium, qui sufflas prunas
 & incendit: dicendo quod ipsum creaverit, ac
 invocando Christum illum interfecitorem, de
 quibus sibi actum est. Eodem momento, quod
 permisit diaboli malitiam exurgere, quæ bellum
 hominibus, qualibet inferret occasione, creavit
 Angelos, qui subvenirent illi, quæ aditarent in
 circuitu custodes & protectores nullo non in-
 ferere iuxta illud psalterii: *Angeli sui manda-*
vit de te, ut custodiant te in omnibus viis tuis. De
 quibus etiam tuos egimus, & potissimum, quo-
 modo pariter dando diabolo licentiam, duro
 satis pælio impugnandi Iob statim etiam An-
 gelos adiunxit, qui singulari cura Iob indefinenter
 fortiterque defenderent. Adhuc in Ap: stolis
 ad divini gratiæ exaltationem, quod eodem
 die, eodemque ventre quo conceptus fuit Esau,
 pariter futurus Idololatriæ, etiam conceptus
 fuerit Iacob, pater futurus duodecim Patriar-

cham fidelium, ex quibus populus electus
 fidelis, in quo coltus divinus in reges salu-
 se maretur: & declarat S. pagina, quod eodem
 die eademque hora, quæ natus est Esau in ma-
 dum, qui actus suos contra Deum coluit,
 natus post eum prodierit. Iacob pede illum præ-
 prehendens, quasi eum deinceps, ut liberè
 intendebat, maleque vagaretur.
 Notavit doctrina clarissimus Archiepiscopus
 Genebrardus: quod eodem die quo Nabuchodonosor
 Monarcha Babiloniorum evertit de-
 condit templum Dei in Hierusalem, populum
 que eius captivum rapuit in Babylonem, natus
 sit in Perside Rex Cyrus ab Isaia prædictus qui
 daturus esset, & re ipsa dedit facultatem, locum
 & subsidium restaurandi templum cælestium
 & destructum omni qua pollet gloria & digni-
 tate: quique populum in veterem afferret, locum
 & allerit libertatem, fuitque qui per Divinum
 generum suum Monarchiam delevit Nabuchodonosor
 filium illius seu nepotem Balthazar in-
 terficiens ut refert Daniel. Eodem modo rep-
 rimus diviniæ prudenter regis providentiam
 Anno 354. Quo natus in Anglia Pelagius
 hæreticus & diviniæ gratiæ oppugnator accu-
 mus, quique Dei Ecclesiam maxime dilige-
 ret, nascitur Tagallæ in Provincia Africa
 riosus D. Augustinus ut velut sol luce splendi-
 dilissimus qui doctrinæ suæ radiis se opponeret
 & obscurus illas dissiparet & extenuaret tene-
 bras, quibus tam immensi populi oblocati
 involuebantur.
 Anno 1170. surrexit Lugduni in Francia
 mosus ille, sed mala fama Waldus hæreticus
 caput hæreticorum Waldensium & Albigensium,
 qui perniciosis suis erroribus Ecclesiam Dei in
 extremas adduxerunt angustias: atque eodem
 tempore decrevit Deus ut in mundum prodiret
 S. P. N. Dominicus, hic etenim erat qui
 ipsi opponeret antagonismam, cælestibus im-
 matus viribus, militibus fundansque Ap-
 telica nixu auctoritate, nedum Religionem
 suam ad veræ fidei prædicationem celebravit, sed
 ad institutionem S. Rosarii devotam quo gran-
 traret: sed etiam ad erectionem Tribunalis
 Officii, velut tutissimum pro præsentium quod
 esset è diametro hæreticorum monstra deter-
 sationum, quod vera & orthodoxa fides præcep-
 turus, illi vero subjecti proferantur & quo-
 modo impletur illud quod Dominus per Ab-
 promiserat: *Et erit domus Iacob ignis, & domus*
Ioseph flamma, & domus Esau stipula, & incen-
ditur.

III
Tertia.
Pf. 90. 11
Tract. 8.
N. 198.
Tract. 8.
N. 62.
IV.
Quarta.
et. imph.
Roc. 3. 10.
Gen. 20.
25.

hatur in eis. Et deus habuit eos. Et non erunt reli-
giosa domus & suis: quia Dominus locutus est. La-
codo appellat SS. hunc Patriarcham: quia Pater
suis & est inelytus tot insignium Patriarcha-
rum, quibus hæc Religio flores illustrissimis.
Dicitur, quod in domo eius ignis sit: etenim
hæc eius Religio in zelo fundatur annuatum.
Filius ilius Ioseph signatur D. Petrus Martyr
inuisibilissimus. cuius domus, scilicet Inquisiti-
onis aptissime conuenit nome ignis seu flammæ.
Et domus Ioseph flammæ, in quantum flammis exu-
nit & petteret Hæreticorum sspulas, per Elau
significatur: cum enim filius esset fidelissime
domus Isaac, in tantam lapsus est mentis bidi-
nem, ut ius primatus vendiderit lentis edulio.

Nec aliter indicant idem Genebrardus,
quod anno locarunt Verbis 1521. quo celebra-
ta sui Wormacie in Germana dieta, in qua per
Ebasile Lutherus principium dedit sacrilegas
suis manifestans hæreses Ecclesiæ Catholicæ re-
pugnantes, contra vitam SS. Sacramentorum,
nominariæ contra Sedem Apostolicam, & Ro-
mani Pontificis potestatem, Vicarii Christi, &
successoris D. Petri, eodem inquam anno in Ia-
cenz Deus produxit inelytum P. S. Iguatium de
Loyola qui eodem tempore confortatus primo
causæ D. Petri vilitate, & demum alia Ge-
nuitate Dei Mariæ, deposito cingulo terrena
militie se militem conscripsit in Christi exerci-
to. Christo in illo seuentis exultante desideria
familie, sui, ex quibus originem traxit Insti-
tuto Societatis Iesu, adeo celebris in Ecclesia, ut
nemini merito dicatur cedere secundariæ: qua
singulares & omnes suas ad hoc dirigit vires &
studia, ut frequentem persuadeat vitam SS. Sa-
cramentorum, & acriter auctoritatem Sedis
Apostolicæ, & Romani Pontificis salvam defen-
dat & illudam. Nec vane dicimus tales tunc
vires tenuisse diabolum: quandoquidem eadem
tempore, quæ miles hic se Christi tradidit ob-
sequio, tunc in domo ubi ille morabatur, audi-
mus si strepitus clangorque tantus, ut ipsa fun-
ditus eueri videretur, & cubiculum in quo pre-
ces Deo funderat, tanto terræ motu contrmue-
nt, ut fenestra vitæ diffingeretur.

Anno à partu Virginis 1572. ipso die S. Bar-
tholomæo lacto, quo in Francia Lutherani Hæ-
retici primam destruxerunt Ecclesiam, ac sacra-
mentum & in equorum stabulum polluerunt: eo-
dem anno, eodemque die prodigiosa illa Mater
& Theresia pto nun exeret. Conuentum Ordinis
S. Ioseph Abule in Hispania, habitum in eo
tandem quatuor primæ suæ congregationis Re-

ligiosis: prima jacens fundamenta tot Ecce-
sitarum & domuum, quæ postmodum erectæ
sunt ad maximam Dei gloriam ut quælibet ear-
um in virtute bonoque tantum ascendat, quan-
tum quidquid in malo fuit molus est hære-
ticorum, plura inas solo proletemus Ecclesiæ.
Ad rem congruè notat idem Genebrardus: quod
eodem tempore quo in Oriente mundo cepit
manifestari, & ceteris emnere potentia domus
Ottomannica, cepit Deus in lucem producere
noua gloria splendidam in Occidente seli-
cissimam & inuictissimam familiam Austria-
cam: quatenus illi priori aduersaria (ut ait Au-
tor) non pateretur, ut duo contra medietate lunæ
coningeret, quæ inaudita & immensa potentia
accesserant, ut cuncti viderentur, ne totum
occuparet mundum, fieretque luna plena. Itaque
eodem modo diuina procedit sapientia, ut nequa-
quam perimitur malitia in suis operibus esse su-
periorum.

Hoc potenter summaque indultria effecit ho-
die, lac onem sublitens, *Vnus autem de his &c.*
ut coulet omnibus, *quom contra quom* Non ne-
go: efficax fuit diaboli nequitiæ: cum eoque
iucruerit ut ex duodecim Apostolis, quos sibi
Saluator elegerat vnum diabolus assumperit,
qui bellum illi inferret truculentum: *Intrauit*
Satanas in Iudam, &c. de Apostolo reddidit præ-
donem, & de Christi discipulo, cuius classem jam
trienno frequentauerat, ducem creauerit, & mi-
nistrorum suorum antelugnam, eumque sic sibi
rapuerit, ut secum ad perpetuos damnarit, tra-
xeritque, cruciatus. Non expedit omnino, diuinam
superari Optentiam. De duobus discipulis, quos
dæmon elegit, qui Christum fortiter impugna-
torqueant & non tolerandis essent injuriis, vnus
apprehendit, & latronem omnium nequissimū,
Apostolum creat omnium fidelissimū: quem
cum per multa annorum curricula diabolo disci-
pulus adhaerent, ita sibi coniunctum reddidit, &
amicum ut eum ducat, secumque ducat regni sui
consortem, & per eum tanto diabolum proelio
lacetat ut omnia illius in fumum machina-
menta soluantur. Loquatur D. Amb. *Triputulans*
in ps. 39.
dyaco quod Apostolum sublyauerat Christo: plus a-
missi quam sustulisti, qui latronem vides in para-
disum esse transfatuum. Nemo est qui possit excludi,
quando receptus est laico. Ministri tui eo peruenit,
unde ipse exilius ei. Hic int. ipse eodē auctore,
copletus Christi vaticiniū, quo prædixerat forte
armatum à se superandū, spolia illius discipienda
tanta alacritate & jubilo, quanto capta civitate
militres inter se prædam bonaque disperserunt.
bor &c.
Sicut

Inc. 22. 3

D. Amb.
in ps. 39.
Tom. 2.

In ps. 118
ditouu.
28. in il-
lud Lat.
bor &c.

1. *1. p. 3.* Sicut exultant viatores capta preda, quando diuidunt spolia. Anima Satanæ, nequiores erant peccatores, quibus Deum impugnabat. Ex his comprehendit Christus Paulum, Magdalenam &c. quibus ipsum diabolus impugnauit. Verum quia hoc illi Pater iniunxit, vt illud seposita mora velociter perageret: *Voca nomen eius accelera, velociter spolia detrahe, cito preda, nunc quando actualiter vincit fortem illum diabolum cuiusque virtute sanguinis sui ac passionis ligat, velociter illi spolia detrahit, ipsi adeo clara, latronem scilicet flagitium: vt diuina sapientia robur innotescat, quæ se à nequitia non passa est vinci diabolica, imo ipsam superauit.*

§. 7. *Vnus autem de his. substituit Christus hunc latronem in locum Petri, maiori veritate, quam dii locustam in locum prima fidei qua rupta fuerat.*

15 **N**on nego magnam fuisse damenis potestatem, licet cum particulari licentia & permissione Dei tempore passionis Dominæ; cum hoc efficiat vt vnus Apostolus lique Princeps Apostolici collegii eum abneget in domo Pontificis, iureque, se illum minime cognoscere. Ratio non patitur, inquit D. Aug. vt De. cedat potentia, vnde congruum est, vt agat, vt dicit illi discipulus, latro Iurifer, & latronum coryphæus, non in angulo, sed in conspectu, & oculis totius mundi illum fateatur, & confessionem proloquatur adeo celebrem, vt sufficienter Petri etiam suppleat abioratorem. Hic ad perpendicularum cadit, quod de fabrica locusta antiqui Gentiles fluxerunt Pœtæ decantatores magnalium Deorum suorum, quæ summo conpotuerunt ingenio, & illis vtitur D. Clem. Alexand. quatenus per fabularum commenta veri Dei nostri declarare possit facinora. Decretum erat inquit apud Græcos mundi sapientissimos festum celebrare sollempne in honorem Apollinis, quem dicebant Pythium eo quod horribilem illum occiderat serpente vel draconem, nomine Python. Præcipue verò musica & melodiâ filium hunc diem celebrant: eo sine omnes innituntur musicos expertissimos quasi in arenam pœmia non vulgaria statuentes eis qui ceteros melodiâ præcurrerent. Ad certamen accurrit Eunomus Locrensis in canendi arte ita præcellens, vt Deo, um musicus dicebatur. Pariter adfuit Aristo Regius in

canendi arte & ipse præclarissimus. Compositus Eunomus instrumentum suum, & melodiam exorditur, quasi alius ad certamen provocatus admirabili proterus ve cum consonantia, sed dico ad primum nervorum contactum sonitibus prima ejus instrumenti fides distringitur, quod videbatur damnum irreparabile, & videretur ne aena cedere reneteret Porro calcaritig. (Gentiles fabulantur opes hoc fuisse Diurum suorum, qui musico suo alterum hunc subsidium) vt locustis adolante ex eructis & fluctaret in loco prima fidei seu nervi, quæ (tangente illam Eunomio in pedore) super illam tanta canere proportionem ac lenitate, vt eorum primæ fidei defectum suppleant, sed minus melodium summo opere promouit. Referri hoc a Scraho, a & prosequitur à Pyrius de eo hoc infigne composuit emblemata Alcaicus sit quod cumque voluerit, ait D. Clem. Alexand. tenet extra controersiam est, magis fabulum quam veritatem redolere: hoc autem nobis compositum est, in nostra historia diuinam hæcete veritatem. Viribus Musicæ voluit expertissimus meliter Musicos suos superare inimicos, & de triumphum agere, nec non de modo Inter Principem eliminare, eius post florem, velut secundus David qui dulcissimâ psalterii harmonia demonem de corpore Saulis extirpauit.

Nota. D. Aug. hanc musicam expendens, quæ tharam fuisse crucem, fides autem membra quoque Christi in cruce extans dicitur quæ in manibus ac pedibus crucifixos ita forment, vt dicere poterit: *Federius manus meas pro peccatis, dnum. receperunt omnia ossa mea.* Musica præceditur ad eo gratiam illo. *Pater dicitur ille quæ patrem tantum placuit auribus, vt per hanc oblatinuat, ne terra dirumpereat, & raris iactantibus reos aborberet, quale erat vniuersum nihilum interire: quinimo locus illis remanet que daretur penitentia, atque illis prædicatur Evangelium, quo peccatum suum agnoscunt millia eorum ad mœcha conuenerunt: & saluarentur, vt dixit D. Leo a Pontifex, & prior D. Hieron. de quo disperse D. Tho. & rumtames hoc proposito nostro congrue pendendo: cantaturus erat: Christus Passorum lux musicam, per quam sibi & nobis victoriam acquireret gloriosam: ejus hora jam immortale, composit instrumentum, seipsum ad hoc parans per id quod in cœna, hæretique factum legitur: ibi dixit Apostolus tuis quod venurus erat, & ipsi facturi erant, in singulari*

Orat. ad hirta, ad Gmes in princip.

I. Tabula ad locum.

atque per suorum fides neruofque Apostolorū
Prima fides erat Petri fides , cui hanc prædicat
frangendum , & Sataam latere in insidiis : ceteris
autem vigiliis , orationem & animi sollicitudinem
Misticam inchoat Passiois : ad primos
ictus prima fides neruofque rumpitur , Petri fi-
des languescit : ille qui particulari lumine Spiritus
S. Patre fuerat illuminatus , vt exprimeret
quis esset Christus , illum nunc negat , ac iterum
negat cumque nosse mentitur . *Heu Domine , quid
modo agendum ? Tota videtur corrumpere musica ,
que fundant in hoc , vt ille qui patitur sit Chris-
tus filius Dei viui , & ille qui hoc confessus est ,
verus fuis fidem derogat . Aduoluit locusta in
sylvis educata , Latro æquissimus , & hunc sup-
pleat confessor defectum . Confiteatur Latro (sic D.
Ambrosius) quem discipulus abnegauit . vnde in lo-
cum eius succellit . Quando Petrus abnegauit de-
fessionem (inquit D. Aug. & vel potius D. Chryso-
stomus) . Latro confessus est suum . Ille discipulus minas
animæ parua non sustinuit , latro vero multitudine
vires pugilum cæcus circumpastantem & clamantem
vires insanas & approbra atque maledicta
sustinuit , non attendit illum non cogitavit visibi-
lem abiectionem eius , qui crucigebatur , sed oculus
sibi hinc transcendens cognouit Dominum celi .
In hunc locum latro succellit : Subijto passione
tempore credidit rem , ita D. Aug. quo degauit ele-
uatus . cuius cum musicus ille cælestis pectus diti-
us poterat suæ manu tetigisset , musicam edi-
dit adeo suauem vt excellenter idemque fatea-
tur . quod Petrus fuerat præconfessus , Prophetæ
prædixerant , Patriarchæ præfigurant , & quid-
quid ratio honoris Christi , nostræque fidei po-
tissimum instructio . Audis huius tantæ vocis cau-
sas , quia illi Deus pectus tetigit . Hoc eius gra-
tiae referendum . Expendit Rupertus actum illum
quodam Pharaonis seruo : sibi ambo enormis e : aut
culpe rei , v. pulchritudo ambo , Pharaonis iram gra-
tiae iracundiam : Accidit vt peccarent duo Eunuchi :
pauera Regis Egypti . & Tyrus Domino suo : tratus
que contra eos Pharaon , misit eos in carcerem printipis
miserum in quo erat vinculus & Joseph . Omnia ver-
ba hæc nemo iuste prætereat . Expendit hic Lip-
sius . Quod dicerentur Eunuchi , non quod tales
essent , sed quia nomen hoc licet primo talibus
diceretur , postmodum tam in inditum est cum his
vult Regis ministris . Omnes incarcerati , Joseph
proponit & iuste , illi vero perquam iuste .
Omnes cruci expositi , velut mortis rei : vt peper-
it Pharaon , alterum autem suspensio necauit a-
vidus in alimentum . Quid hoc ? Voluntas illa
fuit Regis : etiam vti misericordiam impertiri*

placuit , & culpam remittere , quod alteri denega-
uit , quem iussit patibulo ex iustitia suspendi .
Hoc præfens nobis indicat mysterium , inquit
Rupertus . de quo Christus ait : *Disco in agro , vnde
assumetur . & alter relinquet eum : duo in lecto , vnus
Matth. 24. 40.*
Ergo . Quod vnus è duobus saluetur ascribendū
mero Diuinae gratiæ beneficio . An ergo Rex
potest facere misericordiam & Deus non poterit ?
*An non habet potestatem singulus ex vadem mas-
sa facere aliud quidem vni in hunc . et aliud vero in
consumelam ? Si hoc igitur sigulo licet in luto ,
in quod habet potestatem , vt ex illo vasa figuret
quæcumque voluerit : non hoc poterit Deus in
omnibus , in quos iustitæ majori potest
potest : Hoc eleganter prosequitur Rupertus . Audiamus
eum : cælestem enim componit harmoniam .*

§. 8. Latro fungitur officio D. Petri , fratrem suum confirmans , illi proponens quod vates Abdiæ Edom .

NEquè tu times Deum? Sicut felix ille latro
in hac occasione Petri suppleuit locum , ita
cepit eius fungi officio , quod Dominus
Petro commendauerat . Dixerat illi & prædix-
erat , vt sibi attenderet : diabolum enim diligenter
circuire , & sollicitus esset , vt conuersus & à ca-
su suo erectus , fratres suos reduceret & ad rectā
viam duceret deuiantes . Hoc latro conatur effi-
cere : erat illi frater alter latro peruersus & ne-
quam : vnus autem de his qui pendeant latronibus ,
blasphemabat eum & linguam suam maledicā lin-
guæ allocians inimicorum Christi , vel omnium
linguis in eius sola collectis , vt notant Euan-
gelistæ dicentes : *Frater tuus blasphemauit eum &
dicebant : Alios saluos fecit . Et . Sibi sum autem & lat-
rones dicebant . & conuersabantur ei .* Quod dicunt
propter istum de quo D. Lucas ait , quod idem
cum aliis Christo Domino improperauerit . *Si tu
es Christus saluus fac remeum .* Sibi per-
suadebat diabolus , quod Christo in cruce exalta-
to , & populo stante scorsum hæc , quas euomebat
ille blasphemias , non ascenderent sed in aere
spargerentur , nec ita Saluatorem acriter morde-
rent , vt ipse desiderabat . Collocat ergo hunc la-
tronem , vt aq̄ ductum , per quem ad eum direc-
te tenderent , omnibus pleno gurgite ex eius ore
desluentibus Christumque prope pendentem in-
vadentibus . vnde hic omnes solus blasphemias
eructabat , quas alii à longe et acclabantur , im-
pudentiam suam in illum ostendens , arbitrans
mortem suam , vel non futuram vel non tam
tollere .

ferre, nisi ratione ipsius. Audit illum nomen Confessor, in Petri locum subrogatus & a sceleribus suis bene conuersus, ad eum se dirigit, quatenus ad vitam redoccat salutis, & a blasphemando cohibeat, atque illi: *Neq, tu times Deum, qui in eadem damnationem est &c.* Continent hæc verba preclarissima mysteria.

I. Latronum inter se fidelitas.

Primum fundatur in doctrina Ciceronis, bonos latrones in cor. upram sibi mutuo seruare fidelitatem, & sancta legum custodire, aliter nec vno die se tuos custodirent. Quando coru ali quis e ximium nouit furtu, alios sibi collationes de hoc admonet, vt omnes ex illo fiant participes, & ditescant. Contingit aliquem per desertam & solitudines oberrare, qui pauper videtur, vt quidquid habet, non duobus alibus valeat: porro sub illis abscondit immensas diuitias, vestes pretiosas, monilia gemmasque valoris infiniti: casu illa latro detegit factus insidiator, ilico socio negotium indicat, atq; *O charissime, quale sursum acquirere possumus, qualisue nobis fors offertur obtineatur Ambo tendamus has opes prædaturi, nobis hic sicut in vicino.* Ita, ex mente D. Greg. Nysseni huic contingit Latroni. Viam huius viæ Christus perambulabat, iam illi soltendebat: ad occasum, O quales quantaq; deferebat diuitias?

Orat in 40. Mar. 1791. Col. 2 3.

Omnes totius cœli: *In quo sunt omnes thesauri &c.* sed adhuc latentes, quia quod videbant extenuis oculi, paupertas erat, miseria, plaga, labor & ignominia: illas prudens hic latro reuelat: *Aduertit acutus & ingeniosus fur thesaurum & nascens occasum, vitam rapuit arte furandi pulchre ac solite vsu.* Quemadmodum industrius fur noctu ad domum conuulsens distulsum, de qua per rimam vel fenestram radius quidam facit se prodit, oculos illi illuminans, quod diuitias detegit, & argentea serinia illic abscondita, statim se disponit vt illis manum injiciat ac deprædetur, eorq; sine socium sibi aduocat auxiliarem. Eodem modo huic video Latronem cora distulsum illa dono corporis Christi, ex qua radius quidam lucis profilit cœlestis, illudq; compleuit: *Lux in tenebris lucet.* Sol radios suos subtraxerat, totus mundus tenebris langueret inuolutus, in signum earum, quibus eorum obscurabantur intellectus, & corda qui illum emicisgebant inter illas radium Christi emittit lucis in oculos anime latronis huius optimi: O quales vidit diuitias? quæ monilia diuinitatis, gratiarum & charismatum? Omne cœli bonum aperit: vt autem illud sibi rapiat, fociu adhortatur, O charissime, quæta nobis offertur occasio, quæ semper diuites viuere liceret & abundantes huic rapio: nos præparemus: quia

verò ad eius confessionem necessarium est talia reuocare, tu tuam amice, repelle, has nuda factio blasphemias, oculos aperito, & conspice nullam tibi ad illas euocandas adesse viam. Secundum prodit mysterium à D. Chryl. & D. Aug. notatum, quod seruens iam christianus socij sui quærat saluationem, & proprijs corporis tormenta non sentiens, omnia sua studia ad salutem sui conferat saluati: *Sua necessitates præmittens (D. Chyl.) aliter uilitatem cogitabat, & iam persuasionebus inuocabat ad vitam. Ad hoc ex illa dultria congrue se disponit, vt eum ad vitam bonumq; promoueat, atq; *Neq, tu times Deum, qui in eadem damnationem est, q. d. Attendit charitas mecum iam vitam egerimus sceleribus horridam, modò saltem morte moriamur melius. Quod Deum non times, dum nostis eum, debeamus nefandis latrocinijs, non hoc tantum, cum vitæ spes longioris ad emendationem, vt poterat fouere & alere prædationem, sicut de detentis, porro nunc iam ad vitam exaltationem, & diuino Tribunali præsentandis seruum ad times iudicem? In vita mores incompositi, iniquos fuerint, porro iam moriamur, adeo cæbro vacuus eris, vt in illis peritiam perferat. Fictine potest, vt tali pressus angustia, os tibi ad istas siones & conuicta præparatum, timoratum reddas rationem, ad cœli nunc noua partem non sit animus? Quis credat, quod tu eras in te dolores expertus ei non compatiamur qui perdet tibi collateralis? an tibi prur lingua ad inuictum eum qui paritur in erro, cum eidem tu dignus ful pæcatis? Quod sanus exereat: leporem, non miru potio quod ille qui cœlie sunt deceptus eum qui laborat pruripia est: hoc amice parit patientes: etenim Nos quidem iustis. Meum cogita, neque tibi, neq; mihi vitam fieri inuictum, aut iniustitiam. Vitam nostram p. i. scitate. A his grauiora nos mereri iudicabis, & quando quidem culpa morte soluarur corporali ualeat hæc vita ab anime morte teneri in demnem. Quod plura dicere poterat hic, aut quid amplius præparatum. Prædicatos, suggerit cogitandum est, quæta capitis damnatum ad mortem usque committam. Mi frater, nunc extremam illa hora, ad Deum penitens conuertere, si nequam in vita g. uiam illum offendisti. Mors hoc supplicium liberat, suscipe in tuorum scelerum oblationem, perpenite grauiora promereri: considera quod perpenite constanter hanc mortem corporalem, vitam si adepturus sempiternam. Adest D. Aug. *Quis est combus qua curia seipsum erant relictus per se...***

in curam gerat in cruce. Dicitur effectus. O quam
eximiam Doctorem: quam efficaciter fratrem
ad meliora conatur inducere!
Porro tertium magis proposito convenit,
quod si verba hæc per modum interrogationis
explicemus: *Neque tu times Deum qui in eadem
damnationem et?* Incipit evidentem declarare cau-
sam, cuius grani Christum condemnarunt, bre-
viter complexus omnes eorum cogitationes &
cogitatio, qui facinori hæc consenserunt. Omnes
qui in Christi nocem conspirarunt, non hoc fe-
cerunt, causam in eo mortis invenientes, sed quia
à tergo timorem Dei recedentes, timore tantum
hominum ferebantur. Pontifices & sacerdotes
dam in eum mortis ferunt decerunt, ipsi fatentur
in Christo se nullam noxam invenire, sed tantum
signa quorundam talia, ob quæ merito ab omnibus
ut Melchisedech adorandus: porro Romanorum
timore percussis, mortem eius defecerunt: *Veniens
Romam, & tollens locum & gentem.* P. Iustus ipse
protestans est, se nullam invenire causam, dam-
navit eum tamen timens Cæsarem, cuius illi
proposuerant amicitiam: *Illam nomine Cæsaris
veritatem ad effectum sui sceleris impulerunt,* inquit
D. Leo. Hæc ipsum declarat latro & pro funda-
mento collocat, unde sic ait: *Neque tu times Deum?*
An verum est, charissime, te his comparandum,
qui huic crucifixerunt? Quidquid enim illi per-
petraverunt, ad hoc eos timor impulit: certenus:
hinc quidem, ne Romani tollerent illis locum &
facilitate alios ne Cæsaris offenderent amicitiam,
nec de Deo fuerunt solliciti, cuius timorem
à tergo recedunt. Ecce charissime, cur eum
morti tradant, & hoc in loco steterunt. An tu
illis similis, ut nec Deum revereris? Iam dile-
ctissime mi conves, hora non est, non locus quo
inveniamus homines, qui facultates vitamque
possunt rapere corporalem: quia in eadem damnationem
est jam hæc omnia tibi mihi que sunt præ-
terita & consumpta, jam noti est cur Principum
verecundiam gratiam amittere: iam etenim mihi ti-
bi que genti mundus, & mors hæret in faucibus
perpetua. An ergo credamus quod iam dum
illos videmus adeo sacrilegos & omnem exiis
confiteamur, ac Dei timorem citasse, ut filium
illi occidam virginem, tu huic illorum Deici-
tio coactissimè processerunt illi cetera ducti pas-
sione omnes accentes: De: procul pellentes,
memoriam, tu quantum video eorum te socialiter
conculcabo, & copis confederasti eorum imi-
catoris insistentium. Nihil mihi & illis, Deo etem-
num testari sunt rationem: tibi vero miseriam
me & dolendo ex corde compatio: pari quomodo

gressu vitam duximus flagitiosissimam: socij
scelerum, socij catenarum & carcerum: pariter
de ergastulo prodimus, vna eademque nos crux
affligit: optarem vtrique, ut in hac vltima tem-
pestate, qua de perpetua nobiscum agitur aut
damnatione aut saluatione, pari pede ad beata
gaudia festinarem: Porro tuæ me maxime pre-
mit formido damnationis: cum te in hac occa-
sione inter illos videam, qui Dei timorem à se
procul abiecerunt.
Vt sapio has illi minas intencat, quas olim
Deus Edom per Abdiam prophetam. Idumæi
ex Esau descendebant (à quo nomen mutati
sunt, id est tuis, talis etenim fuit Esau) fratre
Jacob qui pater fuit duodecim Patriarcharum,
ex quo populus Dei duxit progeniem. In hunc
cruceles iuraverunt inimici & Hierusalem ut
perduelles oppugnarunt, corona cinxerunt mili-
tari, depraedati sunt, & de spoliis vrbis sortem
inter se milites miserunt, eaque disperterunt.
Hac occasione prodit Edom, & inimicorum
adhærens factioni, pari excepit cum illis per-
lantia & crudelitate debacchari, & improp-
rij verbis Hierusalem eiusque ciues ridere sub-
fannii, laudare vtrique benefactum, quidquid
in eos hostium iniusta patrabat immantitas, eos
abhoratus insuper, ut illam iudicium euellere-
rent. Hoc ita per moleste tulit Deus, ut illi
suum delegarit Prophetam, qui tristis illi de-
nunciaret minas, & integram tu nam, eladem-
que prædicaret irrepabilem. Quod inimici
(inquit Deus) inique agant contra Hierusalem,
malum est, licet non tantum: nihil etenim ipsis
cum illis commune, porro tu Edom, filius Esau,
germani Jacob, patris omnium horam civium,
cui ea de causa incumbat, te socium illi con-
iungere lateralem, vrbem propugnare; eam ta-
men eodem tu cum hostibus bello lacessas. *Ope-
ries te confusio, & peribis in aeternum. In die enim
flueret adversus eum, quando caperebatur alieni exer-
citus eius, & super Hierusalem mittebatur sortem,
ut quoque eras, quasi unus ex eis! Vah proditio-
nem omnibus exolam mortalibus!*
Hanc ipsam expendit David: *Memore esto Do-
mine, filiorum Edom, in die Hierusalem, qui de-
cimus: Exinanite, Exinanite, usque ad fundamentum
in ea. Traditionis immane facinus, quod E-
dom se posuerit vbi Hierusalem adversarium, &
inimicis factus adhererit, eis animi suggerens
un eis, quæ contra Hierusalem moliebantur ini-
quissima, cum ipse propugnator eius esse debuisset
atque iure propinquitatis inimicis inimicus.
Nihil dubito, quin hoc Abdias spectaculum*

Abd.
9. 10.

20
ff. 136. 7.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ab. 10. 93.

Rf. 21. 13.

Luc. 22. 13.

IV. Christia nos arguit seculares.

præ oculis habuit: etenim eius vaticinium brevissimum est, & quasi totum in hoc quod diximus comprehenditur, & juxta D. Petri sententiam de Passione & morte Christi loquitur, de qua assertit omnes Prophetas fuisse vaticinatos. Quomodo igitur de illa vates Abdias his locutus est argumentis? Firmiter mihi persuadeo, presentem spectasse historiam, quod inimici Christum circumcecerunt: Circumdederunt me canes multi: liberum habuerunt in personam eius accessum, ex concessa illis ab ipso licentia: dum ait: *Hæc est hora vestra & potestas tentabitur.* Ex hoc manus iniecerunt in eum, & nedum inter se vestimenta illius partiti sunt, ac tu cam, super quam sortem jecerunt: *Super Hierusalem miserebant sortem,* sed vsque ad sanguinem cordis illius venis absconditum emiserunt. Tunc latro proximus illi, qui saltem ut eius confors, & poenæ participes, eius in se suscipere debuisset causam, nedum hoc non agit, sed insuper & se prodit hostem, factioni copulatur homicidium, & illata ab illis confirmat ipse cõvictis, *Alios salvas facit seipsum non parit saluum fieri.* Cum illis pariter vociferatur: *Si tu et Christus, saluum fac te ipsum & nos.* Vult te facilius exprobare Propheta: *Tu quoque es quasi vnus ex eis: Operiet te confusio, & peribis in æternum.* Quis tantam sibi periuadeat animi peruersitatem? Ecce quam se sapientem ostendit hic latro piissimus, quam aptè socium redarguat, atque per hoc excuset, ut culpam suam reus agnoscat. *Tu quoque es quasi vnus ex eis.* O quantis hanc licet obijcere reprehensionem Tu quoque Christiane te Christo crucifixo statuis ad veritarium: cum de quo crucifigens clavis seculum tuorum acutissimis? Quod enim spinis coronauerunt illi, qui in illum non crediderunt, malum est: sed quod illum tu superbie tue spinie coronas, tuis flagelles impudicus luxuris, illi potius sel propines & acerrim non satiabili ira venis ingluavis? Quod eum proouocat ad iram Maurus, Arabis. Gemilis, qui nec illum agnoscit, nec est ei vicinus: porro, *Tu quoque es quasi vnus ex eis.* Ut parem cum illis vitam agas perpetuis Dominum hunc commouens nequitiis? *Neque tu times Deum?* Quod eum non timeat Paganus infidelis idololatra: sua namque excus est infidelitate, porro quod nec tu, qui nosti quoniam sit, quid ipse tibi fecerit, & credis quod ille qui te piissimâ sua relemis misericordis, strictissimâ sit iustitia iudicaturus?

§. 9. Diferentis latro in paritate poenæ, disparitatem causæ, ad eximiam Christianitatem.

ET nos quidem iustis: nam digna saluti requebitur hic autem nihil mali gessit. Perpende quatenus cogitationes ut altuta, ita vultuque dabo & ministro: um eius, illæ fuerint quas Deus singulari permittit: ut prouideat, disponat ex illis quod intendebat edicere: ut nate ut caritas Christi causa mortis innotesceret. Dicitur latro (inquit D. Augustinus.) Neque tu times Deum, quoniam eadem damnatione es: q. d. Amice confiteor, quod eiusdem poenæ participes, & ad mortem ut ille condemnatus, quidquid in illum Platonis & blasphemus eum uocaris, in tu rege hoc condemnationem: *In quo scimus inter eos poenitentiam reum statuis: in quo alterum iudicis, reum ipsum condemnat.* Possimus illi cum D. Aug. istum obijcere: qua ratione optime latro, ut credamus Christum parit reum & socium poenæ damnatum? *Quid agis à latro? scilicet incipiens, scimus tibi Dominum fecisti?* Non hoc intendo, respondet ille, sed explico me claris, quod siquidem in poenâ sit paritas, in castitate men sit magna disparitas, & quem idem genus supplicium, absoluat innocentia Nos reus horum digna patimur, & luadet aequitas ut capite poenâ respondeat. (a) Hic autem nihil gerit, quod non optimum sit: à capite ad calcem diligenter inspectus, nulli subiacet noxa; & uanis est criminis expers: unde non proprie sua aliena lute ipse scelera purissimus: *Sic agens quod propter damnationis conseruatum, tunc quoque confitemi fecerit Dominum, sub excelsis conuersionem dicens: Es nos quidem iustus Chr. siip autem nihil mali fecit.*

Notat præfatus D. August. multis locis hoc Christum imer alia à Patre suo postuississe, ut ipso in cruce iam suspensio, ejus causam manifestaret, quod propria scilicet non bouet peccata. Hoc verbis illis Davidis indicatur: *Quid me Deus, & disferne causam meam de gentibus sancta.* Donatista suis ita pertinaciter adhaerebant erroribus, ut pro ipsis damnati melius illos non reuocarent, sed etiam ex ipsa morte quâ noxii pledebantur, gloriarentur, se Martyres esse iactantes, dicentes quod per hoc error essent gloriæ participes, imo & Christi, qui in cruce suspensus expiauit. Illis respondet D. August. supponens nullam illis suppente rationem.

... qua sibi blandiretur de cruciatu, quem patien-
banur: Martyres, imo & ipsum Martyrum ca-
pax Christus: si causa non sit eadem: quia
Martyrum non facit poena sed causa. Quocirca
Christus non subdit dum ait: Beati qui perse-
cutionem patiuntur: sed addit: propter iustitiam
crem honorificum non est pati culpa reum,
sed provinitate, pro sanctitate, pro castitate
pro fide, pro Deo. Idcirco postulat Christus
in quotiescumque inter peccatores aliquam lu-
dit poenam, clare causa eius discutatur, &
eum similitur: quod & Pater ad amulum im-
plevit. Quando nascitur circumciditur ut pec-
cator, & eadem qua peccatoris poena configi-
tur: prouidet mittitur Angelum, qui statu-
it, ut in hac occasione nomen illi imponatur
Iesus: q. d. si tandem toleret poenam, ex di-
uina tamen ratione: non enim circumciditur
quia peccator, sed peccatores saluaturus. Quan-
do cum illis baptismum properat qui propi-
os coram Dia. Joanne culpas agnoscebant: de-
teret Pater: q. d. quamuis eodem gradiatur
inerte, eadem suisque humilitione, causa
tamem distinguatur, & hoc ipsum vox sua di-
uina declarat, quæ profertur: Hic est filius
meus etc. Et Dia. Joannes: Ecce Agnus Dei,
ecce qui tollis peccata mundi.
I. Verumtamen hoc potissimum togat Christus,
ut dum medius inter duos latrones crucifigi-
tur, & eidem cum illis supplicio crucis subia-
cer, tunc illius: & mors à cruce morteque dis-
tinguatur aliorum. Huic filij sui petitioni Pa-
ter annuit. Quis igitur substituerit hoc actu-
rus, & qui manifestè discrimen aperiat inter
quem Christi & ceterorum cum eo pendenti-
um? Habens permititit peruersis illis Dei-
colis: etiam in pravo. suo ac veripelli consilio
duos illi affiguit & accipendunt latrones, ut cum
illo in cruce moriantur, & ipse medius inter eos
ut eadem vili poena, eandem iudicent & cul-
pam. Ag te sedulo: cogitationes etenim ve-
stra diuino vram detinuit, parantque consilio:
Ipsi preparantur cogitationes: per hoc habet, qui
hoc discrimen indicet & testetur differentiam.
O quàm praelatè perficit hoc latro Christi
comes: Supponit verum esse, omnes eadem
damnos esse poena, idemque perferre suppli-
cium: in eadem damnatione; porro confessim
differentiam exponit: Nos quidem iuste nam dig-
na facta veripones: hic autem nihil mali gessit.
Vident inquit D. August. qualis et peti-
tioni Christi satisfaciatur: Non querit Saluator no-
stris illius discrimen inter poenam & poenam;

omnes enim eadem complectitur, sed inter
causam: unde non ait: *Differere poenam meam,*
sed *causam meam.* Nos propter peccata nostra
morimur; hic autem nequaquam, nulli etenim
obnoxius est; sed propter aliena Prædixerat
Christus per Iaiam; *Torcular calcavi solus,* &
de genibus non est vir mecum. De torculari
querit crucis, hoc solus calcavi. Quomodo Do-
mine mit An binos alios non habuisti socios?
*Ducebantur cum eo alij duo, & cruci xpi sunt cum
eo, unus ad dexteram, & unus ad sinistram.* Quo-
modo dicit: *Torcular calcavi solus?* Sic est;
quamuis enim alij torcularia crucium suarum
premerent, in illis propria sua calabant, flagi-
tia, pro quibus luebant meritaque poenas ho-
milia & patiebantur. Porro torcular alienorum
seclorum solus ipse Christus calcavit: etenim
nullum habuit sibi proprium. Hoc ipsum latro
manifestat: *Nos quidem iuste nam digna facta re-
cipimus: hic autem nihil mali gessit.* Mos erat
antiquis, ut refert Theodoretus in sacrificiis
celebrioribus, ut dum illa offerrent inter spira-
los illos vapores ignis & sanguinis effusi, ut
quidam adulesceret canora voce, qui loco stans al-
tiori, cunctis adstantibus acclamarer; *Sancta
sancta: procul este prophani.* Quo sacrificij no-
tabat sanctitatem cuiusque virtutem iuxta fiducia
illorum; q. d. Nihil hic non sanctum; fors
omnis impudicitie cogitatio eliminetur; sanc-
tum est sacrificium & factus; non est hæc
hostia maculata, nec quidquam in ea abomi-
nandum, quodue Dei, omique sanctorum of-
fendat oculos. Totum Deo gratum est tantæ
que efficacæ, ut sanctos efficiat. Iam offerre-
batur supremum & excellentissimum sacrifici-
um, quo litari non poterat ad honorem Dei
aliud eminentius, ad mundi remedium, & sanc-
tissimæ institutionem; suadebat æquitas, ut
inter verberum strepitus quibus sanguis effu-
debat, & inter fumum quem ignis Pharisai-
ca malitiæ prouocabat, esset aliquis qui de lo-
co eminentiori proclamaret: *Sancta sancta.* Hoc
latro complet ita opportunè ut per hoc testi-
monij illius confirmetur veritas.
Expendit D Hieron testimonium maxime
fide dignum hoc ceteri, quod quicquam de alio
proferret ea occasione, qua liquido constat, quod
cum nullus potuerit mouere respectus ad adu-
lationis lenocinia: *Fidele testimonium est, quod
causas non habet metuenda: & vitæ præconium
assumens illustrius Domine Rom: æ no-
mine Probæ auæ filix sibi deuotissimæ Demo-
triadis, supponit, suo fidem adhibendam esse*
8 f 3

III.
Quon o-
do Chri-
sti stor-
cular so-
lus calca-
uerit.
IV.
Mos an-
ti quo-
rum in
sacrificiis
V.
Quale
dum sic
fidele te-
stimoni-
um.

testimonio: quia non hoc de illa profert, eo tempore, quo Romæ moraretur ductus accumulata splendens clarissima progenie nobilitate, prole fecundissima Consulati: iam enim (inquit) hæc omnia transierunt, & ipsa Proba ad atrium secessit cubiculi pauper, putredine & pœdore obdita, iam ad vltimam propertans

D. Hic vita lineam: Non potuerunt minus necesse est **Epist. 9. ad me**: neque enim laudari in ea inquam antiquitate **Salutem in** rem generis, diuinitatem & potentia magnitudinem, **ter pime** videntis vno que alij forsitan interrenaria oratione **& Epist. 8** laudauerunt: nunc cellula monasterij, vltis cubus, **ad De-** vltisq; contempta, & atas vicina morti, breui sine **metr. ante** temporis vltimum carent omni affectionis infamia **med. 10. 1.** O perduelles, affigite alto crucis stipiti la-

terrogem hunc: hoc enim mihi opus est, volo que fieri, vt fiat, qui inde sanctitatem proclamet facilius, eius effectus, quod sanctum sit, nulla macula repletum, & ab omni malitia parissimum: *Nihil mali gessit*: tantoque sit eius testimonium fide dignius, quanto cum

VI. **Christus** innocens a latrone declaratur. **Christum** oculis intuetur carnis, sanguine fluentem, moribundam & expirantem, constanter evidentiis ab omnibus sibi muneris loco conferendum. O latro sapientissimus, multa dixit Diu Paul. postquam tertium ascendisset celum, & diuina didicisset mysteria, tandem magna proloquitur emphasi hæc Epithetorum lit-

taniam: *Talis decebat vt nobis esset Pontifex, sanctus, innocens, impollutus, segregatus a peccatoribus, & excellens cælis factus, qui non habet necessitatem, quotidie quemadmodum, sacerdotes: fruns pro delictis suis hostias offerre, decende pro populi.* Verum tamen hæc omnia latro vnicò verbo complectitur: *Hic autem nihil mali gessit.* Ecce sanctum sacerdotem, sanctum sacrificium, & efficaciter sanctos efficiat: *Nihil mali.* Non hoc immolat pro delictis suis, quibus nullus est obnoxius, nec pro se patitur, nec enim vel minimum patitur in se defectum: *Nihil mali.* O latro, an ad dicta non attendis? Perpende quod omnia eius opera non videris, quæ hic fecit, nec

semper illi conpes aduersissimo forte numquam tua vita cum videris, & ignoras qualem ipse duxerit: *Nihil mali.* Considera, est etenim vita longa, plures occasiones, humana inhiemtas ingentis diaboli technæ periculosa: quid nostrum forte accidit in aliquod peccatum, in cuius punitionem Deus illum ad hoc traxerit iulle supplicium *Nihil mali gessit.* Attende quod licet in opere non peccauerit, nihil tamen facilius quam verbo linguaque labi: sapiens concionatus est, multa docuit, & plura dixit, & hoc habemus a

Spiritu S: *In multiloquio non deris peccatum, qui scis num forte in verbo aliquo malo non peccaueris? Nihil mali.* Quid plura? quomodo deus sentias nec opere nec verbo deliquisse, forte vana aliqua cogitatione potuit inquinari: & ipse non ignoras, impossibile esse illas ita corroborare: Dauid etenim dum minus cogitat cor suum dolet variis distractum abesse cogitationibus: *Cor meum dereliquit me.* Qui scis num in his inconstans derisus? *Nihil mali.* Replea tellari hoc erat & confiteri ipsam verum esse Deum, cui Dauid asserit esse propriam, in omnibus iudicium esse, sanctum & innocens: *Iustus Dominus in omnibus viis suis, & sanctus in omnibus operibus suis.* In omnibus viis suis, in intellectu, in voluntate, in omnibus suis iustis actionibus. Nulla creatura in omnibus suis actionibus sancta est, nulloque defectu inquinata.

De mortalibus asseruit Salomoni: *Non est homo iustus in terra, qui faciat bonum, & non peccet.* Et de iustis protulit, tantis illos obuiis defectibus: *videtis in die cadat iustus.* Quid aor & ipsi Angeli mundi non sunt a defectibus, ex veritate actuum intellectus ac voluntatis, eo modo quo SS. PP. declarant illud quod amoris ille Job dixit: *In Angelis suis reperit prauitatem.* Non illum habere defectum, nec eius villo polui re. **Stigio.** Deo proprium confitemur quocumque operans Iſaie in throno suo residens fortissimus, diuinitatis suæ confirmationem, apparuit circummectus ab utroque latere Seraphinis, hoc elegium intonantibus *Sanctus, Sanctus, Sanctus.* Pater cælestis omnibus conſtat, quod ille qui throno crucis sublimis pendet, etiam sit Deus: unde Seraphinum delinuit ille namque qui de nihilo tenebrarum eduxit Seraphinos, hunc modo de tenebris eduxit peccatorum vt mundum illuminet, quatenus exponat, quod ille, qui velat peccator: mortuus, iudicium peccator non sit sed purus, innocens, diuinitus vt Deus, dicendo: *Hic nihil mali gessit, quod idem in re est ac si dicit: Sanctus, Sanctus, Sanctus,* quia *Sanctus idem est ac purus & mundus,* vt autem ex integro talis sit, esse debet in tribus: *bus, cogitationibus, verbis & operibus.* Hæc omnia vno verbo complectitur: *Nihil mali gessit,* pura sunt eius cogitationes, pura eius verba, & purissima eius opera. Manus quædam incognita (quam quis moueret ignorabat, nec suam intelligebat ipsa scripserat) scripserat in pariete verba quædam intellectu difficillima. Cernit hæc Rex Balchassar, cernunt & Principes, cernunt & optimates, alterantur omnino

non mollece, nec eius quis noit interpretatio-
nem. Non expedit sic manere, ut non sit aliquis
qui scripturam noſtamque exponat: ſuſcitatur
Deus Daniel, quem ad hoc illuminat, ut ipſe
negotium expediat, & obſcura producat in lu-
cem operaturque abſcondita, Pilatum eſſe dix-
erunt moxiam quondam exarantem cauſam mor-
tis Chriſti Saluatoreis & cum neſciat, quid
ſcriberet, agitur motuſque Dei ſpiritu, velut
lingua Calphæ Pontificis, noſtiſſimam hanc ex-
am ſcripſeram: *Hic eſt Jeſus Nazarenus Rex Iu-
dæorum.* Turbantur Principes, & optimates, &
ad mortem ſiquæ commouentur, conſentique
hoc inconfuſum, vnde magna poſtulant inſtan-
tia illam erad, eo quod eorum iudicio, caſui
non conueniat præſenti. Sciat Deus ut qui-
dam prædat Daniel, cui ſuum inſundit ſpiri-
tum, lucem & gratiam, qui hoc exponat,
clareque taſtetur, hac ſcriptura mortis Chriſti
cauſam contineri: qui moritur, quia *Hic eſt Je-
ſus*, hic eſt Saluator: quod ſi non capiunt, qua
ratione hoc illi conueniat: ſciam, quia *Hic ni-
hil mali geſſit*. q. d. Declaro, quod non moriatur
propter alicuius culpæ reos, qua nulla immu-
nus eſt, ſed generis totius humani culpæ hinc:
etiam ut illud ab omnibus eriperetur, homo
requiratur, qui ab omnibus eſſet liber & in-
tegrus, & nec opus illi foret propria ſolueret de-
bita, ut perfecte ſolueret aliena.

f. 10. Hic vero nihil mali geſſit. *Modò
Deus eduxit de tenebris lucem, ſicut in prin-
cipia mundi, ut eum illuminet.*

A Videmus primum Apoſtolum, & prædi-
catorum crucis Chriſti, imò Chriſti et u-
chi, qui dicere poſſit: *Nos prædicamus:
Chriſtum crucifixum*, ita primum ut D. Paulum
omneſque Apoſtolos antecedit: dum enim illi
ſigam turpiter arripunt, & animo deſiciunt, &
ex parte retrocedunt ab eius ſequela & discipu-
larum ipſe ſe tunc Magiſtrum oſtendit, inquit D.
Chryſoſt. *arguitur prouide ut omnes eum ut ta-
lem habeamus & uere temur.* *Oculus fidei colorum
Dicitur non ſua ueritate cognouit: non erubescimus
tali in accipere Magiſtrum.* Doctor effectus, &
in uelud crucis exaltatus Chriſtum prædi-
cat ceteris omnibus an error, & ſibi potuit al-
ſuare, quod poſtmodum D. Paulus: *Deus qui
deus de tenebris lucem ſplendefere ipſe illuxit in
cordibus uoſtris ad illuminationem ſcientiæ clarita-
tis Dei.* in ſua Chriſti Jeſu. Opus Deo propri-

primum fuit hoc primum, quando toto orbe ad-
huc incompoſito, elementis inter ſe conuulſis, &
immensò omnia cooperiente chao, denſiſſi-
miſque inuolente tenebris (*Terra erat, inanis &
uacua*, alii legunt: *Incompoſita, & tenebre erant
ſuper faciem abyſſi*) ex illis lucem eduxit clarifi-
ſſimam, nempe ſolem qui totum illuminet mun-
dum radiis lucis ſuæ fulgentiſſimis, quibus il-
las omnes diſſipet fuget, & diſperdat. Hæc eſt
illa, inquit Apoſtulus, quam in nobis produ-
xit admirabili latrone. Tota terra inanis erat
& incompoſita, cunctaque tanta tenebrarum
confuſione perturbata, quanta patet ex his que
Hieruſolymis agebantur. Totus orbis ſpilla la-
borabat caligine in cognitione Chriſti crucifi-
fixi: nunquam ita palpabiles quis uidit tene-
bras, atque dum toto ſpectante mundo crucifi-
xus occubuit. Illas optimè Deus declarauit per
profundas illas quas induxit ea hora, qua Salua-
tor in cruce ſublimis extollitur: *Tenebra factæ
ſunt ſuper uniuersam terram*: etiam tunc
quasi omnes, qui prius enim agnoſcebant, ſeſe
ſubduxerunt, cumque non agnoſcerunt: &
lux in eis aut extincta eſt aut uehemen-ter ob-
ſcurata, quæ prius de cognitione Dei in illis
effulſerat.

Deus qui in orbis exordio de tenebris lu-
cerna eduxit, hic illam producit, & accendit
ut lucernam ſplendiſſimam in medio nebulæ
cordis obſcuriſſimi latronis qui dicere poſſit &
gloriar. *Ipſe illuxit in cordibus noſtris.* D. Au-
guſt. legit: *Ipſe claruit*. q. d. corda noſtra clara
reddidit inſtar ſolis, tale reddidit huius: ad
quid? *Ad illuminationem ſcientiæ claritatis Dei.* Ad
illuminandum in euidenti ſcientiæ clara, di-
ſtincta & explicata Dei cognitione. In eum ſi-
nem ordinat, ut hic uelut ſol & lucerna loco
ſtatuantur aliorum. Vñ perduelles, qui latroem
in cruce ſuffigitis, ad grauiorem Saluatoris ig-
nominiam, & quàm poſſitis loco ſta utrius alio-
ri, quatenus e vicino conuiſis & ſubſtantiatio-
nibus illum ualeat obſcurare, ac furorum eius
tenebræ in ipſum Chriſtum redundent denſiſ-
ſimæ: Hic uos ipſi riſui exponemini, & hæc
mentis ueſtræ cogitatio Deo militabit: *Ipſi præ-
parantur cogitationes*: ſi namque ſuper candelæ
bicum crucis lucernam attollitis mortuam, ſumi-
gantem, ut blaſphemias & opprobria euo-
mar in Chriſtum, hic illum accendet igne & luce di-
uini ſui ſpiritus, qua accenſus in medio palpa-
bilitum harum tenebrarum totum mundum in
cognitione Chriſti crucifixi illuminabit, & hic
In ſua Chriſti Jeſu.

Gen. 1.2.

Matt. 27. 45.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

I. Quid sit in facie Christi. Gen. 32. 10. Duas hae verba patiuntur expositiones: prima, q. d. quod haec lux & cognitio procedebat de facie Christi; vt idem sit in facie ac Perfaciem: sicut illud: In baculo mo transiit iordanem id est, Per baculum meum; Nec non alud ad illud Moyfi: qui cum ascendisset verticem montis, essetque cum Deo; ex familiarum eo praesentia, & communicatione, tanta tamque supereminens radiavit in eo lux, vt facies eius solis splendori esset aequalis: porro erat haec talis lux, quae nedom intuentum oculos non illuminaret sed insuper & suo fulgore penitus excoecaret. Non sic sentiendum de facie Christi: quae licet spuis obfusa, sincta sanguine, confusa pugnis, & liuida vulneribus, sol tamen est radios emittens lucis, & lucernas faesque facendit intellectum, vt patet in hoc latrone perfectum, cui tantam infudit diuinae suae personae, ac mysteriorum cognitionem, vt sua luce mundum illustreret vniuersum, vt Christum cognoscat: tam obsecris plagatum tenebris obfutum, sanguine, poenis, & ignominis in cruce execrandum.

26 Hae sit secunda, in facie Christi Iesu, q. d. ad honorem & gloriam Christi, ad hoc etenim haec accenditur candela, & lucerna huc tanta lux communicatur, vt ad nominis Christi exaltationem mundo voce canora ac clamorosa laudatorem eius protelleret & innocentiam, diciturque eum designans in particulari pronomine de monstratio; Hic nihil mali gessit, q. d. Ne illum abnegaueris eo quod medius inter latrones in cruce pendat, nec enim illi crux suorum est poena peccatorum cum nulla habeat sed altare in quo magnus ille sacerdos, sanctus & innocens sacrificium offert valoris infiniti nostraeque reconciliationis antidotum.

Hinc mihi persuadeo quod dum haec verba lato profert, & illustrem hanc emitteret confessionem, cum voce submissiori socio suo fuisse locus eum impietatis accusans & arguens, vocem ita deuoto exulerit vt audiri potuerit per totum Caluariae montem, id circouaque dixit D. Athanasius, quod per illam obliuifecit, & reuertitque diabolum, Ad Lib. de Sa vere obstupuit diabolus, & magna anxietate, passis, & hastitationeque desinebat. Imo & Diu. Augustinus hoc insinuauit, Praedicat saeculi iudicium, Regemque saeculorum, factus ex latrone confessor. Ad D. Avo. hoc igitur primo haec lucerna statuitur vt illuminaret sibi maximè vicinum, alterum scilicet latronem, atque illi, Charissime & comes fidelissime, precor attende quod quamuis vna

eademque omnium sit poena, non vna tamen eademque sit causa supplicii: Nos quidem esse Cong. ut humeris nostris haec cruce imponatur toleranda, quia proprius poenae locus, & condigna poena, est culpa, qua nos ambo plus facis inquinamus, vnde Digna saluati. Verumtamen quae huius a humeros, cruce graui, talis non est, tunc autem corde illi liquefuit, & ad vim ignis amoris effuso in torretur equatum, conuersus ad Dominum, & vt quantum potuit, elata, vt eam totus mundus audiret, exclamat; Hic autem nihil mali gessit. Nihil egit, nihil dixit, quod non sit rationi iudicioque conforme. Perferentur enim quocumque voluerit a plana pedis, vsque ad verticem, a primis vnguentis vsque tunc dum exipiat, nec vnum (Sed) in illo reperiret arguendum. Pharisaea molitur quisquid poterit iniquitas, contilia sua cogat Principes, conuocent, subornent: & instruant testes suos sacerdotes; populum inimici illius accretis instigent; sua Praeses intret tribunalia, audiat illum teniel & bis, multa ab eo se scietur; populo post verificabitur illud, Hic nihil mali gessit. Hanc veritatem, donec superet in me huius non dimittam, sed propugabo constanter, & si terminus longior fuerit, vique plures dies illis eam sustinebo. Hanc ego tenet fieri confessionem, hanc mordicus tuebor: quam mihi vita comes fuerit, & haec gaudens totam animam conditori. Brachia mihi stupent sigata, manus horrent clauis transfixae, pedes haerugine terebrantur, corpus eruci pendulum adhaere et, nihil mihi praeter labia linguaque sepe rest, qua quod corde sentio, publicabo. Hic nihil mali gessit. Et facis conuersus ad Dominum profundissima humilitate, capite quantum locuit, inclinato, cordisque genibus demissis, cum corpore non posset quandoque dem reuertatus vinculisque penderet immobilis, sic ait. Fleto genua cordis mei, deuoto vocem altius attollens ardentibus offusis lacrymis deprecatur. Domine, memento mei, dum uenero in regnum tuum. Non quod te videam unde quaque ligatum te distitero, mi Domine illustratum, nec quod te loquam derelictum seruatorumque delictuum obsequio vilsacio mi Rex serenissime, nec quod te cernam tot plagis saeculorum, tanquam ab omni populo irratione vilipensum, te facio minoris, quin imo te vt Drum meum aborro, vt Dominum meum confiteor, vt Redemptorem publico, & Regem gloriae suspicio Rex es eminentissimus, sedes tibi dare conuenit in Regno

II. Lato Christi tuetur in nocentiam. D. Ath. Lib. de Sa vere obstupuit diabolus, & magna anxietate, passis, & hastitationeque desinebat. Imo & Diu. Augustinus hoc insinuauit, Praedicat saeculi iudicium, Regemque saeculorum, factus ex latrone confessor. Ad D. Avo. hoc igitur primo haec lucerna statuitur vt illuminaret sibi maximè vicinum, alterum scilicet latronem, atque illi, Charissime & comes fidelissime, precor attende quod quamuis vna

Regno cœlesti, & coronas infiniti valoris im-
peritii, Reges creare potes regnorum Dei.
Nos mihi hoc carogo, vt locum sedemque ali-
quam designem, hoc tantum exopto: *Domine
memento mei.* Mi Rex hinc cum protinus desce-
ndas, ne me (amabo) derelinquas, Domine
mi, cum mundum deserens abeas, ne mei (pre-
ces) oblitiscaris. Ter maxime Deus, cum iam
regnum tuum ingrediaris, placeat tibi vt hu-
ius humillimi, & fidelissimi tui serui recorde-
ris: etenim te labijs confiteor, te lingua præ-
dicor, oculis veneror, corde diligo, anima adoro
& vita tibi famulor seruus additissimus.

§. II. Memento mei, Domine, dum ven-
eris. Magna est huius latronis penitentia,
debetque nos talem agere, nostras penas sa-
tentes esse legimus.

nam suscipit, vt illa se contentum esse liquido
protestetur: *Nos quidem iuste.*
Nocenda eum Diu. Augustini, hæc latronis
precantis verba: *Dum veneris in regnum tuum,*
latis conformiter Græco textui, qui habet, *In
regno tuo,* nam intellexit de die iudicij qui in
S. S. literis vocatur dies regni eius. Quantum
intelligo considerat quod Christus in nocte di-
xerat coram pleno sacerdotum consistorio, quod
quamuis eum tunc ligatum captumque cerne-
rent, tamen reserretus ipse regnaturus.
*A modo videtur filium hominis, venientem in nu-
bis cæli;* quod sic D. Aug. interpretatur. *O
64.*

Domine Dominorum: peccatorum meorum
grauitas poenatum meretur æternitatem poenali-
que æternitatis; hoc vnicui te deprecor, vt
mibi tempus indulgeas quo contritus pro illis
satisfaciam, in hac me cruce permitteas vsque
ad vltimum mundi diem, quo gloriosus ven-
turus es iudicare, tunc autem obsecro, mise-
rans memento mei peccatoris. Animum mirare
ad satisfactionem & agendam poenitentiam
promptissimum: obstupescere quam paratus sic
ad disciplinas, ieiunia, vigilijs, cilicia, qui
pro debita suorum scelerum satisfactione tor-
mentum hoc grauissimum vsque in diem iudicij
persevere desiderat. Hæc una inter sapientissi-
mas latronis huius numeranda est actiones.
quia poenas acceptauit necessarias, secusque
patiendæ voluntarias ac tanta mentis promp-
titudine, vt paratus sit in ipsum iudicij diem
hac crucis infamia poenaeque plecti, id est mil-
lenis annis, si tantis differretur. Per hoc latro
Consummatus in brevi expleuit tempora multa.
Quia licet non nisi vnicuius actus fuerit, illum
tamen tanta expressit efficacia, & affectuosa
voluntate, vt tantum hic illo voluerit, ac si to-
to illo tempore in sumenda poenitentia perse-
uerasset.

Sæpe numero lectionem expendimus quam
D. Hieronymus prescribit matronæ cuidam il-
lustrissimæ Romanæ nomine Furtiæ, ex Camil-
lorum natæ progenie, quod inter alia pietatis
& vtilitatis exercitia, hoc vnicè nos ad salutem
promoueat incrementum, si nouerimus de ne-
cessitate facere virtutem, quam doctrinam eg-
regie profecutus est D. Chrysostr. Plusimum
apud Deum mereri potes (inquit ille) si mor-
bos & corporis infirmitates te inuito terroentes
& iacturas te nolente aduenientes, & calamita-
tes quas nolens volensque incurristi, iam il-
lis obrutus, acceptaueris coram Deo in debitum
scelerum tuorum supplicium, cum integre uiuip-
T c

27 O latronem, quanto meliori iure de te hoc
dicimus quod de Asacle: *Cursor velocissimus,*
tantus inquam, vt breuissimo tempore
ceterorum peregrinantis spatij quantum alij horis
quam plurimis. Merito tibi hoc occinimus:
Consummatus in brevi, expleuit tempora multa;
placuit enim eras Deo anima illius. *Consummatus
in brevi in omni sanctitate & hoc quod vici fan-
tissimi vix placitis annorum curticulis asse-
quatur, hic puncto temporis obtinet, vt san-
ctissimus euadat & consummatus, tantumque
perfruat, vt dicat Diuus Augustinus: Cito
repleuit eum Spiritus Sancti eruditio. Perfectissimè
in studio fuit & primo: in poenitentia, cui pal-
mam non espuerunt etiam hi, qui plurimos il-
los annos, si facerent annos consecrarent. Perfecta poeni-
tentia culpæ requirit cognitionem eum dolore
& humili eiusdem confessione, cui adiuncta sit
integra satisfactio. Latronis attende poeniten-
tiam, quam clara suorum scelerum cognitio,
quam humilis confessio, quam perfecta & supe-
rabilis his verbis notatur laudaturque satis-
factio: *Nos quidem iuste, nam digna facti recipi-
mus.* Talia mea esse fateor delicta, vt pro illis
aliquis dignis essent mille millia crucium. Mille
obnoxius sanæ erimibus, quorum singula tan-
tum merentur, quam unum fero supplicium. Hoc
indicit his verbis: *Digna facti recipimus.* Hac
cognitione cuncta poenitens detestatur crimi-
na, panderetque illa castigari: in quorum sa-
tisfactionem hanc tali cordis poenitudine per-
*Hieron. Basi, de Lantica. Tom. II.**

II. Latro
crucem
libere ac-
cepit
pro pec-
catis suis

Epist. 10.
ad Euri-
am.

Ho. 64, ad
pop. Vnde
Ho. 9, in
19.

sius in Deivoluntate resignatione. Triplicis species filios potest quis hoc in mundo habere, quosdam spurios, qui ex natura sua, iuxta legum decreta, paternæ hereditatis sunt omnino incapaces. Alii sunt legitimi, qui ex natura sua sunt heredes, quibus hoc competit sanctum:

III. Triplicis species filii & opeta. Rom. 8. 17.

28

Ita discernendum de tuis operibus, quæ sunt veluti filii tui: quædam sunt ita cælestis hereditatis incapacia, ut nullatenus eam possint obtinere: & hæc sunt ipsa peccata, de quibus Apostolus:

Ephes. 5.

Hoc facite intelligentes, quod omnis fornicator, aut immundus, aut auarus, quod est idolorum seruitus, non habet hereditatem in regno Christi & Dei. Alia sunt legitima, opera nimium facta cum adiutorio diuinæ gratiæ ex eius amore, qualia sunt actus fidei, spei, & charitatis, & virtutum moralium, quæ iustus & amicus Dei operatur, quibus de iure competit gloria cælestis hereditas: unde & eam Dominus talibus in die iudicii retribuere amplissimam dicendo: *Venite benedicti Patris mei, possidete patrum vobis regnum à constitutione mundi.* *Ejus enim est delictus mihi manducare: sicuti & delictus meus potum est.* Sunt & alia illegitima, scilicet poenalia, quæ nobis repugnant voluntate proveniunt, quæ ex hoc quod nostræ repugnant voluntati, non possunt esse legitima, & meritotia: hæc autem legitima reddi possunt, & digna fieri cælestis hereditatis, si de novo acceptentur coram Deo, Rege supremo, & diuino eius adiuti subsidio illa admittamus vt nostra, hoc est, vt debita in scelera nostrorum condignam vndictam, & executionem submissionis, quam nostra debet volumus per omnia diuinæ, quando morbum admittis, & a se tibi placere, teque velle hunc pro peccatis tuis perpeti, & quia sic diuinæ placet voluntati: atque eodem modo pauperatatem, persecutionem, aliaque calamitates. Hanc viam ingressus est Iob tribulationibus suis poenisque contritus, ita Chætanxa mulier voluit, iam fecit sibi calumniam qua Christus eam vt canem excipiebat. Nec aliter sanctissimus Lazarus & mendicus ieiunia illa extrema coluit, quæ fame deficiens pro amore Dei libens sustinebat, vt notat Diu. B. fil. & nos alios diximus huic argumeto in-

Matt. 25. 34.

hæreticos. Hac arte, vt pote prudentissima sibi

Hom. 1. de ieiun. Supra Eio. 9. cit.

consultat Dato: illum etiam crucem ad quam iuste contra voluntatem suam fuerat processurus, & in qua iam etiam nolens pendebat, acceptavit, conuersus ad illusterrimum Regem & in eius conspectu de nouo illam admittit, vt pote debitum iustumque facinoribus suis supplicium: *Fuit illi cruce sita D. Ambrosius, a. 380. portulis non tam supplicij damnatio, quam sicuti occasio.* Huic adlungo D. Hieronymus, h. *Tamulo micitij pacem, martyrium.*

Nec ab his diluadet sententia D. Augustini, quam opportunè proferet Ianfen nam excedens doctrinam D. Cypriani, latronem huic in album referentis Martyrum, quærit, quæ ratione possit illud fieri? & respondet, hoc factum fuisse, quando cruce suspensus, ad quam pro scelerebus suis damnatus fuit, ad Deum se conuertit, & coram eo illum pro scelerebus suis acceptavit, Christum publicè confessus est, tantumculans animo atque intrepidus, vt desipulum nam ita gerere cœperit, quasi qui crucem illam admittit, & mortem patiebatur propter confessionem, quam de Christi diuina persona facta, bat toto audiente mundo, frendentibus hereticus inimicis: *Tanto namque pondere appetitæ est tantumque voluit apud eum, qui noui appetere, quod confessus est Dominum crucifixum, quantum si fuisse pro Domino crucifixus.* Cognata est, inquit S. Doctor, eximia vis nostræ voluntatis coram Deo: et cum pro eius mensura, est & mensura proximi, quod nobis retribuit, & hoc dicimus coram eo agere, quod cum illa operantur vel operari desideramus.

Hoc est, inquit, quod viros sanctos tantopere demulcet, & spe certissima monachos reuerentat sanctissimos. Adest aliquis cui non nisi velle est iugurium, de mundo secedit, huic pro Deo renunciat. Quæ hic potest spe fulcra? Si opus illius attendas, exiguum est admodum, quia opus in se paruum fuit: potro quando videns eum ad angulum vnius cellule recessum, eius attende voluntatem, quæ vult huic dimittit iugurium, quomodo dimisit illud? An licet dimisit quia vix vilius erat momenti, & quod si pretiosum fuisset, non reliquisset? vtiq; ergo parum recipiet. Potro, si tali voluntate delectu, quod si, sicut possidens illud solum velle iugurium relinquit, ita propter Deum omnia mundi diuitias promptus abnegaret, cunctisq; palatis renunciat. Imperiis, imo toti vniuerso, si Dominus illius esset, extra & absum est, quod retribuetur ei quasi id totum Dei gratia deservisset, in cuius oculis affectus inter-

D. Arc. ter, & voluntas: *Conuerit se aliquis, dimisit cel-*
um, turbantur, & ad mortem vsque commo-
uentur solo crucis audito nomine. Gentilibus?
sollicitiam æstimant, & vt mentis errandem
explodunt: quod Dominus vt malefactor pro
ferro occumbat, patiaturque abiectione: Nos
prædicamus Christum crucifixum, ludæis quidem
scandalum, gentilibus autem salutem.
 Recorderis, inquit, Diui Petri qui
 Domino confidenter ait: Ecce nos reliquimus om-
 nia, & secuti sumus te. Si quid intelligo, pote-
 rat illi respondere Dominus; Petre, quid lo-
 queres? Quid te iactas omnia reliquisse? Obli-
 uiscis, tuæ paupertatem tuam? *Quid dimisit, ut ta-*
ntum mundum acciperes. Non appendit Deus
quod reipsa & opere deseruit, sed voluntate
& affectu: Multum dimisit, fratres mei multum
dimisit, qui non saluum dimisit quicquid habebat,
sed etiam quicquid habere cupiebat. Hæc est illa
S. Latoris voluntas: Hic eius affectus, quo
penitentiam agere contendens pro sceleribus
factis, in eorum acceptauit satisfactionem crucis
infirmam & tormentum, quam tali ferebat ar-
dens desiderio, vt in ea uellet dirisimas perpe-
ti penas milleis annorum centuriis, hæc om-
nia pauperciam pro debita criminum suorum
culpæ uicque satisfactione. O quam uera est
hæc itaque poenitentia!

§. 12. Memento mei Domine. Tam excel-
 lens est huius Latoris fides, vt in aliquo
 uincat Patriarchatum imo & Abrahæ fidem.

Secundo perpendamus, eminentem huius
 Latoris fidem in quo singulariter illa re-
 pendet quam sic extollit D. Ambr. Magna
 & perfecta fides in latrone fuit, magna plane &
 incomparabilis. Cuius hanc dat rationem: etenim
 articulus fidei nostræ omnium grauissimus ac
 difficillimus hic est, vt credamus, quod ille,
 qui moriebatur claus in cruce confixus per
 manus hostium suorum, uerus erat Dei filius,
 quodque pro illis toroque redimendo mundo
 moriebatur. Ardua credit quisquis hoc credi-
 derit. Præcipit hoc Dominus propheta suo E-
 zechielio prædicare, at ille respondet: Domi-
 ne, mihi quis aures huic præbebit fidei: vel cui
 persuaderi poterit, Dominum illum esse glo-
 riosum, qui tantis obrutus doloribus poenitque
 cre. moritur? & eum esse uitæ auctorem qui in cru-
 ce suam perdit ignominiosus? & eum esse æter-
 næ Misericordie Deum, qui de probrolo slipite
 decidit tantam fultinet abiectionem? Domi-
 ne, quis credidit auditus nostris, & brachium Domi-
 ni cui reuelatum est: non est ei species, neque de-
 ter, uisum enim & non erat aspectus &c. D. Paul
 obicit crucis mysterii præconium, & hic non par-
 uæ occurrit difficultati: cui hoc prædicabitur?
 Ludæi: hoc ipsi scandalum habent & offendi-

culum, turbantur, & ad mortem vsque commo-
 uentur solo crucis audito nomine. Gentilibus?
 sollicitiam æstimant, & vt mentis errandem
 explodunt: quod Dominus vt malefactor pro
 ferro occumbat, patiaturque abiectione: Nos
 prædicamus Christum crucifixum, ludæis quidem
 scandalum, gentilibus autem salutem.

Hæc est illa fides (testante D. Ambr.) huius
 Latoris eminentissima, quæ utraque hæc con-
 fitetur, quando iam creditum erant operosiora:
 nec enim tunc Christus miracula faciebat in
 Diuinitatis suæ signaculum, sicut in uitæ nec
 se gloriosum ostendebat sicut in Transfigura-
 tione: sed ea tantum patiebatur, quæ notum
 videbantur aliena, sed insuper omnino creden-
 dis de ipso contraria. Nihilominus hic & in hoc
 statu credit eum Deum uerum, unde & illi no-
 men Deo proprium imponit, nempe Dominus
 absolute. Domine: deinde Regem proclamatur reg-
 nomini non huius uitæ terrenorum: iam enim
 liquido constabat Christi temporalem uitam ter-
 minari finemque accipere, sed æternorum: nec
 non declat, quod hæctenus mundus ignora-
 uerat, mysterium scilicet crucis ad excellentiam ten-
 dere glorificationem, non autem opprobrium
 adferre patienti: tandem eius præco clamant in-
 nocentiam testaturque innocium mori, & pec-
 cata luere alienas: Nihil mali gessit. &c. Domine
 memento mei &c. magna plane (testem produco D. Ambr.)
 D. Ambr.) & admirabilis fides, quæ Christum cru-
 cifixum glorificari magis crederet quam pati.

Crebro Redemptor noster contendit hoc
 crucis mysterium hominibus explicare, prædi-
 cens, se in illa moriturum, sed ad hominis sui
 sanctificationem & exaltationem: unde semper
 hoc uerbo utebatur, exaltati pro crucifigi: Oportet
 exaltari filium hominis. Ego si exaltatus fuero à
 terra omnia traham ad meipsum. Hoc Iudæi non
 intellexerunt: iudicabant enim ex legis inter-
 pretatione, mori in cruce aliud esse non posse,
 quam finem accipere & deleri & esse malefici-
 dum: quinimo & ipsi sanctissimi Apostoli in
 hoc mysterio adeo tudes fuisse arguuntur, vt si-
 cut ipse D. Luc. testatur, dicente illis hoc Chri-
 sto clarissime & explicitè, nec unumquidem uer-
 bum perceperunt, quinimo die quodam prædi-
 cente Christo mortem suam in cruce, D. Petrus
 se illi opposuit eumque redarguit, quasi con-
 tus, vt caneret palinodiam, mutaretque sen-
 tentiam: Et assument enim Petrus caput inuerepa-
 re eum, dicens: absit à te Domine non erit tibi hoc.
 Ob quem causam Saluator illum durus excepit,
 eum sibi accusans a uersationem, & hebetè ac idio-
 tam

1. Cor. 1.
23.

D. Ambr.
Ser. 55.
cit.

Ioan. 15.
29. 32.

11.
Nec il-
lud Apo-
stoli ca-
pere po-
tuerunt.
Matt. 16.
22.

vice quadam apparuit illi de celo gloria splor
ditissimus, alias iterum per Angelos sua ma
estate coruscantes, & qui vt tales semetipsum
illo conferebant, imo in se personam Deo ro
præstantes: *Credidit Abraham Deo sed non
illi de celo loquenti: Et per sanctos Anglos post
renit, Et de propria auctoritate legem dant. Cre
didit Iacob sed Dei maiestatem intus intus
super mylticam illam scalam, cui mille milia
Angelorum famulabantur ascendentes per
& descendentes: & dicere licuit quodam
Vidi Dominum facie ad faciem. Credidit Moyses
Deo, sed in medio rubi ad eius loquenti, & in
ter magnificas voces, terrificum tonitruum cla
gorem, & tremenda nimis tonitrua appa
re. Credidit Moyses, sed de medio ignis loquenti, in
be clangere & tonitruis. Credidit illi Iesus
quem vidit per excelsum admodum throno reseden
tem, vestibus adeo pretiosis iustitiam, ve
rum simbis: totam repleverit celestium
Seraphinis circumspatiis adstantibus & ad
tantam tremoribus altitudinem: Vidi Dominum
sedentem super solium excelsum & elevatum, &
plena erat circumscripta maiestate eius. Cre
didit illi Ezechielus sed cum vidisset eum super
Cherubinis maiestate conspicuos resedentem,
& admirandis vultibus infigens: ita vt solus
hoc sufficeret, vt infidelis qui hoc videret
illi non adhiberet, amodo se videret illum
credere ei fidelissimus: Crediderunt reuer
pheta, sed Dominum in tuentes sciri: videre possit
erat humana natura, Et que etiam infidelis
raus pronocare.*

III.

Fides La
tronis ex
tollitur.

D. B. R. Ser. 1. De
vita in
B. A. Ser. 2.
in Epi
phan.

Luc. 24.
25.

D. Av. Ser. 12.
de Temp.
Tem. 10.

IV.

Patriar
charum
fidem
vicit,

Hoc inquit D. Ambrosius quod Apostolis a
deo difficile & arduum fuit intelledu, post trien
nium in classe tanti præceptoris consumptum,
modo momento temporis Latro caput & intel
ligit: *Christum crucifixum glorificari magis credi
dit, quam patiri. Mori cernit illum in cruce, &
testatur eum ad regnum tendere: Cognovit ait
D. Bern.) Ites regni esse crucem. O Latronem
omni sapiente sapientiore (exclamat D. Bern.)
quis te docuit mortem Christi in cruce, viam
illi esse sue glorificationis? Credidit discipuli
viam esse perditionis & ignominie, vt dixe
runt illi tendentes in Emmaus: *Non sperabamus
Et. quos vt mente captos Dominus testatur
quia mysterium hoc non capiebant inspicites:
O stulti & tardi corde ad credendum Et. Nonno
hoc oportuit pati Christum, & ita intrare in
gloriam suam? Non cadit hoc in discipulos, & il
lud ipsum iam Latro constituit: *Alia res, & an
ni ad hunc aitione digna, Quis indicavit tibi quo
niam oportet Christum pati, & sic intrare in
gloriam suam? Hoc credere & quidem in tali
occasione, fidem arguit, laudatque eminentissi
mam. Quid de hac Ambrosius, *Hæ perfecta fides
est Christum in cruce non reum, sed Deum credere
Quid D. August. *Fernebas impietas, persequen
tium, exultabat impietas blasphemantium: contri
tio, livores, & vulnera solum Christum hominem
extensio Et. potum confusio per omnia infirmita
tem homini asserbat, vulneraque quantum ascen
debant hominem, tantum abscondere Deum. Apo
stolis post divina miracula asphyantibus, solus hic
non acque sit scandalo crucis & mortis, solus hic
tepsus est maestatu, qui scitis probatus doloris.*****

Hinc colligit D. Chrys. al quo modo huius
Latronis fidem superare antiquorum omnium
fidem, illis licet fides annumeretur Abrahæ,
qui pater fidei appellatur: audebo plura, imo &
eam quam hæcenus habuerunt Apostoli, Magna
laudatur indubie fides in antiquis illis Patriarchis
amicis Dei singularibus, quam merito prædicat,
& extollit D. Paul. ponderans singulorum fidem
in singulari, verumtamen ego, sic præfatus
Doctor, invenio fidem latronis ceteris palmam
exipere. Credidit, inquit, Abraham Deo, sed

Porto credidit hic Latro, nedum illum
illud, quod pluribus fidem veterum habuerunt
& in Christo credentibus, occulo familiarum
perdendi, etiam illi qui tanta fide crediderunt,
& in ea sic imbutus erat, vt D. Thomas alijque
Apostoli: *Iste vero vidit Saluatorem non
throno regali, non a dorari in Templo, non de
loquentem, non per Angelos dissonantem, sed in
na scierant Latroni. Vider in tormentis, Et
quam in gloria adorant: vt det in cruce, & regni
quasi in caelis sedentem: videt condemnatum &
gem turvoat, dicens: *memoro me Dominus Et.
Non credidit (inquit prædictus D. Chrys.) in
regno videri Christum, non illum videri
non illum videri de celo resuscitatum, non
videri libere ambulantiem sed videri enim in cruce
videri enim bibentem acetum, videri enim semper
tum, videt enim confixum ad crucem, videt enim
tam**

nam multum: Deus meus, Deus meus, respice in me, quare me dereliquisti? Et sic credidit.

Etiam ob rationem præferunt D. Chryso-
 st. & D. Aug. b. fidem huius Latronis illi, qua ha-
 beret Apoll. crediderunt, dicuntque quod illos
 post se longe relinquit. Crediderunt illi, quan-
 do viderunt miracula: *Crediderunt in eum dis-
 cipuli eius, inquit D. Ioan. referens miraculum
 parvam ad nuptias: quinimo sæpius, testan-
 tes Euang. viso celebris ac prodigiolo quo-
 dam miraculo, oblata illis vel minima difficul-
 tate fides in illis aliquomodo claudicans: visu-
 bant hoc etenim indicat Euang. Erat cor eo-
 rum obturatum: Exempli gratia, quando patra-
 to visque miraculo parvam, Dominus aquas
 perambulatos periculis crepturus, esse phan-
 tasias crediderunt, & fugam arripissent, si
 quædam mari parisset: & cum ita sit, quod d
 non D. Petrus videt maris volumina calcan-
 tes, quamvis fides lux virtute & ipse quoque
 pelagi fluctus premat, ad eorum tamen turbam
 statim, t. movit, illi que fides elanguit: *Vident
 enim in idibus, timuit, & cum coisisset mergi,
 clamavit. Et. In tantum ut necesse fuerit ut
 Christus tum omnipotentis manu fulciet, eripe-
 reque submersioni. Huic suffragatur D. Aug.
 Etia inter signa a quo carnes, atque haustus mi-
 racula, & acclamantibus, aliquid in discipulis
 non iam videri turbabant, & non Christum sup-
 plant quodammodo: considerantibus, in Latrone fi-
 de non illa committit.**

Tandem eo tempore, quo omnes Apolloli
 in passione offendunt & scandalum passi sunt,
 post prædicantis illi Christi vaticinium. Omnes
 in scandalum patierunt in me in nocte ista: Lato-
 hic eorum scandalum passus est sed illud ipsum
 eodem modo Apollolis lapis est offensionis, illi
 modo sui coelestis occasio confessionis. Audite
 D. Ambrosium, *Christum in cruce positum credidit, &
 postea, quæ alio scandalum facti, illi ad fidem pro-
 fecti. Dominum non erat miracula facientem,
 non illi constare manuum eius potestas, non in-
 teritu eorum lumen cæco restituit, non ad-
 fuit quando impositis digitis aures surdo redin-
 tegavit, non vidit dum unico verbo vitam
 mortuis imperavit: & nedom eum non conspicit
 super aquas ambulantem, imo potius intuetur
 eum aquas passum sic absortum, ut exclamare
 crederet: *Post in altitudinem maris, & tempestas
 dicitur: Non vultum illius intuetur in istar tolis
 tel. autem, ut illum viderunt tres sanguine
 discipuli in transfiguratione, sed congelato jam
 cooperatum, oculos obsecratos, contracta labia,**

pectus erectum. Vestimenta illius non conspi-
 cit candori nivis æqualia, sed illis denudatum,
 quæ sibi milites dispersunt, & si per tunicam
 fortem mittunt cui spoliolum obueniat, corpus
 cernit vibiibus plagisque eruenturum. Cælos
 non miratur apertos & super eum descenden-
 tem Spiritum S. in specie columbar, sicut D. Ioa-
 præcursor illius & Baptista, sed convolutos &
 tenebrosa caligine cooperatos, capiti illius im-
 minet corona senibus hispida tempora perfo-
 diens: nihilominus talis est fidei illius obutus,
 ut sub his diuinis detegat divitias, verbi æterni
 essentiam, cælorum maiestatem Patrique glo-
 riam ineffabilem. O quales ocelos!

Quod videt aliquis solem in nostro Hemi-
 spherio lux h. cis radios emittentem, non mira-
 mur: imo potius magnæ cæcitatæ foret argu-
 mentum illum non videre splendens: porro
 quod oculos haberet adeo lynceos, ut ipsam
 nubibus opertum, & ad alterum Hemi-
 spherium apud Antipodas transgressum, inter ipsam
 & nos interiaccute tota terræ rotunditate &
 profunditate penetrans obscuritatem, & eisdem
 corpus densissimum, illum atramentum intueretur,
 & sub ea radiis illius cerneret fulgentissimos:
 quam non admirationem talis visus infere-
 ret hominibus? Quis lynx, vel quos Hispani vo-
 cant *(Cabors)* ad hoc potuit attingere? Christus
 Redemptor noster in mundo luxit ut sol radios
 eumbrans diuinæ lucis suæ clarissimos ex operi-
 bus quæ faciebat admiranda: *Qui portavit
 benefaciendo, & sanando omnes oppr. Ius à Diabolo,
 sic loquente D. Petro. Qui ad tales illum distin-
 ctè non cognovit, talpa cæcior arguitur: ta-
 lesque vates accusavit eos, qui tant illum mi-
 nimè cognoverunt, quod ex malitia, quæ ob-
 cecabantur, contrisistè testantur: *Excæcavit eos
 malitia eorum. Nunc autem eum telluris obscu-
 ritate conegatur, tormentis, inquam, doloribus,
 subannationibus, iniecto illi vibicum livo-
 rumque passi obferissimis, quo plures etiam
 ex amicis illi & addictissimis, qui prius probè
 nouerant, eum modò abnegarunt, similes ami-
 cis Iob: etenim dum eum ad Herquiliolum
 cernunt eiectum, leprâ à planta pedis vsque ad
 verticem conspersum, & ab illo lato, quo prius
 regio fulgebat, sic alienum: *Cum eleuasset ocu-
 los, non cognoverunt eum, & eorum nomine pro-
 pheta loquitur: *Non est species ei neque decor, Ipa 33.2
 unde nec reputauimus eum. Nunc, inquit Diuus
 Ambrosius, dum sol ille suæ lucis radios ab-
 condit, nec apparet prædipis signisque splendidi-
 dus: *Est sol uterque illius lumen factum, quod eum sit.*****

VI. Comp. 120.

27. 10. 38.

Sap. 2. 27.

Iob. 2. 20.

Ipa 33.2

Ser. 9. 20.

perua.

peruadit & cognoscat oculis fidei latro, & inter tot horrendas crucis penas patefaciat cœli gloriam, in suprema illa omnium abjectione Dei maiestatem, in tam dolorosa morte beatorum vitam, quodque ille qui à vulgaris ciuilibet hominis conditione tantum aberat. Rex esset absolutus, primogenitus aternitatis glorie eius vilipendunt dignitatem: cum adoret, prædicet & confiteatur: hæc est ita hæc est fides quâ nulla perfectior.

33
D. AUG.
Ser. 120.
de temp.
Tom. 10.
D. BER.
Ser. 2. de
Eph. 11.
Iud. 6. 36.

Eam ob rem D. Aug. Angelicos vocat eius oculos: Solus est hic iustus iustitiam qui factus probatur doloris inuisibilem Deum, Angelice jam oculis videt. Accedit D. Bern. qui fidem illius appellat oculatam, oculosque lynceos, Videte quàm oculata sit fides, quàm lynceos oculos habeat. Vidit Regem summum pauperis contemptum habitum, per angustiam crucis crucis facientem iter in regnum suum, agnouit sub pauperis habitu regis latere opes. Quis videat Ducem populi inuictum Gedeon, cuius fidei Diuus Paulus extollit encomium, qui ad credendum petit signum, & illo concessio poscit aliud priori contrarium? Quis Moysem, quem cum Dominus pl. bi præficit ducem vniuersi & alterum demonstrat prodigium, & mille conspectis mirabilibus, missus à Deo non videns nisi rupem durissimam, & populum incredulum & tumultuarium ita hæret ambiguus, vt hunc in illo Deus defectum morte casti gauerit. Hæc autem nec vnum nec secundum videat signum: nec videt nisi Christum ita nudum, populum circumstantem teo furor in eum irrisoribus potiusque debæchantem, & necum illi fidem non derogat sed modò credit, modò distindte cognoscat, modò clarè confiteatur. O fidem consummatam, o fidem perfectam Abrahæ fide noninferiorem! Hanc sic D. Paul. exaggerat: quod in spem contra spem credidit, non iustificatus est fide, nec considerauit corpus suum mortuum esse, sed confortatus est fide, datus gloriam Deo. Promittit illi Deus filiorum generationem, qui numero stellas cœli superent, & arenas maris, seipsum inuenit & attendit annis gratum, nihilominus indubi antè credit quidquid Deus asserit illi que promittit futurum, idque multò certius quàm quod auribus percipit, & videt oculis. Tantam mitemini fidem. O Latronem, nisi fallar, huic Abrahæ fidei palmam eripit: nunc etenim cum illius statum attendat ita Regno, diuinitati & glorie contrarium: Contra spem in spem credidit, & morientem illum ut

VIL.
Fidem
etiam
Abrahæ
p. xcur.
vit.
Rom. 4.
18.

viuæ cognoscat auctorem, in oculis illi tenuis cernit cœli gloriam, & sanctorum beatitudinem, in illa ignominia se vituperio famam credit decus & honorem, & hic inexplicabilis dedit gloriam Deo: Datus gloriam Deo. O quanta hæc Deo gloria, talis à Latrone, & quanta tempellate confessio. Si fides mulieris languinis fluxum patientis audire à Salvatore mirum: Fides tuare saluam fecit. Si matris Chironis pro filia fides deprecantis opatum hoc multo responsum: Magna est fides tua, fiat tibi sicut tu. Si fidem sic Christus miratus est. Cæcitas in qua vt testaretur: Non inueni tantam fidem in populo, quale de Latrone huius fereret fide iudicium, non dubito quin illi hoc diceret quod dixit Hieremias: Multa est fides tua: non solent Magna, sed Multa: quia comprehendit multam fidem Prophetarum, Patriarcharum, Apostolorum, Martyrum, & eorum omnium qui fide ceteris præcellerunt, in qua sic reprobos contemnit. vt in ea perfectionis apicem inaccessum. Audiamus D. Augustini de hac testimonium: Tanta fuit eius virtus, (scilicet fides) ut similem non inueniret Dominus in Israel, immo forsitan in vniuersa orbe.

§. 13. Spes eius perfecta est, que promittitur meretur multò nobilium, quàm quod Dominus spondit Phineas.

Tertio: perfectus hic Latro laudatur in spe, in qua non minari dignus est admiratione, & post se relinquit sanctorum maximam partem, quandoquidem hæc tunc temporis præfulsit, quo illi, qui illum habebant eandem perdidit. Eleganter sic Apollonius crucem Christi fuisse scandalum & Iaphetis offensionis Iudæis, Gentibus autem scandalum: Vt vultus crucis Iudæis quidem scandalum, Gentibus autem fultus iam. Ex Iudæis multi de Christo crediderunt, quod regnatus esset, colunt à seruitute Romanorum erepturus: vt patet in eo, quod eum voluerint in Regem inuenire, viso miraculo panum. Pocius quàm panem eum viderant cruci affixum, scandalo facti, & abierunt, dixeruntque: jam actum est in illo: quinimo & hoc inter alia illi impingebant: Rex Israel est, de se videt de cruci hoc in tantum, vt etiam hic offenderet nonnulli eius discipuli, vt patet in tendentibus in Emmanus, dixerunt enim de Christo Latro: Erat vir potens in opere & sermone coram populo.

et omni populo. Deinde Tradiderunt eum Principi
iustis in damnationem mortis. Nihilominus
suscipimus eum in cruce suspensum, acque in ea morientem, clanguit spes no-
stra, & cum eo simul crucifixa, succubuit: Nos
sperantes, q. d. jam omnis nobis spes excedit,
qua mediamur. Quia ipse erat redempturus Is-
rah. Quinimo & ipse Apostolus prædixit ipsa
veritas Christus: Omnes vos scandalum patiemini
in me in ista nocte: Nam omnes scandalizari cor-
porant, diversis licet modis, omnes in aliquo
scandalum abire ut ab eo quod sperabant, sicut
que erat: spei eorum invidiam in vultis, &
communitur in his, qui in eum crediderant, vi-
descentes signa quæ faciebat.

Gentiles autem vi eorumdem & iudicii defec-
tum coalabant deesse, sperandam à Christo
viam, dicitur, salutem & gloriam eo ipso tem-
pore, quo intelligebant, quod in cruce mortuus
interisset: hoc erat illis vulgare prociui bium:
qui vitam suam proleto non defendit, nec se
à morte liberum vendicant, acque in scripto
viam suam omnibus sic exutus, ut quo carnem
tegetur, non habeat: quæ ratione mihi datus
est vitam, immensas glorias, cælique divitias:
Et patet in usque tyranni. Martyribus Christi
distinguant. Hæc ubi laboratur omnes, & of-
fensit spes iudiciorum, hæcque corrui Genti-
lium, iam atollit Latio, & ab ipso vitam spe-
rat, qui videt eum morientem, & gloriam quia
paris cernit affectum, & honorem quia con-
tamenis condicunt affectum & opprobriis: in-
tellecta eam quod postmodum prædicavit A-
postolus: *Na autem gloriam oportet in cruce Do-*
mini nostri Iesu Christi, in quo est salus, vita, &
resurrectio nostra. Concinne dicit D. Aug. Apo-
stolus: *Ipse post divina miracula deservit: vult, solum hic*
non acquirit scandalis crucis & mortis. Quam
bene scilicet de cruce, quod illam inuicem sit, in
qua regnum eius terminetur, sed per quam il-
lus liberat fundereque perpetuum. Vnde illam
condiderat ut medum quo Christus pervenit ad
regnum, & verum ostendit, quod David ante
occiderat: Dominus regnavit à ligno: Illamque
regna medum esse et, quicumque voluerit æternum
glorie regnum adipisci. Quid ars o Latio? Me-
morato vos Dimio. An ergo jam potes ut solli-
quæ eam tui gerat curam, quando rot ransique pre-
mitur ipse doloribus? Commune est hominibus,
ut si quod à Regibus desiderat obtinere benefi-
cium, illos tunc accedat quando quiescunt &
animo sunt laxiori. Hanc Ethel prudentissima
capax occasionem, ex comitio patui sui Mar-

dochæi quando à Rege Assuero quod opabat
imperatura, tempus & occasionem observavit, II.
quæ Rex animo foret sedato, & ad hilaritatem Latio
composito cum sumptis scilicet et gemis conuicte ten pore
frontem jucundior exporrigeret. Quem mihi postula-
inuenias, qui dum Princeps prælio sanguino- vit op-
lento detentus, circumcinctus hastam cetera, portans
hinc ab uno in capite feritur, ab altero in pe- à Christo
dore, hic illius humeros pulsat, alter pedes in-
nectit; ad eum accedat, d. carque illi: Domine cit m-
memento mei protege me: quis bene sapiens, III.
maris abyssus absorptus, ab altero postulet, quem
ab infem videt fluctibus demergi, ut sui curam
gerat, eumque solum eripiat: Clarum est, ab
omnibus respondendum, erymoidem sapere eo
tempore ab altero flagitare, ut tui memor sit
qui satis habet negotii, quo sui mer recordetur.
Olim quando David ob mortem filii sui Absa-
lon moerens obambulabat, nullus hoc præsum-
psit, ut ab eo beneficium sibi dari flagitaret, 2. Reg. 19.
Regem tantâ cernens tristitia fatigatum: hæc de-
clinavit populus in die illa ingredi civitatem. 3.

O Latio, perpende, siquidem bene credas
hunc Principem esse ter maximum & potentis-
simum, porro considerandum, quod circumda-
tus pendeat inimicis, emque circumquaq; pre-
meantibus, quod si cruciatum fluctibus absor-
beatis, ille maioribus longè præfocetur. Quæ, que-
so, ratione postulas ut tui recordetur, qui tanta
premitur ipse calamitate? Parum sapi, inquit
Latio, & spes tua nimis languescit: quinimo
nunc spes mea eò feruet securior, quod mei
memor sit fururus, quo plurius eum video
vulneribus sancium: quia non id quod in ipso
labeo & quis ille sit, & quid sit quod in tormen-
tis suis præ oculis habet: hæc etenim non tan-
tum in eo dolorem adferunt, quantum deside-
rium in eo excitant mihi bene faciendi: atque
in hac cruce suos non attendit dolores, sed mei
reparationem: & hoc ita notavi quando vidi,
quam primum crucifixus est, & in alium subla-
tus, cunctis offibus eius luxatis ipso crucis in-
fossam casu, quod primam hanc sui immemor,
vocem emisit pro eorum salute deprecatus à
quibus cruci affigebatur: *Pater dimitte illis. Agri-*
cola, quo tempore semen per arua dispergit, &
soles patitur & frigora, illis non attendit, sed
messem quam præterdit, habet præ oculis. Hoc
ipsum supremus hic agit agricola: nunc tempus
est, quo feruentius inhiat messi redemptionis:
nunc si brachia protendit, hoc ea mente facit,
ut prodigum excipiat: nunc si sanguinem
fundat, hoc eo animo fit ut peccata deluat.

IV.
Similitudo.

medum esse et, quicumque voluerit æternum
glorie regnum adipisci. Quid ars o Latio? Me-
morato vos Dimio. An ergo jam potes ut solli-
quæ eam tui gerat curam, quando rot ransique pre-
mitur ipse doloribus? Commune est hominibus,
ut si quod à Regibus desiderat obtinere benefi-
cium, illos tunc accedat quando quiescunt &
animo sunt laxiori. Hanc Ethel prudentissima
capax occasionem, ex comitio patui sui Mar-

nunc si coronam portet spinam, hoc ea intentione fit ut mihi coronam gloriæ conferat sempiternam. O spem proliis admirabilem: O spem perfectam & consummatam: Deinde spes ejus ex hoc perfecta commendatur, quod non vita, non terrena bona, sed gloriam deprecatur. Attende cum D. Ambrosio petitionis differentiam. Latro reprobus vitam hanc postulat temporalem: *Saluum fac te metipsum, & nos: solum attendit vitam temporalem, & bona terrena.* Christiana spes, ait Apostolus Paulus, ad incerta & celestia progreditur: *Vixit ad interiora volumus: talis commendatur hujus esse Latronis: audi quid loquatur, quid exposulet.*

Hebr. 6. 19.

V. Fides fuit in Latrone operato-
ria.

Hebr. 11.

Gal. 5. 6.

Ex alia ratione oximia prædicatur & viua spes Latronis. Adhuc nobis Apostolus fidem esse spei fundamentum: hæc est quæ portas illi aperit & præcedit, ut ipsa pone subsequatur, his conformiter quæ ille declarat, & fufius explicat: *Fides est sperandarum substantia rerum.* Fundamentum fides est, super quod spes fundatur: porro quando viua est & præclara, spem fouet viuam & præclaram: fides cum operibus ex charitate Dei: *Fides, quæ per charitatem operatur.* O quanta Latronis huius fides, viua & actiua operatrix Heroicorum. Quod facinus in Dei obsequio præstantius, quam dum totus ei mundus aduersatur, eum ciutat, ipse constans eum canora, voce faceret omnibus Christum calumniatoribus factis antagonista diximus Deum præ ceteris ut obsequium sibi grati actus cordis acceptare, quando opere ea exequi est impossibile. Quales, obsecro, fuerunt huius Latronis actus: quam verè dicere potuit eum D. Petro: *Eccc nos obsequimus omnia. & secuti sumus te: quando quidem jam corde sic paratus es: & affectu sequendi Christum, ut si mundi totius Dominus es: totum hoc eius amore dimiteret. Manus & pedes patitur clavis affixos, sola superest ei lingua libera, & oculi hos consecrat Christo sacrificium.*

36

Excellentissimum extollit meritum piissimi patris & fortissimi Ducis ac Sacerdotis Phinees filii Eleazari, nepotis Aaron: cum enim populus Deo seditionis oblitisset, infandis eum prouocans abominationibus ac luxuriis non toleranda spiritu feruens surrexit ille, & pugione transfodit virum Dei maiestatem turpius offendentem: tantum fuit hoc opus eminentiæ, ut ira Dei quantumvis exacerbata, & ignibus

ac cædibus iam somens de sacrilegia vindictam ilico se placata remiserit. Citat Dominus et tempore Moysen aitque illi non satis mihi quæ explicare quantum mihi in hoc faciente Phinees complacem, quo honoris mei zelo commotus efferebit. Noveris quod meam seditionem licet grauius commotam indignationem: *Phinees filius Eleazari filii Aaron Sacerdotis iurauit, vitam meam à filijs Israël: quia zelo domus tue est contra eos.* Loquere ad eum Eici de in iura seditionis mei, & erit tibi tamquam pater tuus sacerdoti sempiternum. Ex hoc faciente tam illustri remanet apud posteros eius memoria, ut nomen eius referat Spiritus S. in catalogo vitorum maxime illustrium, quos populus ille veneratus est: *Phinees filius Eleazari tertius in gloria est, imitanda cum in timore Domini, & stare in reuerentia gentis: in iustitia & alacritate animæ sua placuit Deo.* Tunc in Christum vrbis Hierusalem tamulanti commouetur, omnes non dignis eum vellicari reprobiis: nominatim autem ille qui laterali suspendebat crucifixus: etenim ut similiter crucifiger velut canalis quidam per quem turbidus omnes inimicorum calumniar ac blasphemiarum Christum furens eomebat. Fideus hic & constans Dux nihil habet residui præter linguæ suæ pugionem, hunc eximit, & blasphemiam illo transfodit, rationibus adeo efficacibus quas illi corrector impropetat: *Negat in corpore Deum, qui in eadem damnatus est: & non potuit misse.* O quam acceptum Deo sacrificium! O quanta consolatione cor Christi demulset: quam se cui potest fidere, certoque sperare se à Domino singulari quodam dono ad perpetuam vitam gratiam, pacem & gloriam adiutorium.

Quinimo hinc cum D. Chrysothom. millages: cu Christus tanto illum honore dignatus sit, responsum ei referens adeo premissis & operatum, quali precioni illius animi, per quod mittens illi, quam primum supplicauit paratum sum statim conferendum. Promissum hoc inquit quod nec Abraham audiuit, nec Isaac nec Iacob, nec eorum aliquis quantatus vitæ tantum excellentia spectabilis: *Perferatque dignitas Latronem inuenies reuersionem paratissimi reuersionem non Abraham non Isaac non Moysen, non Populum non Vocauit (ait) Deus Abraham & Isaacem: illi concessurus omnino singularem, ad eopostulat, ut egrediat de terra tua: porro non illi dixit egredere de terra tua, & dicam te*

Terribilium, sed in aliam terram, quam mon-
strato tibi: *Egredere de terra tua etc.* & veni
in terram quam monstrabo tibi. Hoc egredi
in Deo eiusque gloria defensionem, quando
tota illi mundus adorantur, opus est heroi-
cum & ipse fundat talen quā nulla solior.
Hec confessio & Deo constant obsequium
quod nullum quis patitur contradictionem,
ne quidquam sui discrimini exponit, a multis
persecutus: etiam etiam de sceleratoribus pec-
catoribus, quibus spes modica assulget plallit
vires Regis: *Constituitur tibi cum venissetis*
n. puto Deo sententia, eius honorem tuere sal-
van, quando ea de causa peticulo subijciunt
ter opes, propria commoda, imo & ipsa
vita, hoc magnū & insigne ducimus: nam
idcirco eximia martyrum spes fuisse predica-
ta. Ita nunc, dum Christus in eum reiectus
prodece vite statum, in quo totum mundum
passus reconstitorem, eumque timore protra-
tus prope negat Apostolus, alioquo metus
in dicitur rapit, libera & altitona cum voce
coniter famulatus licet adstantibus eius ini-
mici, hoc fidei tantum opus quis digne ver-
bis explicet?

§. 14. Tam ardens fuit eius charitas, ut velut
Phoenix exarsit, fuitque humilitas eius
profunda.

¶ Varro: charitate & amore in Christum
seuere perfectissimo, eoque tanto ut vitæ
sue prodigus, tormenta non formidet,
non accerit dolosius, non inimicorum fa-
ctione terretur, nec denique acclamationibus
eorum & improperiis ab amore Christi deser-
ta, quo minus se seruum eius ostendat fide-
lem, & confessorem admirabilem, ut hoc sibi
posse arrogare: *Aqua multa non potuerunt ex-
tinguere charitatem.* D. Augustin. exponit hoc
quod dixit D. Cyprian. & indicauit D. Hier.
Latronem hunc, in numero Martyrum verè
reuerendum, nam tanta fuit eius charitas, tan-
tisque amor, ut crucem quam perferēbat, fidei
sue materiam effecit: quamvis enim suppo-
nit condignam culpis suis esse supplicium,
creta ostentans, ut acceptetur in testimo-
nium eius quod confiteretur, omnemque suam
effert vitam, & quidquid potest Christi conse-
nat dicatque famulatus: *Si pauci caperet in La-
trone, sic testatur D. Aug. nono genere captiui-
tatem. Epist. de Lamma. Tom. II.*

manus in Martyre: & dicere potest enim D. Pau-
lo: *Quis vos separabit à charitate Christi? tribu. de temp-
laris, an angustia, an periculum, an gladius: Cer. Tom. 10.
tus sum: quia neque mori, neque vita etc.* Quod Rom. 8.
si ab illo scilicet, vide tibi feruet charitas 21.
& tanta charitas? Respondet cum Apostolo
*In quibus superamus, propter eum qui delictis Str. 44. de
nos.*

Aduertit acutè D. Ambr. Latronem hunc ac-
curatè intellexisse quod S.S. perpendunt, quan-
do coram Christo crucifixo continui mentis Charitas
actem intendunt in consideratione eius quod Latronis
Dominus ille passus est: non in sui vel. C. p. ex cor-
nam, sed pro peccatis aliorum, & cognouit datione
vulnera illa, plagas & cruciatus, quos in illo, Passio-
meditantur non illius esse sed suos, quia pro sceleribus
illorum hos passus est: ex hac conside-
ratione feruens in eorum coribus amoris ignis
accenditur, quo viscera ardentius aduruntur ut
tormenta iam suat pro eo perferre quem tanta
pro eorum redemptione pertulisse cognouit.
Phoenici congruenter comparantur etiam fal-
ciculum colligens lignorum suave fragrantium
solis ardoribus exponit cuius calore radiorum
incenditur, flammisque alis suis quasi quibus-
dam foliis excitat, & prouocat vehementius,
quod sic ut omnino in cineres redigatur, & tan-
dem denovo renouetur. Veipam te videam Phoe-
nicem, ut ligna hæc aromatica colligens plaga-
rum, tormentorum, dolorumque Christi coram
eo consistens, illa attentè perpenderes, quantus
in te amoris ignis accenderetur! Vtinam alis in-
tellectus tui ac voluntatis, has flammis arden-
tibus excitares, eum imitatus qui dicebat: *In me-
ditatione mea exardescet ignis.*

Hoc in Latrone factum suspicimus. Testem
profero D. Ambr. Intellexit quod pro peccatis alie-
nis has plagas susceperet, pro alienis peccatis hæc
vulnera susceperet: (ea namque de causa ait: *Nos
digna facta recipimus, hic nihil mali gessi etc.* si uis
quod illa in corpore Christi vulnera non essent Chri-
sti vulnera, sed Latronis: atque ideo plus amore
cepit, postquam in corpore ejus sua vulnera reco-
gnouit. Cognouit quod Christi non erant vulne-
ra, cum innocens esset, sed sua vitiope Latronis
nocentissimi. O quam aptè, atque ex toto cor-
de diceret conuersus ad Patrem quod alijs à Da-
uide dictum expendimus, dum vidit, eum ipse
reus esset, gladium Angeli percucientis populum
innoxium: *Ego sum qui peccavi, ego inique eg-
conuersatus obsecro manus tuas aduersum me etc.*
Cognouit Latro, ait pius Doctor v. ba
Hæc, infirmitate nostras ipse portauit, & pro nobis
doleo

ps 38.

38

v. v.

dolet. Cognovit hic Lairo omnem Dei passionem ex ipso fieri voluntate. & in potestate ejus esse, vel moris animam tradere, vel ad vitam revocare &c.

II. Humilitas exponitur Latronis.

Quid plura? humilitate fuit in summo gradu profundissimae: cum ita d. stinse sua cognoscat flagitia, vt publice protellerat nulli crucis eis diluendis esse modicas, tantumque se recipiendis indicat beneficiis indignum, vt non nisi simplicem deposcat sui memoriam: Memento mei, quasi diceret. Non a te, potentissime Domine, regnum expulso caelorum, quod pauperibus spiritu pollicitus es: cum tanto flagrauerim habendi cupiditate, vt ad aliena manum sui extendere, Non quero terrae sempiternae possessionem, quam mitibus addixisti quandoquidem seductus fuerim pacifice publicae perturbator: non mensa tuae coniugium assistere, quod amicis tuis promissisti: quoniam tantus tibi fuerim iniuricus per scelera mea vt non nisi in flammis meareat conijci sempiternas. Non a te mendico vel micam de mensa tua cum muliere Chanana sed tantum hoc, vt oculos tuos ad me dirigas & me vel semel aspicias dum regnaturus advenis: O Lairo sanctissime, quam perfectum te in omnibus stupet virtutibus, quam tamque terram breuissimo percurreris spatio: at qui fieri potuit hoc? Placita enim fuit anima eius. Sic Deo, sic diuinae placuit misericordiae, tantum e huiusmodi beneficium. Psalmo cum Propheeta regio: Saluum me fecit quoniam voluit me. O caelorum Domine, Memento mei, video te summum Pontificem missam celebrantem ex qua mundi pender inlauratio, Memento facis pro tantis peccatoribus, ne me precor, ex eorum seculis numero: cum te diligam, te conitear, te praedicem, tibi vitam meam animamque conteream, nec non me totum & per omnia seculum offeram fidelissimum.

Ps. 17. 20.

§. 15. Amen dico tibi: Hodie mecum eris in paradiso. Osendit se Christus Deum ex eo quo probat solem non esse Deum & verbum Isatae abbreviatum, & ab Apostolo predicatum.

39

Diuinos suos Christus oculos ad illam conuertit, & vultu intuetur amico, benigno & affabili, atque illi: Amen dico tibi: Hodie mecum eris in Paradiso. Seruus mi fidelissime, integerrime, & honoris mei propugnator acerrime, comes verbaulissime, & amice charissime, quid solam a me poscis sui maioriam?

Permetipsum iurauit, non hic occidet tibi dicit, quin me videas, & te mecum videam in paradiso. Verbum meum tibi oppugno, quod vicumque ego fuerim, tu quoque sis futurus, & quocumque iero, ibi & tu, & hodie mecum eris in paradiso, & statim gloria luminisque beatitudinis. Noluit Christus si D. Cyprianus credimus ex hac vita migrare, quin prius largitione sui effusi videret effectum, & ita declarat illud: Deus meus, Deus meus, vt quid dicitur in Psalmo q. d. quod omni fuerim auxilio celsitudo, & qualem pateret mortem in hominum hoc regerbat redemptionem: si huc non haberet effectum. Pr quid? vt quid huc passio? fructus cum illis omnium pateat oculis uberior. Duo no. in tero ficia, teste D. Chryl. Christus in sua passione conuulit. Primum nobis portas aperuit, quae clausae ne quidem iumentis eas pat. bar. de miliaribus. Aperta est per mortem eius tantum hoc signabat disruptio: veli tempus in deas partes a summo vsque deorsum, vt nota. Apert. quo clarè patebat omnibus quod prius latibat absconditum: vt aures de hoc beneficio reueris securus: addit statim secundum iam ad gloriam suam Latronem admittens, liberum enim paradysum concedens ingressum, ostendens remita iam esse apertum vt et am Latronis vana possint illum ingredi: Vno tempore duo vnaque (sic nota D. Chryl.) videmus esse causa: scilicet: quod paradysus patefactus est: alterum, quod Latronem in eum introduxit. Ad quid Dominus hoc agit? Volo inquit, vt in cruce omnes per sint necesse venire virtutem, vt in ligno sua largitas deum strentur.

Satis aperte liquet, quam bene propoliteruat, quod postea Cardina. Caicram aertit, rationem assignans, cur Deus Moysi iulit, vt Principes idololatras crucigeret versus facibus ad solem. Refero vobis historiam. Cum Dei populus per aentia deserta tenderet in terram Promissionis, fines ingreditur Moabitum quibus imperabat Rex Balac: hic totum exercitum prostratus ex prodigiis quae noverat a Deo factae ad huius populi protectionem: se voluit illis aduersarium opponere, & tandem non illius robortas militum obicit copias suae: illi enim hoc quantumvis armis omnibus essent infundebant, viribusque fortissimi, illis tamen non potest resistere) sed exercitus in campum productus mulierum, aetate verna, compaetque pulcherrime spectatissimarum, quae illos leuimeus receperent & adulationibus astutae delincent. Huius est stratagemate ex consilio perdidit vna.

ac detestatrici prefligiaris. Balaam: vt e-
 nim probe noverat, Deum esse acerrimum hu-
 ius populi defensorum, intelligebat hoc toto co-
 mune procurandum, vt superari posset, qua-
 tenus Deus illum desereret, suo, vt priuaret
 auxilio: hoc autem cerit fieret, si populus ille
 se vultu traderet, suumque Deum his grauior
 exaceraret: cum nihil Deum à populo suo in
 fugam conpellat, nec ab hominibus in parti-
 culari foras abigat, nisi solum peccatum. Ob-
 uiam igitur illi populo prodierunt mulieres
 formi venustissima grauisumæ, idque carcerua-
 tum cum sympans, syltris, cybaris, seipfas
 illucitatem offerendo voluntati: quo factum
 est, vt vultu infirmi cor uerint, & in tantam
 prolapsum suu uocetis prolapsam, vt ab ipsis se-
 ducti feminis relicto ipse quoque Deo suo eorum
 idola venerati sint: *Comederunt cibos eorum, &
 adorauerunt Deos eorum.* Exacerbatur ultra
 modum Deus, vocatque Moysen. Omnes di-
 do citius comprehendende Principes, & huius tur-
 be paterinos, & vltiori relicto processu fan-
 gunt, crucifige eos versus ad solem vultibus:
*Num. 21. Iste crucifige paterinos, & suspende eos contra solem
 in iustitiam.*

Quare Caetera. quid Dominus hac formâ
 supplicii prexenderit: cui seruit illa praecatio:
 An non sufficeret mandatum illos suspendendi?
 Ratio sic hæc. Deus ceteris principatior,
 quem Moabitar adorabant, & communiter
 illis colebant nationes, sol erat, vt supra di-
 ximus: & in hanc populus facilis labebatur
 idololatricam vt solem pro Deo veneraretur:
 in tantum vt Deus lege uenerit ne solis pul-
 chritudinem curiosius ueneretur: iustar viri
 zelosi, qui quam primum uxorem cernit no-
 bili cuidam integra sordidaque ætate grao
 praxer modum affici, etruque contubermio de-
 lectati, stulticanti præcipit, ne oculos suos
 ad eum desiderat, & intus secedat, si quando
 per plateam eum transire contigerit. Arguere
 vult Deus eorum insipientiam, ridere stulti-
 tiam, atque fatuum exprobrare consilium,
 quod susceperat solem vt Deum adorando.
 Eo sine iustis vt in patibulis affigantur ex op-
 posito solis, quasi diceret, Ecce popule om-
 nis impositi iudicii, quem vobis Deum eleger-
 itis, ne spero, talem Deum, qui vos cor-
 tam se suspensas, crucifixos, & affictos, ge-
 nentes enimque inuocantes, non audiat, non
 attendat, nec possit vestris aurem benignam
 præbere supplicationibus: sed in cursu suo fur-
 cas periculerat, vt nec momento quidem sub-

stiat, possitque vestris vacare clamoribus,
 Hinc tibi liquidò constabit eum non esse
 Deum, nec aliqua polleere diuina virtute quâ
 vobis possit auxiliari: nec ipsi esse viscera, qui-
 bus vobis clemens misceretur, nec oculos ad
 cruciatu vestros conspicendum, nec aures qui-
 bus clamores vestros percipiat, nec linguam
 quibus optatum exhibeat vestris petitionibus
 responsum.

Hinc similiter patebit non esse Deum: etenim
 eadem hoc ratione pestimedum Vates Elias
 confirmauit sacerdotibus Baal, quem adora-
 bant, non esse Deum, sed truncum inauratum,
 vel lapidem affabre expolitum. Vult igitur
 Christus, vt illud ipsum, quo probabatur so-
 lum non esse Deum, declaret & probet, ipsum
 verum esse Deum: cum virtutem suam pate-
 faciat in eo qui crucifixus erat, & illi ex dia-
 metro in cruce oppositus, qui & ipsum inuo-
 cat, ad eius confugit subsidium, alius accla-
 mat, quia clamores audit, auscultat, pœnal-
 que attendit eius, qui illis cruciatu ipsum in-
 uocat: & optatem libello eius supplicii præci-
 busque responsum imp tritur: Amen dico tibi,
Hic mecum eris in paradiso. Deo conuenit eo-
 rum exaudire petitiones vocaque suscipere, qui
 ad eum tribulationibus expoliti recurrunt eri-
 piendi.

Vult se modò Christus Deum ostendere, id-
 circo statim exaudit illum qui ad suam confugit
 misericordiam suam inuoca auxilium, implot-
 rat benignitatem, & impleam intendit dem-
 strare gratiam noui testamenti, quam vaticin-
 nante Isaiã prædixerat, & eleganter expendit
 D. Pauli interprete D. August. *Conspirationem
 & abbreviationem Dominus Deus exercituum sa-
 Isai. 10. et in medijs omnis terra.* Hoc vaticinium re-
 ferens D. Paulus, ait: *Verbum abbreviatum faciet
 Rom. 9. 27 Dominus super terram.* Quid per hoc inuist
 multum nimis, & intolerabile pondus, erat lex
 illa vetus, quæ premebat humeros etiam fortis.
 Quod sit verbum
 abbrevi-
 sumos: *(Ingenum quod neque nos, neque patres no-
 stri portare possumus, sic audio querentem de ea
 ans. D. Petrum) hanc reducet ad breuissimam epi-
 tomen, vt vnicò verbo comprehendatur. Quod
 10. est hoc verbum? Vna fides de Christo cruci-
 fixo: Hoc est verbum fidei, quod prædicatum in-
 quit D. Paulus, quia si confiteri in ore tuo Domi-
 num Iesum, & in corde tuo credideris, & saluus
 eris.* Grandem hanc mirare miser cordiam:
 quia vt saluus sis, non necesse est tibi, sacrificia
 vitulorum & agnorum offerre plurima, nec
 V v z vlt

7. Reg. 18. 24.

41

11.

Quod sit

verbum

abbrevi-

sumos.

11.

10.

Rom. 9. 27

ans.

10.

10.

10.

10.

10.

10.

10.

10.

10.

10.

10.

10.

10.

10.

10.

10.

10.

10.

10.

10.

10.

10.

10.

ultra vires antiquis illis & gravibus fatigare te
ceremoniis à lege præscriptis : habes hęc ita ad
manum remedium, ut credendo viam fide æque
ex tuo corde in Christum, eumque fideliter ore
confitendo, salutem adipiscaris. Fides ea dicitur
viva, quam dixit idem Apostolus quæ per chari-
tatem operatur et s. declarat. Theologia. O
quam facile remedium, quam brevis epitome!
Hic ex illis, hortatur te Apostolus, iugens nobis
à D. o præstitum beneficium, quod olim ore
Moysi declaravit.

Obijcere poteris : Domine, mihi Christo opus
est ad scelerum meorum remissionem, & sine illo,
neque eorum obtinere remedium, nec ad Divinam
admitti gratiam, nec ad eternam gloriam pervenire
bestitudinem. Potro vbi-
nam inveniam ego Christum? quoniam ibo il-
lum indagaturus? An coelum ascendam illum
quaesiturus : etenim ibi sedem sibi fixit perma-
nentem? An profunda rinabor abyssi, ut oc-
curram illi : nam eo descendisse refertur, ad
veterum amicum suorum consolationem? Non hoc
te assigat, ait Dominus, habes hic tibi proxime
remedium, vnto verbo comprehensum. Ne dixeris
in corde tuo : (Sic Deus per Moysen) Quis
ascendet in caelum? (id est, Christum de-
betur) aut quis descendet in abyssum? (hoc est,
Christum à mortuis revocare) sed quid dicit
scriptura? Prope est verbum in ore tuo. Quod-
nam hoc est verbum Apostole? Hoc est verbum
fidei, quod predicantur : quia si confitear in ore
tuo Dominum Iesum, & in corde tuo credideris,
ere salvus eris. Non capio illud igitur perpen-
de cum D. Aug. in Lat. one implem. O bone
Deus, quam facile breneque tibi invenit Latio
remedium! Quid egit? an multos obtulit agnos
aut vitulos in sacrificium? an plures annos se-
vero consecravit jejunio? an longas & mole-
stas suscepit in longinqua peregrinatione? ni-
hil huius. Vna fide in corde suo credidit, ar-
dens flagrans charitate, ore confessus est ple-
no, claro ac eminenti, plura facere verabatur,
nec plura locus admittebat : Hoc sufficit
et ad suam justificationem, ad obtinendam gra-
tiam insignem, celestemque gloriam. Explicet
hoc D. Augustin hoc est verbum consummans
& obliuiscens, quod fecit Dominus super terram,
qua est summatione & breuitate Latio justificatus
est, qui defixit in cruce omnibus membris, & ha-
bens lib. 7. in hac duo (s) & cor) corde credidit ad ju-
stificationem, & ore confessus est ad salutem : statimque
ad dext. meruit. Hæc mecum eris in paradiso. In hoc
virtute declarare voluit brevis ac compendiosa

Locu. cit.

D. Aug. Lib. 7. ad serm. plur. 7. 4.

medicina, quam omnes inuenient in cruce
ac morte peccatores. Hoc me docet D. Chri-
stus, ut in cruce omnes possint suam inuenire
vitam, & et in ligno suo largiantur dona-
tur.

Quintum intelligo, virtutem probare vo-
lu, & Christus Theriacæ, ut enim constat
efficax sit contra venenum peccati ipsi frug-
nis sui ac mortis Theriacæ hodie recentis qua-
posita, applica. eam Latroni veneno ostendit.
ecce quam cito curetur, & à morte saluetur.
die; confessum illi salutem præbet, utaque
piternam. Efficaciam patet ostendit, sed
credi; quodque se seipso verè perferens, ut
quod umbratè figurabatur in æneo illo
pente per Moysen erecto, nam Qui per se
picerent, sanabatur. Pasp ende latronem inueni-
tem hunc serpen. em ditinum (Christum in
forma peccatoris suspensum) erectum in sup. re-
quam cito perfectam & æternam salutem ob-
piscatur, Amen dico tibi. Omnino videtur
incredibile latronem à cruce ad caelum euolare,
& à Christo ut solem illum primum in gloria,
autem nulla teneatur suspensione debens
illi suum adstruit verbum & promissam salu-
tat, sed & insuper commune sibi interpositum
tamentum, Amen ad hoc teste Apostolo, ut
illi sui constaret auctoritas, tunc p. sui
ramum, ut per duas res immobiles firmum
latum habeamus, qui consuetum ad tenenda
propositam spem. D. Petro promittens rem
deo præclaram, quod scilicet super eum fundat
Ecclesiam, clauisque regni caelorum illum ad-
ret, satis duxit illi dicere, Ego dico tibi. Hoc
tem super addit iuramentum, Amen dico tibi. Id
nominatim asserto, tale etenim in beneficiis com-
mune non debet esse aliis, sed illi à maxima
tantum meruit bonum accipere. Congruo
catus es & optima pe. illi oportuit.

Expendit D. Greger. Nylien. est iam liber-
sitate Xerxis Regis; exercitum enim ducens
copiosum in Græcos, & ad arenarum arena
peueniens, sic vehementiori exultatione
pasperculus in vola manus suæ paucissimas
lit aqua; quam tanta suscepit volutare, tam
que hausit dulcedine, ut illam ceteris omnibus
antefereat obsequiis ab aliis sibi præfere-
vitum aquæ datore Regni sui crearet copiosum
tem; Id autem deum verba sunt prælati Do-
toris) aqua erat, eaque non in fidei vase
tur, sed in manu palma continetur. Chri-
stus caeli Princeps prælio decernit cetera
rem, inferu, suolq, omnes inimicos sic omni

per delictatus auxilio ut Pater ipse se subtra-
 hui, cumque delectat, ita ut per Davidem tri-
 stis effundat, que innotat: *Suspirio qui simul*
nam exsistat. Et non fuit, & qui conso-
 latur, & non mariti. Quibus autem ibidem
 cooperat adit illi Mater, & dicitur: *Quis dicitur*
magis illi dolo, es exacerbat, quam
tenet. Eodem hora pauper accersit latio di-
 vine confessionis refrigerio, inter tot tanque
 innotandas blaspheuias; vna fide inter exe-
 crandas adeo quantum incredulitatem pre-
 tuncque perfidiam: o quantum consolatus est
 Christum, quantum curatus ei mitigavit. A-
 quitas exegit, ut eum regni sui constitueret
 operatum, neque ut tali in eum sibi in illo al-
 sumerem lateralem, non longe dicitur, sed me-
 com. Hoc etenim, ut opinor, verbo in memo-
 riam tenetur, quod per se noctu discipulis di-
 xerat: *Non est, qui per manserit mecum in r.*
tenentibus meis: Et ego dispeno vobis. Ecce, ut eda-
thiam super mensam meam in regno meo. Socii
addecis mihi in tribulationibus meis fideles,
deos qui ad latus meum mei gratia passi estis:
hoc vobis decerit, ut mecum meo coniunx, ve-
le Magnates in regno meo mecum affideatis.
 Hoc illi mecum hoc illis promisit, hoc illi
 audierunt. Porro illi, qui hactenus lateri Chri-
 sti constantis adhererant, deseruerunt, &
 gravioris tempore tentationis ac laboris abse-
 runt; neque in hoc qui se Christi lateri comi-
 tem adunxit, latero su se reperitur: ita ut illi
 fectore porerit: *Tu es, qui permansisti mecum in*
tenentibus meis: Plus xpo est ut tibi tribu-
am, quod illis promisi, hoc est, ut sedeat
meum, mihi latus in regno meo claudas: Me-
cum in regno meo: & hoc quidem Hodie.

lii Dei per gratiam qui filii Ade per naturam
 eramus geniti. Cum igitur partus cruciatu in-
 ciperent manum extensit collegium Apostoli-
 com, nominatum D. Petrus eiusdem caput,
 multis, saepe repetitis ac firmiterando confirmatis
 promissionibus: & hunc Dominus filium
 notavit, quali futurum sibi primogenitum, dum
 ait: *Vis istu, qui permansisti mecum in tenta-*
tionibus meis. Et ego dispeno vobis, sicut dispo-
si mihi Pater, ut edatis & bibatis super mensam
meam in regno meo. Ceterum incredulitibus
 paterus angustis, & Christo grau ora in Passio-
 ne tolerante, subtraxit se filius ille: fugam e-
 n in ceperunt omnes, & in tantum se D. Petr.
 pre timore subduxit, ut Deum non semel abren-
 gauerit. Hac tempore latero totum exultit
 corpus, & persesta, gloriosa, plenaque pro-
 dit confessione, cui regni celestis ac glorie
 debetur primogenitura, ut ipse primus omni-
 um ad illum admittatur, precedat ipsos Apo-
 stolos, & hoc ita testine, ut illi Christus asse-
 neret: *Hodie mecum eris in paradiso.* Quid ad
 hoc D. Chrys. *O conditio varia, Apostoli secu-*
ti fuerant, & fugiam, ille in cruce Dominum
constituit. O Petre, quid decerit? Et si necessi-
est mori, nunquam te negabo. Premittit, & non
facit. Ecce alius damnatus in homicidium, quod
non promiserat, facit. Exclausus de loco rei, ex-
clusus de latero. Ipse primus ingreditur cum Christo
in paradiso. David Rex inclutus, & honorum
 cultor hoc pre ceteris magnificabat: si quan-
 do seruum haberet integre fidei: hunc lateri suo
 comitem in regno sociabat, & tales diligenter
 inquirebat, ut illos honore non modico dignos
 afficeret: *Oculi mei ad fideles terra, ut sedeam*
meum: q. d. Sedebunt in sedibus locisque mi-
hi maxime vicinis honoratioribus, gloria subli-
moribus, & regni mei maiestate primotibus,
 Tales Saluator indagat, tales ipse vult, illis
 coronas sedesque promittit sibi laterales: talia
 inuenit hunc latorem fidei inter omnes inte-
 geritatem ac constantissimam; quocirca decernit,
 ut sibi confideat in regno suo gloriosus: *Mecum*
id est, mihi vicinus, gloria decorus omnino
singulari, ac triumpho precelebri, in sede an-
throno adeo sublimi, ut inter omnes regni
mei proceres caput atollat eminentior.

D. Chr.
 Hom. 1.
 de deuto
 Ch. Laza-
 ro. Tom. 2.
 VIII.
 Latero
 Petrum
 prior e-
 greliens
 excludit.
 Ps. 106.

Non si illa si dicitur à Christo hic renoua-
 tum, quod in partu Thamar contigit: cum
 tam, geminos vtero prægnans gestaret, ipsa
 parus bova, exortis doloribus, protulit vni
 namque: accersit illico obsterit, & coccinuum
 illi filium amplexat, arbitrata hunc fore primo-
 genitum, & ita futurum prælagit. Interfren-
 tibus matris doloribus, retraxit ille manum,
 & non promittit, & subtraxit se: tum integrè
 & perfectè egressus est alter qui laterat ab-
 sonditus. Congratulor, aduentui tuo, inquit
 obsterit, tamen tibi primogenitura seruari-
 tur, quam alteri prædixeram, cum se subtrax-
 is, signa tamen se futurum primogenitum cla-
 ra delectat. Ita in morte Saluatoris contigit,
 quam ipse paterus horam appellavit: etenim
 nos omnes in cruce pepetit, vbi nati sumus fi-

§. 16. Hodie mecum eris in paradiso. Hoc praestat Dominus latroni beneficium quod David Berzellai: non illud attendas velim, quo penitentiam in ultimum vitae diem procrastinas.

44 Prima laudatur fuisse Davidis mutua amicitia, cum fidelissimo famulo suoque subdito Berzellai fugiebat David ex totius urbe domoque sua gemens & afflictus Lena nimis agitata persecutione malevoli & ambitiosi filii sui Absalonis: solus oberabat vagus: etenim cum amici maxime noti, & intimi familiares vententes terga deseruerant: in ceteri laeis extinere fatigatus, animo fractus incedebat cum non esset qui oculos suos ad eum benignus desisteret, sed ut tantum eum sanis irritaret & opprobriis, ut improbus ille ac ingratum cum petulantia lingua Semei subditus provocavit. Hac tempestate & afflictionis hora, beneheus illi occurrit: Berzellai, & refrigerium adfert panis, mellis aliorumque obsoniorum: tanti vero fecit hoc David ut à corde filii sui, suisque hostibus victor regressus in urbem eum ad se vocaverit, cui sic, *Veni mecum, ut requiescas secum in Hierusalem.* O amicorum iuregerime, veni mecum, teyelo collateralium, qui tanto me famulatu recreasti, eo tempore quo sinistra fortuna, & liato Deo solus oberabam, ut mihi proximus sehas dum triumpho revertor in urbem glorioso, & hoc statutum est, perpetua te mecum requie potiturum in Hierusalem Ne verearis amice, ingressum, nullus etenim hunc tibi poterit impedire, Regi tuo collateralium. Notanda huius verbi germinatio: *Mecum Veni mecum secum mecum.* Idem hoc evenit latroni, eo namque tempore, quo maximum hunc Davidem persequatur refractarius illi filius, populus inquam Iudaicus: quando & discipuli derelinquentes eum, fugam inierunt turpissimam, quando cuncti maledixis eum vellicant indignissimis, cupedias offert languenti latro confessoris integerrima. O amice cordis mei dulce refrigerium: *Anon dicit tibi hodie &c.* Veni mecum in urbem sanctam Hierusalem, ad statum gloriae pacis visionis, ut aeterna mecum requie potiaris. Veni mihi lateralis in paradysum: nec est quod Angelum veteris igneum vibrantem gladium: illum etenim meo sanguine patiens extinxit: ne cipios demones, qui te sibi

prodam praesument arripere: nunc etiam in meus es, ut te ducam mihi lateralem, obsecrans te seruum inter proceres optatum: hoc quidem hodie.

Ostendere voluit: ut docet D. Ambrosius quam libenter hoc conferat beneficium, quod quidem non differret eius concessioem: momento temporis amplius quam sit necessitas ut eius petitioni respondeat: *Ubi gratia gratia precatus. Ille adhuc rogabat, ut maneret secum venisset in regnum, & Dominus cum non dicit venisset, et iam regnum caeleste tribuit. Quam velox misericordia? Tardius venisset, quam remuneratio est praemium. Non potest aliquis patiens offenderet eum gratiam agat quod postulas, quam si rogare hoc post annum venturum exequatur, ipse nulla interposita mora hoc tibi largiatur: Ne deo amato ino. Vnde & resertere, eras dabo tibi, cum iam possidere. Teverum ostendes amicum: & de te gram probabis tuam amicitiam: si confidat tibi, quod à te efflagrat amicus: etiam meam ram trahere & differre in aliud tempus in dicitur est animi minus bene affecti: inquit Seneca, sed animus amore flagrans propter est necisque procastinationem. Verba Chrysostomi explicat D. Augustus, hodie, inquit, tangit si diceret. Quid me, ophalissimam tamen, & tantum testis triumphis, quid hoc tempore tantum putas, ut in die iudicii memoriam tuam me ad praesentem retributionem paratum in tempore tam longa distinuas? Quid in summa felicitate perfectam saegetas: hodie mecum eris in paradiso. Ergo tantam hereditaria & Paterna sehas, qua expulso Adam, clausa est innumeris populo, in intro: nate refracti, ut Ingrederet illis primum, sed ingressu feliciori, quam primum. Intro paradysum, nunquam cupediam ultra visurus refractus, illum illic cibum Ierusalem, nullam iam legem, nullam arborem perime scas. Ego tibi illi ero cibus, & vita. Et ne forte veritatis, ne tibi aliquis huius in illo deo non memore, ne antiquus ille lateris in dicit, possessio tibi illic me introducente, formabitur.*

Si hies Centurionis hoc nertit, ut cor festum eius petioni sauisferet, si Chazarus hies obrinuit, ut priusquam illa domum esse regressa, iam beneficium accepisset, si Regulus incredulus quia saltem aliquo gradu supplicavit humilitatis, ilico, quod petebat, adiacent est, quid ageret, qui fide ceteris eminentior confitetur, supplicat, cognoscit, praedicat ad Christum confugit tanto seruis obsequis, de illi quidem tempore: Idecirco D. Augustus, hodie

2. Reg. 19.
23.
I.
Vox me-
cum ex-
penditur.

De hoc primo opus quod tuo reponis scri-
nulo gloriæ ornamentum? An talem in regnum
tuum admittis foetem populi? An sic infames
abiectionis & inquinatos, gloriæ tuæ consecras
primitiua, quæ in tuo sponditilli Euangelio?
Siccine tuum vilipendis palatium, vt illic qua-
dam prerogatiua singulari introduces eos, quos
nec vulgaris quidem vi in domum suam ad-
mittere dignetur? Non per hunc Dei pala-
tium maculam contrahit, quinimo gloriã sa-
mamque acquirat, offendendo in eo: regnat
Monarcham adeo potentem, vt de luto stellas
efficiat, & inferi ritones, in caelestes trans-
formet veraphinos. Credamus in hoc D. Au-
gust. Christi sacra istam ingredi in patriam,
secum latens in illis videri non censuerat para-
disum istius paratū opere, sed honorans, non confun-
dens latronem. Mirum non illi videri: honor namque
paratū est, talem Dominum habere, qui etiam la-
tronem dignum facere possit delectu & possessione
paratū. Agit hoc inquit D. Chrystotom, vt cruce
paulo ante retulimus, vt duo perpendas bene-
ficiã nobis indulta. Primum: quod iam nobis
aperiat paradisi: cum iam in luto homines
ingrediantur. Secundum: vt tibi p. te. r, quod
si latro venundatus vt faceret malum ingredia-
tur ita Cirillo conuictus, vt quasi sibi consti-
tuat illum collateralē Mecum, & coelum esse
pro peccatoribus verè conuictis, & quamuis
superbia turgeas Luciferiana, & inobediētia
reualitres Adæ, inuidia flagres & homicidio
Cain, luxuria polluaris Sodomorum, & for-
dibus Gomorhæ contumaces, odio tabescas
Sauls imo & proditor audias Iudæ simillimus:
tanta tamen est effusi in cruce sanguinis efficacia
vt si hac tibi velis assumere, ac latronē imitari,
magnus esse in celo poterit. Nemo est qui possit ex-
cludi sic credo D. Amb. quando receptus est latro. In ps. 39.
Hanc in se seruente excitabat D. Aug. fiducia: Tom. 2.
Ecce plasmator meus, multa regans, qui nec pauca
promerens. Fatetur, bene fatetur, non solum quæ posu-
it, n. n. debentur dona, sed multa & exoptata sup-
plicia. Animant tamen me publicani, meretrices &
latrones, qui de sanctibus huius montantur cruce. In-
vix & excepimur ut pastora. Ideo S. Mater Ec-
clesia, vt filius suis animam erigat hanc eorum
ori legendam imponit orationem.
Qui Mariam absoluit.
Es latronem exanimasti.
Nihil quoque speram d. diffi.

An hoc primum opus quod tuo reponis scri-
nulo gloriæ ornamentum? An talem in regnum
tuum admittis foetem populi? An sic infames
abiectionis & inquinatos, gloriæ tuæ consecras
primitiua, quæ in tuo sponditilli Euangelio?
Siccine tuum vilipendis palatium, vt illic qua-
dam prerogatiua singulari introduces eos, quos
nec vulgaris quidem vi in domum suam ad-
mittere dignetur? Non per hunc Dei pala-
tium maculam contrahit, quinimo gloriã sa-
mamque acquirat, offendendo in eo: regnat
Monarcham adeo potentem, vt de luto stellas
efficiat, & inferi ritones, in caelestes trans-
formet veraphinos. Credamus in hoc D. Au-
gust. Christi sacra istam ingredi in patriam,
secum latens in illis videri non censuerat para-
disum istius paratū opere, sed honorans, non confun-
dens latronem. Mirum non illi videri: honor namque
paratū est, talem Dominum habere, qui etiam la-
tronem dignum facere possit delectu & possessione
paratū. Agit hoc inquit D. Chrystotom, vt cruce
paulo ante retulimus, vt duo perpendas bene-
ficiã nobis indulta. Primum: quod iam nobis
aperiat paradisi: cum iam in luto homines
ingrediantur. Secundum: vt tibi p. te. r, quod
si latro venundatus vt faceret malum ingredia-
tur ita Cirillo conuictus, vt quasi sibi consti-
tuat illum collateralē Mecum, & coelum esse
pro peccatoribus verè conuictis, & quamuis
superbia turgeas Luciferiana, & inobediētia
reualitres Adæ, inuidia flagres & homicidio
Cain, luxuria polluaris Sodomorum, & for-
dibus Gomorhæ contumaces, odio tabescas
Sauls imo & proditor audias Iudæ simillimus:
tanta tamen est effusi in cruce sanguinis efficacia
vt si hac tibi velis assumere, ac latronē imitari,
magnus esse in celo poterit. Nemo est qui possit ex-
cludi sic credo D. Amb. quando receptus est latro. In ps. 39.
Hanc in se seruente excitabat D. Aug. fiducia: Tom. 2.
Ecce plasmator meus, multa regans, qui nec pauca
promerens. Fatetur, bene fatetur, non solum quæ posu-
it, n. n. debentur dona, sed multa & exoptata sup-
plicia. Animant tamen me publicani, meretrices &
latrones, qui de sanctibus huius montantur cruce. In-
vix & excepimur ut pastora. Ideo S. Mater Ec-
clesia, vt filius suis animam erigat hanc eorum
ori legendam imponit orationem.
Qui Mariam absoluit.
Es latronem exanimasti.
Nihil quoque speram d. diffi.

Nihilominus mouet te D. Bernard, ne tibi hoc Non sta-
exemplum seruat, vt tanto liberius tuis froema men huius
laxes concupiscentis, vacet tuis inhonestis gratiæ
impu. dendum.

IV.
Honorat
tur ecc-
lum es
latrone.
D. Aug.
Ser. 130.
de temp.
To. 10.
Ho. 2. de
cruce.
Latrone.

D. Aug.
In ps. 39.
Tom. 2.

V.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

impudicitis; poenitentia iustus in extremam reitens mortis horam; tibi certo persuadens quod veritas dixerit praesumens tutum tibi fore remedium, si tunc ad alas confugeris cum felice hoc latrone, Salvatoris. Expendit D. Gregor hac vti versuta diabolus, qua Princeps Schemorum: tantam etenim adhibuit indefessam operam, ut Dicitur Virginis filia Jacob violaret integritatem, et tandem optatis sit positus amplexibus. Vt autem misera se corruptam fremit in profundissimam coarctat animi tristitiam & moerore nimio consumpta tabescebat. Adest ille blanditiis mortem solaturus, adducens aliarum exemplar, se primam non esse, nec fore postremam, damnumque illud pudoris pluribus patere remediis. Hoc verisimilis indicatur: *Inferemus delinunt blanditiis.*

Gen. 37-3 VI. Astuta diaboli qua peccatores decipit.

D. Bern. Lib. 2. cap. 3. admo. 30.

Hac arte sibi praevalet diabolus quando peccatum intemperatam abstulit animae gratia pulchritudinem: quam tristis illa & moerore contabescens, ut culpam suam attendit, damnumque sibi per hanc illatum. Accurrit ille festinus, verbisque demulcet consolatoris, ac si de speque plenissimis, in memoriam reducit idem pluribus Dei electis accidisse, qui vel vioc cordis genuit statim ad vitam pervenerunt. Verba do D. Gregorii: *Cum meum in culpa respicit, & admissam flere conatur, corruptor ipse p. 3. admo. 30.* *secunditates vacuas ante oculos renouat, quatinus tristitiam tristitia subtrahat tristitiamque delimit blanditiis: modo enim aliarum salta gratiora: modo nihil esse quod perpetratum est: modo miseriam dicit Deum loquitur: modo tempus subsistenti ad poenitentiam sollicitur: et dum per hac decipit mens ducitur, ab intentione poenitentis suspendatur.* Ex Quores Davidis producit exemplum: Quam familiaris est ei huius latronis conversio. Porro notandum ex D. Bernardi. verbum quo vitur Evangelista hanc referens historiam: dicit enim *Vnus autem de his Er. Unus fuit, & ita vnus, vt in tota sacra Scriptura alterum non inueniam; nec quem habeat hic primus secundum: Si bene meminueris sic saluatum: Noli ergo hinc tam periculosa expectationi credere te ipsum. Improbis (inquit) quos in S. eloquio legis saluatos, illi sunt, qui tempestiue ad poenitentiam lamenta & quis dem festine conuersi sunt. Vt David & Manasses, Magdalena, Petrus, Paulus; nam ex peccatoribus, qui vsque in vitae finem conuersionem distulerunt, non rarios inuenies, ut multos ex eis in vnum possis coniungere.*

D. Bern. Ser. 34. in paucis.

13. 46

Hoc ore Davidico Deus (secundum D. Bern.) de sceleratis gens, quibus praegrando sunt patefacit misericordiam, & voluntaria beneplacitum; eos efficiendo pietate saluatis, mos ait: *Sauus qui in terra sunt cum, misericorditer omnes voluntates meas in eis.* Sancti plures laui in terra vite peccatis conspicui, in quibus mirabilia Deus operatur, pro beneplacito liberaque gratia. Et quales sunt? *Misericordiam sunt impunitas eorum, & postea misericordiam.* In multis grauitate offenderunt; multipliciter sunt & aggravata peccata eorum nimis: primum quam primum ad cordis eorum osium Deus inquit, pulsauit; agere poenitentiam moerore distulerunt, & non in illam in vultum reiecerunt, sed si dici possit laetitia suis lapsu, iis, iucundis, & mortificationibus eorum conuertuerunt. *Accelerauerunt.* Quis ergo Dominus ne numquid non multi qui vite cursum peccatis immeriti absoluerant, tandem in vltima vitae periodo per poenitentiam dolerem veniam obtinuerunt? Non tantos iucundis, inquit Deus, et magnum inde numerum composui, ut euentum, sed nec eorum condolebam; et licet potentissimus ego sim, et vnico motu possim efficere, & hominem moerore de diabolo in Seraphim, verum tamen raro hoc ago in eis qui conuersionem suam & salutem ad vltimum referunt vitam terminum; tunc etenim conuertis peccata deserunt, quam illi ipse conuertant. Hoc inuocant verba biblica: *Non conuertat conuersionem eorum de sanguine.* Quis dicit, Non dico quoniam saluum saluum dicit, potens sum enim in momento vitam reuocare, non congregabo conuersionem eorum de sanguine. Id est, qui in sanguine posuerunt animam, conuersionem infernitatis deserunt a peccatis suis, nequam deserunt es non magna talium conuersionem congregabo.

de sceleratis gens, quibus praegrando sunt patefacit misericordiam, & voluntaria beneplacitum; eos efficiendo pietate saluatis, mos ait: *Sauus qui in terra sunt cum, misericorditer omnes voluntates meas in eis.* Sancti plures laui in terra vite peccatis conspicui, in quibus mirabilia Deus operatur, pro beneplacito liberaque gratia. Et quales sunt? *Misericordiam sunt impunitas eorum, & postea misericordiam.* In multis grauitate offenderunt; multipliciter sunt & aggravata peccata eorum nimis: primum quam primum ad cordis eorum osium Deus inquit, pulsauit; agere poenitentiam moerore distulerunt, & non in illam in vultum reiecerunt, sed si dici possit laetitia suis lapsu, iis, iucundis, & mortificationibus eorum conuertuerunt. *Accelerauerunt.* Quis ergo Dominus ne numquid non multi qui vite cursum peccatis immeriti absoluerant, tandem in vltima vitae periodo per poenitentiam dolerem veniam obtinuerunt? Non tantos iucundis, inquit Deus, et magnum inde numerum composui, ut euentum, sed nec eorum condolebam; et licet potentissimus ego sim, et vnico motu possim efficere, & hominem moerore de diabolo in Seraphim, verum tamen raro hoc ago in eis qui conuersionem suam & salutem ad vltimum referunt vitam terminum; tunc etenim conuertis peccata deserunt, quam illi ipse conuertant. Hoc inuocant verba biblica: *Non conuertat conuersionem eorum de sanguine.* Quis dicit, Non dico quoniam saluum saluum dicit, potens sum enim in momento vitam reuocare, non congregabo conuersionem eorum de sanguine. Id est, qui in sanguine posuerunt animam, conuersionem infernitatis deserunt a peccatis suis, nequam deserunt es non magna talium conuersionem congregabo.

VIII. Vnde dicitur in libro Iudithae: et sic conuertit se ad Deum.

plis vms suis, in quo per infinitam suam ope- ratas est Deus misericordiam effectus viresque passionis suæ ac crucis ostentans: quamuis au- tam illi facile sit in omnibus, quod in hoc, o- perari potero cum videamus quam raro hoc faciat prudenter docemur, imprudens fore consilium, prætereundum ut in singulari efficiat pec- catophilus, quod in hoc dignatus est misericor- diae operari: Noli hinc tam periculosa expecta- tionem eridere teipsum. Et quidem spiritus non modo vis oculi sed quoad vult spiritus, nec vi difficit: est ubi subis dare perfectam cordis contritionem, quam ex vultu tempore alij conseruantur: sed unde for, quod non tibi in subuenire velit, quam in te- ram sic pullu?

Gratias admiratur omnino singularem, quam hinc benignis impendit, ne quælo ex o- peribus gratæ regulas tibi præscribas iustitiae. Si latorem hunc beatorum interrogas, qua ratio- nem modico tempore tantam potuerit gratia- tam doctorumque excellentium abundantiam in- sensu, respondebis tibi, quod Iacob Isaac et pa- tris suo: cum enim Isaac à filio suo Esau rogaf- set, ut ab eis in heremum venatu feram sectare- tur, & palato suo gratissimum condiderit, para- teque conuulsiuim, quatenus paternam illi be- nedictionem impetraret, & cum illa primo- genituram: ilico Iacob minor filius epulum coenae illi maris indultis præparatum: obitu- pus senex tam breui tempore, feram captam de quidem ita gustui suo sapidissimam, inquit: *Quando iam cito inuenire potuisti fili mi?* Cui Iacob: *Pater mi piissimæ Dei voluntati hoc adhibuimus: Voluntas Dei fuit, ut cito occurreret mihi quod volebam.* Hoc nobis latro respondet, vultus seculissimus, qui forte beatissima in monte Caluarie venatus est. Venatus est non in myricis arenicibus, terretque prætis, sed in pe- dore cordis Christi, omnino ita dextero, vt rames thesimos, operque Dei breuissimo tem- pore sic comprehenderit: vt dicatur ei: *Amen hoc tibi: hodie metum eris in paradiso.* Si ab illo precandus: qui fieri potuerit, hoc in breuis- simo spatio, vltimaque hora: Respondet: *Volun-*

tas Dei fuit. Noueris hoc frater, ait D. Bern- nard. & alta id retine memoria, cuius te Deus admonet, quod quamuis Dei spiritus benignus sit & misericors: non tamen velox accurret ma- ledictum crepturus ab offensa, quam labiis suis illi irrogat: *Benignus quidem est spiritus sa- pientia, sed non liberabit maledictum à labiis suis.* Quis ille maledictus? Et quodnam est labiorum eius crimem maledictum? Respondet, ille qui vitam suam operibus impuduit flagitiosis, & verbis affectit, Deum benignum esse, quam pri- mum creum me conuerteto, pius ignoscat mihi nam peccatoribus in exemplum hunc præfixit latroem: *Antiquus ille sit Maledictus qui pec- cat in spe.* Verum est nec difficeor, inquit D. Au- gustin. in hoc latrone manifeste demonstrari, quam breui tempore quis possit ex peccatore pessimo mutari ferique sanctissimus, si suam mutauerit ipse voluntatem: *Hac conuersio vo- luntatis repente mutauit in cruce latroem: sine enim ad malum sine ad bonum. parnommen. o. ani- mus commutatur: sed non itico partem est, quod mouetur.*

Potero quam aduicm sit & plenum labo- ris opus momento mutari voluntatem, toto vitæ decursu radicatum, vni que rei tenaciter affixam & quam incertum sit. De lubricum hinc appri- me necessarium aliis explicauimus D. Gregor. Nyssen arbitratur inde latroni omne bonum ad- uenisse quod Christo vicinus in cruce adhaese- rit, non tam corpore quam spiritu, viua fide, spe- ceria, & charitate inflammata; atque vt ait Dns, Ambros. & heri expendimus, inde D. Pe- tro omne malum, quod à longe steterit Chri- sto iam ligato: *Sequitur à longe, Christo in cruce appropinqua, illi colloquere, spinas eius patere, teipsum cruci tue affigas poenitentia, eo modo ut tuis respondeat iusta peccatis, vt toto corde faciaris: Dignus factus recipimus: Pla- ra, & à Domino postea misericordiam ac gra- tiam: quam tibi per piissimam suam largietur misericordiam, per quam perpetuo illo in glo- ria regnoque suo perfruaris omni sorte beati- simus. Amen.*

D. Avog.
Libra. con-
tra Gref-
con. Giam
mat. r. 7.
Tom. 7.

Oratio Pa-
40. Mart.

Lib. 22. Pa-
Luc.
Luc. 22.
54.

